

DOM HOLIDAY

broj
42

kalifornijska mamuza

CENA 5 DINARA

Frenk Larami

„Kalifornijska mamuza“

Munja je sevnula, činilo se, iz druge sobe.

To još uvek nije bio siguran znak da će kiša koje u ovim krajevima zapadno od Rio Granda nije bilo nedeljama. Ali, moglo je da znači nešto mnogo gore.

Smrt za Tača Talbota!

Osetio je to po načinu na koji su se vrata njegove sobe otvorila i na njima, kao avet, iskrsnula silueta u ogrtaču dugom do zemlje.

Čovek je otvorio usta da krikne, ali je gubio glas.

Uostalom, u kući nije bilo nikoga!

Bio je to dan isplate i svi su se nalazili u krčmama Hejlsburga.

Tač Talbot je zatečen u postelji.

Jedina svetlost dolazila je spolja, u kratkim razmacima.

Munje su palile u njegovim očima strah, a kasni posetilac bio je zaklonjen ragastovom, ali dovoljno jasan da bi ga mogao prepoznati.

Preko ramena mu se nalazila gitara!

Ispod rastvorenog ogrtača bljesnuo je opasač sa mecima.

Talbot je čežnjivo pogledao prema stolu, na koji je spustio svoje oružje. Bio je, činilo se, miljama daleko od njega.

— Šta hoćeš? — upitao je, trudeći se da mu glas bude pribran i oštar.

Došljak je ćutao,

Tih dana se zvuk njegove gitare često čuo na ulici i po zadimljenim salunima Hejlsburga. Sada, u kasnim noćnim satima, nije delovao nimalo raspevano.

— Nisam ovde sam, i ako ovog trenutka ne ..

— Znam da si sam, Talbote! — dobaci momak iz senke. — Proveo sam.

— Šta hoćeš? Novac?

— Saznaćeš šta hoću...

Tač Talbot bio je jedan od uglednijih građana Hejlsburga. Nastanio se pre dve godine, otvorio trgovinu s opremom za konje, a tri milje severno uzgajalište, s ogromnim koralom.

Posao mu je išao dobro i, mada o sebi nije govorio mnogo, Tač Talbot je zadobio poverenje ljudi solidnim cenama, zajmovima pa i poklonima. Očigledno, želeo je da bude nešto više nego što je bio.

Hejlsburg je bio malo naselje, ali na zgodnom mestu za trgovca konjima. Indijanski rezervat na severu Kolorado visoravni snabdevao se od njega većim brojem konja preko poverenika za indijanska pitanja, izvesnog Dejvida Kelehera. On je u zamenu za to dobijao krzna i nešto iščepkanog zlata, pa su Keleher i Talbot dobijali dvostruko veću vrednost za konje nego da su ih slali u Pueblo Bonito ili Aztek, gde su često organizovani vašari i rodeo takmičenja.

Možda je Tač Talbot bio čovek bez prošlosti, ali je imao sve izgleda da bude čovek budućnosti.

U početku je bacio oko na mesto čuvara zakona. Međutim, pošto mu

je ondašnji šerif skoro „jeo“ iz šake, Talbot se opredelio za mesto gradonačelnika.

Ni tu nije imao velikih prepreka.

Slučajno ili ne, ali tadašnji prvi čovek Hejlsburga, Grant Vilson, propao je na jednoj naizgled bezazlenoj partiji pokera sa Talbotom. U stvari, trgovac konjima ličio je na poslednjeg čoveka koji bi znao da se karta. Ali, ispostavilo se nešto sasvim drugo: Vilson je bio opelješten, dotučen, prezadužen...

Neki dan kasnije dao je ostavku na svoj položaj.

Postavljanje Tača Talbota na njegovo mesto bilo je pitanje dana.

Pa ipak, taj dan nikada neće doći...

Da li je osećao to dok je sedeo u postelji, bunovan, istinski zbunjen, pregrađen zidom polutame između sebe i neznanca s gitarom preko ramena.

Zašto je uopšte mislio baš o tome?

On se nije plašio, bar ne toliko da bi posumnjao u mogućnost da se izvuče iz neprilika u koje je i ranije zapadao.

Pa ipak...

Munje su ponovo zaparale nebo i okupale sobu ljubičastoosrebrnastim sjajem.

— Sećaš se La Hunte? — prenu ga glas, nešto mukliji nego maločas.

— La ... La Hunte? Zašto bih se setio?

— Seti se ... Bila je to noć koja se ne zaboravlja. Ti ... i još trojica, Talbote.

— Ne razumem — procedi čovek, gušeći se.

U stvari, sećao je La Hunte, ali

nije verovao da se toga još neko može setiti.

To je bilo nemoguće!

— Šta hoćeš? — upitao je po ko zna koji put.

— Hoću da ti odsviram nešto.

— Šta? — zagreću se Talbot.

— Baladu o Džoniju Sajdu.

— Džoni Sajd? Ko... Ko je to?

— Ja!

— Ne razumem — povрати se trgovac, odgurnuvši sa sebe prekrivač. — To je neslana šala, momče! O čemu govoriš? Da li si pijan ili...

— Ne mrdaj! — opomenu ga ovaj i uspravi se.

Talbot zastade. Možda je bio korak bliži stolu i svom opasaču. Ali, samo korak, ništa više!

— Mogu li da upalim svetlo? — zapita oprezno. — Možda ćemo sve to raziasniti na lepši način...

— Vidi se i kada seva — odgovori ovaj.

— Jesi li siguran da si došao na pravo mesto?

— Jesam — odazva se momak. — Dve godine te tražim.

— To je dugo vreme — promrmlja Talbot, uvidevši da nema smisla izbegavati istinu. — Trebalo je da zaboraviš.

— Misliš? — podrugnu se ovaj. — Ako neko bude nešto zaboravljao, onda ćeš to biti ti. Zaboravićeš sve na ovom svetu.

Trgovac bosom nogom napipa ivicu debelog indijanskog ćilima kraj postelje. Polako je zavukao stopalo pod njega i čekao.

— Ubićeš me?

— Zar očekuješ milost?

— Ne! Ali je ni ti ne očekuj.

— Nije je bilo kad sam je čekao, onda, u La Hunti. Sada pogotovu.

— Što oklevaš onda? — prasnu Talbot. — Što ne pucaš?

— Čekam da baciš taj ćilim na mene...

Trgovac žestoko opsova i podiže nogu.

Istovremeno, dok je ćilim leteo prema vratima, on se vinuo prema stolu.

Sa bljeskom munje, bljesnula je vatra sa neznaničevog boka.

Tač Talbot se zgrčio još u vazduhu. Stigao je samo da ivicama dlanova uhvati sto i da ga prevrne na sebe.

Munje su počele učestano da kidaju nebo, kao usijani bičevi.

Umesto da pobegne odmah, čovek u ogrtaču kleče nad nepomičnim trgovcem i tako ostade nekoliko trenutaka.

Zatim se uspravi, prebaci kraj svog plašta preko ramena i napusti sobu.

Kada je sledeći put bljesak spolja ispunio sobu, na prsima mrtvog Tača Talbota nalazila se mamuza!

Sva od zakivaka, sa osam šiljastih krakova i posebnim dodatkom za vezivanje preko čizama; ukrasi su bili u obliku polumeseca ili kruga, naizmenično poređani jedan do drugoga. Bila je to čuvena, ručna izrada poznatih majstora tog zanata.

Kalifornijska mamuza!

II

Svitalo je, kada su dva jahača napustili brežuljke na levoj obali San

Huan Rivera i sišli u sparušenu savanu.

Tri četvrtine meseca bledele je na zapadu.

Čudni konjanici, na umornim životinjama, očigledno su grabili napred što je moguće dalje. Ako ih je neko i progonio, onda je bilo krajnje vreme da odustane ili da ih stigine.

Hejlsburg je iza njih bio udaljen bar petnaest milja.

Ispred, novi talas bregova iznad kojih je bljesnuo purpurnocrveni odsjaj sunca na istoku.

Jahač na belom konju imao je dug, siv ogrtač oko tela, sve do čizama.

Duga, neuredna kosa izvirala mu je ispod šešira posuvraćenog oboda sa strane. Imao je sitno, dečjačko lice koje je pokrivala retka ali tamna bradica. Obrve su mu bile uzdignute kao u večnom iščuđavanju, a usta iskrenuta na levu stranu, u zagonetnom, oporom smešku. Oko vrata je nosio „naprstak” od kože, neku vrstu narukvice širine dva prsta, zakopčanu ispod kose pozadi. Njome je pokrivao ožiljak.

Preko ramena klatila se gitara dugog „vrata”, od tankog drveta.

Na bedrima je imao opasač i koit.

Njegov saputnik izgledao je još čudnije!

Imao je ogromna pleća, uvučena u široku košulju isto tako širokih rukava do ispod lakata. Cela tkanina bila je išarana slikama nekih zmajeva i čudno blelih devojaka. Oko struka nalazila se poput kaiša svezana svilenom marama.

Bio je gologlav; preko oštne, crne

kose zatezala se marama, sa čvorom na potiljku.

Lice mu je bilo žućkasto, oči kose, jagodice ispupčene. Bilo je to lice Kineza ili Japanca.

Od oružja nije imao ništa, osim puške o sedlu. Umesto čizama, nosio je indijanske mokasine. Jahao je tako da mu je čovek pod plaštom uvek izmicao napred, za dužinu konja.

Ivicu brežuljka s kojim su uporedo jahali ravnicom, opasivala je mala, proređena šuma s obiljem šipražja. Na tu stranu okrenu svog belca momak u ogrtaču.

Pratilac je učinio isto.

Pre nego što su sjahali, zastali su i osluškivali. Zora je bila nepomućeno tiha i prozirna.

— Sami smo, Džoni Sajde — izgovorio je kosooki pratilac vrskavim glasom, gutajući uzgred pokoji samoglasnik.

Momak napusti sedlo, pazeći da gitarom ne ozleđi gubicu svom konju.

— Da predahnemo, Šigi — složi se ovaj.

— Komo Šiguci može još da jaše — pokazao je ovaj prstom na sebe — ali mladom Jenkiju treba više vazduha nego starom, okorelom Japancu.

— Nisi baš star kako se predstavljáš?

Japanac se pokloni.

— Godine se ne vide ispod kože mojih predaka — odgovorio je potom — a srce je mlado sve dok je svet oko njega lep i čaroban.

Pošto je Sajd ćutao, Šiguci okrete dlan prema njemu.

— Džoni Sajd je uglavnom ćutao

— reče — ali Komo Šiguci oseća da se nešto desilo.

— Tek je počelo — promrmlja ovaj.

— Talbot je mrtav?

Momak klimnu glavom i raskopča plašt. Onda ga složi na zemlju kraj sedla.

Japanac prekrsti noge i sede, uspravan kao bor.

— Zato smo tako brzo napustili Hejlsburg — zaključī. — Talbot ima puno prijatelja, poći će da nas traže.

Džoni Sajd iskrivi usta u pakostan smešak.

— Imao je dok ih je plaćao — promrmlja. — Gonili su nas najviše pet milja. Dalje ih se ne tiče.

Iscrpljeni konji su nekoliko trenutaka samo stajali oslobođeni tereta, onda su krenuli za travom.

Sajd je imao nešto preko dvadeset godina, dve do tri najviše. Lice koje nije brijač možda ga je činilo nešto starijim, ali sve ostalo, sjaj očiju, linija nosa i usana, koža, tek poneka bora, sve je to govorilo da je mlad.

Dohvatio je gitaru i odsutno povukao po žicama.

Šiguci je sedeo i dalje nepokretan i prav. Izgledalo je da su ga mišići odvučle negde daleko.

Mladić povuče još nekoliko tonova.

— Nema još tvog broda, Šigi? — upita ga.

— Moja zemlja je daleko — izgovorio je ovaj lagano — tamo gde sunce izlazi dve velike vode me dele. Komo Šiguci će ipak otići jednom... Jednom.

— Nije trebalo da dolaziš čak ovamo. Ovo nije klima za tvoje navike.

— Komo Šiguci se navikne na sve — osmehnuo se Japanac. — Čak i na Džonija Sajda?

— To ti ne mogu zaboraviti.

— Komo Šiguci to nije rekao zbog toga — sevnu očima Japanac. — Komo Šiguci bio još mlad kada je pogrešio brod i krenuo za Novi Svet koji se zove Amerika, umesto za Evropu. A kad je video da je pogrešio, nije skočio u more da se vrati, nego nastavio dalje.

— Nisi daleko dogurao — primeti Sajd. — A i ja nemam velikih izgleda za to. Možda ću stići do vrela, ne dalje.

— Džoni Sajd je mlad i ogorčen — reče Japanac — ali će vreme ublažiti otrov njegovog srca...

— Nikad!

Šiguci sleže ramenima.

Sunce je već isplivalo iz zaplavljenih brda, pozlaćujući ravnice.

Izgledalo je da zraci trepere kroz drhtaj žica. Dugi, tanki i vešti Džonijevi prsti prebirali su po strunama prigušene ali tople tonove neke balade.

Džoni Sajd se nasloni na drvo i namesti gitaru na kolena. Nije gledao u žice; njegove zenice skupljale su u sebi plavetnilo dalekih brda prema Pueblo Bonitu. Pevao je:

„Jedne mračne noći u La Hunti četiri su čoveka sa licima đavola ubili siromaha i obesili mu sina tražeći zlato gde ga nije bilo... Jedne mračne noći u La Hunti...“
Zatim se neko vreme čula samo muzika.

Japanac je nepomično sedeo i slušao.

Kao da se vreme zaustavilo; nigde šuma, ni daška vetra. Čak je uminuo i lepet malih krila poljskih ptica. Čula se samo gitara:

„Ali svet to još nije video:
sa omče je sišao obešeni sin
i krenuo na put da osveti oca
s gitarom o ramenu i pesmom
smrti...

Svet to još nikada nije video...”

I opet samo muzika, sve jača, sve ogorčenija i glasnija. Kao da su žice pretile da svakog trenutka puknu i preseku taj grč od zvukova.

Komo Šiguci podiže ruku i Džoni Sajd zastade.

— Neko dolazi — reče Japanac.

Mladić odbaci gitaru i baci sedlo na svog belca. Učinio je to tako brzo i vešto da je i Japanca zadivio.

Međutim, dok je stavljao ogrtač preko ramena, primetio je da njegov pratilac ne napušta svoj sedeći položaj.

— Koga si video? — upita Sajd, mršteći se.

Japanac podiže palac uvis.

— Jedan jahač — reče.

— Samo jedan?

— Jedan!

Džoni Sajd je naprezao oči da ugleda kakvu tačku na horizontu.

Uspelo mu je to tek kasnije.

— Ako je jedan, onda to nije potera — kazao je.

— Najgora je potera od jednog čoveka — primeti Šiguci.

— Ide našim tragom — stisnu usta Sajd. Šaka mu je već bila kraj drške kolta.

Japanac se podiže i stavi sedlo na svog mrkova.

Mislio sam da su oko nas samo ptice i uživao sam — rekao je mi-reći se sa sudbinom. — Komo Šiguci ne voli da beži pred jednim čovekom.

— Ni ja — osmehnu se mladić s opasnim sjajem u očima. — Pustićemo ga da prođe.

— A ako ne prođe?

— Onda neka mu se nebo smiluje.

Poveli su konje dublje u šipražje, a onda se vratili do ivice šumarka. Jahač je postajao sve određeniji.

S vremena na vreme bi pogledao u trag i nastavljao laganim hodom. Konj mu je bio šaren, snažan ali i vitak. Jahač na njemu se prosto crneo, poput senke.

— Dobro jaše — tiho se javi Japanac. — Kao što pešak hoda, tako on jaše.

— Da je iz potere, ne bi išao ovako mirno.

— Naoružan je!

— Ne vidim kolt!

— Komo Šiguci vidi dva, sa strane. Čovek je obučen onako kao što se oblače Jenki s one strane Misišipija.

Džoni Sajd je pogledao u Japanca.

— Šigi, dve godine jašem s tobom, prošli smo kroz pakao, ali mi još nije jasno kako sve vidiš?

— Komo Šiguci pola vidi, pola naslućuje.

Sajd se povukao malo natrag.

— Ide ovamo — reče.

— Otkriće nas — složi se i Japanac — zato Komo Šiguci predlaže da se pojavimo. On to i očekuje.

— Idem ja — reče Sajd. — Ti ostani tu i sačekaj.

Izišao je na ravan, raskopčanog plašta. Gajtan gitare nalazio mu se preko desnog ramena. Levom šakom je pridržavao instrument, desnom je svom revolveru pravio društvo.

Više se nije smeškao.

Imao je iza sebe Šigucija, ali se još više uzdao u revolver.

Jahač ga je opazio i uputio se prema njemu.

Džoni Sajd oseti da je odjednom nekako usamljen. Kao da ga je prisustvo neznanaca na ždrepcu odseklo od sveta. Od života.

Bio je visok, vitak, odeven u tamnosivo odelo, sa blistavobelom košuljom i kravatom boje vina.

Preko bedara svetlucau mu je opasač ukrašenim srebrnastim zakivcima i drške dva teška kolta ukrašene slonovačom.

Đavolski skupocena gvožđurija, pomislio je Džoni Sajd.

Ali, činilo se da strancu ne služi kao ukras.

Imao je hladno, odbojno lice. Talasastu, negovanu kosu pokrivao je „kalifornija šešir“ ravnog oboda. Ispod čela caklila su se dva ledenoplava oka.

Imao je lice kockara.

To je i bio.

Dok Holidej!

Nije imao nameru da sjaše. Nekoliko časaka zurio je u mladićevo lice kao da se priseća nečega.

— Nisi sam? — oslovi ga.

Džoni Sajd se zamalo izdade: htede da se okreće i proveriti Japančevu prisutnost.

Onda odusta; bilo je očito da su ga pred njega doveli tragovi dva konja.

— To nije teško pogoditi — reče. — Pratite nekoga, mister?

— Bežiš li, sinko?

— Moj problem. Možete da produžite ili da sjašete?

Holidej učini pokret kao da će ga poslušati.

Onda se malo iskosio u sedlu:

— Možda grešim što se mešam — polako je izgovorio. — Ali, ne volim pse u poteri.

— Pse?

— Da, pse. Četvoronožne. Mora da su nanjušili plen...

Džoni Sajd se okrete prema žuljcima koji su skrivali Hejlsburg.

— O čemu govorite? — upita brzo. Lice mu se smrće, posive.

Nije moguće da je Tač Talbot imao takve prijatelje koji su ih gonili tako daleko i tako uporno!

Senka oboda kockarevog šešira skliznu sve do usta i pokri ironičan bljesak u zenicama.

— Možda će ih tvoja muzika umiriti? — dobaci.

Džoni Sajd ne reče ništa.

Holidej malo cimnu uzde i šarac okrete kopita prema jugu.

Gledali su ga nemo obojica: i momak pod plaštom i Japanac.

Komo Šiguci je rukama odgurnuo šibljje i stao kraj Sajda.

— Psi — promrmljao je — oni su brži od konja. Konji umorni, ali psi nisu. Stići će prvi.

— Nemam nameru da ih čekam, ali... zašto bih verovao ovom nagizdanom?

— Komo Šiguci veruje.

— Zašto?

— Ne može se objasniti.

— Onda hajdemo!

Džoni Sajd namesti gitaru, stavi nogu u uzengiju i ostade tako zagledan prema silueti nepoznatog jahača koji se udaljavao na sever.

— Ko bi to mogao biti? — procedi.

— Nije prijatelj — reče Japanac — ali nije ni neprijatelj.

III

Ostavili su za sobom ravnicu i požurili u brda. Tamo su imali više šanse da zavaraju trag u kamenjaru ili u nekom potoku s druge strane.

Japanac je kao i obično jahao iza Sajda, osvrćući se i osmatrajući predeo.

Još se ništa nije čulo.

Psi verovatno nisu imali razloga da laju dok ne budu sigurni da su im begunci na dohvatu zuba.

Što se tiče potere, ako su bili vični tom poslu, onda su povelili bar polovinu odmornih konja. Tako bi jedan deo mogao nesmetano nastaviti i da sačeka one druge na cilju.

Ogrtač Džonija Sajda lepršao je nad sapima belca poput sive zastave.

Zastali su podno velikog kaktusa; dole, kao na dlanu, ležala je ravnica preko koje su prošli u praskozorje.

Oznojeno mladićevo lice presijavalo se na suncu. Nasuprot njemu, žućkasta koža Komo Šigucija bila je posve suva i zategnuta.

Sajd protrlja svoju retku bradicu dlanom.

— Ne vidim ih — reče odsutno.

— Komo Šiguci čuje — klimnu Japanac glavom. — Mnogo pasa. Pet ili šest.

Sajd dohvati pušku sa sedla.

— Neka su prokleti — promrmlja. — Moramo ih bar prepoloviti.

Šiguci se samo iskrenu, pa i on izvuče pušku.

Sjahali su i zauzeli položaj na stenu, čije su ravne i usijane ploče bile na najistaknutijem mestu. Čekali su i čekali.

Malo kasnije, opazili su nekoliko oblačaka prašine, iza kojih se valjao jedan ogroman.

Bili su to psi.

Jurili su u neredu, kosim linijama, ali su se ipak svi slivali prema šumarku.

Džoni Sajd prisloni kundak na obraz.

Lavež pasa bio je skoro veseo. Kao da su već omirisali divljač i gozbu.

Nekih nekoliko stotina metara dalje grupa jahača ih je sledila u stopu. Jahali su đavolski brzo.

Džoni Sajd pritisnu oroz.

Obe „vinčesterke” svojim „lavežom” zaglušiše halaukanje životinja.

Zrna su zadobovala po krznu pasa i po tlu.

Prvi pas se izvрте u vazduhu.

Drugi je skiknuo i divlje pružio njušku prema ranjenom delu pozadi; kao da je zubima želeo da iščupa olovo bola.

Ostali se kao po dogovoru raštrkaše.

Sajd se pridiže i isprazni magacin.

Komo Šiguci je strpljivo slao metak po metak, međutim, daljina nije bila zadovoljavajuća, a meta suviše sitna i brza.

Još jedan pas se sklopča uz šibljak.

Ostali su iščezli.

— Dva su još za nama — zaključio Japanac, stavljajući pušku u kožnu uvlaku. Odozdo, kao odziv na njihovu paljbu, oglasile su se puške gonilaca.

— Napred! — povika Džoni Sajd.

Ali, Šiguci je zastao zamišljen. Pogledavao je oko sebe, nemajući nameru da bezglavo jaše dalje kad su šanse za beg bile sve manje.

— Šigi? Šta čekaš? Kreći...

— Trava je suva — reče Japanac. — A vetar taman dobar da nam posluži.

— O čemu to pričaš?

— Naši konji nisu brzi kao njihovi — pokazao je ovaj prema ravnici. — Komo Šiguci ima predlog.

— Kakav? — nestrpljivo će Sajd.

Japanac raširi ruke u polukrug, sastavljajući šake vrhovima prstiju.

— Vatra! — kazao je svečanim tonom.

— Vatra?

— Džoni Sajd je dobro čuo: vatru ne vole ni psi ni ljudi.

Mladić je i sâm pogledao oko sebe.

Njegovo dotle zategnuto lice polako se razvuklo u osmeh.

— Šigi, imaš pametnu glavul

Ovo je ionako pustara, zar ne? Pođi s onog kraja...

Japanac klimnu glavom.

Malo zatim, oba jahača su na nekoliko mesta palila travu i suvo, krčljivo žbunje čeperela.

Pre plamena, pojavio se sivkast, gust dim, a onda je počelo da puketa.

Sajd skide svoj ogrtač i počeo divlje da maše iznad dima kako bi raspirio vatru. Japanac ga je posmatrao mirnog lica. Za trenutak su mu se ukazala dva prednja, bela zuba, a onda se ponovo vratio svojoj ukočenosti.

S druge strane plamenog zida kidisali su psi.

Džoni Sajd ih sačeka, s nekom neobičnom, iznenadnom mržnjom u očima.

Prvi pas je hrabro preleteo dim i nasrnuo na mladićevog konja. Životinja se uplašeno okrenula i hitac iz Sajdove puške odleteo je u prazno.

Međutim, Šiguci nije promašio.

Drugi pas je odustao od daljeg gonjenja. Zadovoljio se time da reži, glave oborene na prednje šape.

— Hajdemo sada — povikao je Japanac.

Poleteli su padinom, zažarenih lica. Ogromna zavesa dima zaklonila je sunčev prsten dok su izmicali ispred potere.

Grupa jahača ustuknula je pred vatrenim zidom, psujući.

Konji su podizali glave i kopali nogama tle. Nije im se srljalo u plamen.

Opalili su nasumce nekoliko hitaca i to je bilo sve.

IV

U suton istog dana čovek iz Džordžije ujahao je u Pueblo Bonito.

Istovremeno, s druge strane, tri momka mrkih pogleda i natmurenih lica uputila su se prema salunu „Dakota“, koji je držao Bufi Di, došljak iz Aberdina, na reci Džejms, Dakota.

Sjahali su ispred saluna, bacili uzde preko grede i ušli unutra.

Vlasnik „Dakote“ je приметно prebledeo.

Bufi Di je uprkos poodmaklim godinama izgledao naočit, snažan i prkosan. Nosio je brkove, skoro sasvim bele, kakva mu je bila i kosa; bleđa koža ukazivala je na to da je Di najviše vremena provodio unutra, za šankom. Ramena su mu hrabro nosila šest decenija, uspravna i široka pod belom košuljom i crnim, somotskim prslukom.

U salunu je vladao polumrak.

Saluner je taman stiskao u šaci kutiju sa palidrvcima, kako bi zapalio svetiljke. Sada je odustao od te namere.

Pogledao je onda u zidni sat.

Bilo je šest popodne.

Šezdeset minuta do roka koji mu je dao Korson Džovet. Ali, zašto su njegovi ljudi došli ranije?

Nešto su sigurno imali na umu.

Tri došljaka su se poredala kraj šanka, stavljajući desnu nogu na mesinganu šipku pri dnu. Bili su sveže obrijani, namirisani, tek prispeli iz berbernice Lia Lepenika.

Bufi Di ih je sve dobro znao.

Najviši među njima, s licem sove, širokim i pljosnatim, buljavih očiju

i klunastog nosa, zvao se Majkl But.

Drugi, čupavih veđa i velikih usta sa proređenim, žutim zubima zvao se Mek Dojl. Imao je kovrčavu kosu i klempave uši, istegnute pri dnu minđušama od zlata.

Poslednjeg i najmanjeg, bikovskog vrata i niskog čela, sitnih očiju i bradavičave vilice nazivali su Džo „Krasta“. Igledalo je da ni on sâm ne zna svoje pravo ime, pa se na taj poziv i okretao.

Imali su, ipak, nešto zajedničko: opasače načičkane mecima i koltove kalibra 45.

Suprotno svom običaju, vlasnik „Dakote“ se nije mašio pića da ih usluži.

Iščekivao je da progovore.

Majkl But, dugajlija, ružno se nasmejavao prema njemu i isteglio vrat iz prljave vratne marame boje peska.

— Vreme je, Di! — dobacio je.

— Kako? — sakupio je ramena saluner. — Zar je Džovet promenio mišljenje?

— Jeste!

— Ne verujem — prasnu ovaj. — Popodne sam išao kod njega i molio da mi odloži plaćanje za mesec dana. Rekao je da hoće...

— Nama je rekao da neće, Di — cerio se But. — Možeš da počneš s iseljavanjem.

Bufi Di je bledeo. Njegovi malobrojni gosti su se promeškoličili u svojim stolicama i lagano, jedan po jedan, napuštali salun.

Ostao je samo čovek u crnom odeću.

— Pacovi napuštaju brod koji tone — odazva se Dždo „Krasta“, posmatrajući ljude kako izmiču napo-

lje. — Ali, kad sve ovo bude Džovetovo, vratiće se da to proslave, zar ne Mek?

Mek Dojl je prstima pipkao levu mindušu i zevao.

— Otići ću Džovetu da ga pitam... — počeo Di, ali ga But prekidalo.

— Uzalud se koprcas, krčmaru! Tvoj rok je istekao!

— Nije! — razesti se ovaj. — Rok je u sedam!

But pogleda prema satu.

— U redu — složi se — ali došli smo da te pripremimo. Moraš spremi svoje prnje za pedeset minuta. Inače...

— Inače?

But se osmehnu, a onda naglo poteže revolver.

Prasnulo je; narandžasti bljesak je za delić sekunde oblio salunerovo lice, a zatim je boca iznad njegove glave prsnula u paramparčad.

But i Di skliznu na drugi kraj.

Revolveraš stavi kolt natrag za pojas i zacereka se.

— Dolazimo u sedam — rekao je — i hoćemo da nađemo prazan salun.

— Neka ste prokleti — dobaci Di.

— Ti ćeš biti proklet kad izletiš na ulicu — smejao se But. — Kako bi bilo da nam ponudiš piće za oproštaj?

— Nema za vas ništa...

— Čujete li ga? — okrenu se But prema Dojlu i „Krasti”. — Kao da sve ovo noćas neće biti naše? Da nam Džovet nije naložio da se savladamo, pokazali bismo ti kako se dočekuju njegovi momci!

— Možda će i to osetiti ako poludi pa ostane u gradu? — reče Dojl.

— Neće! Videćemo samo prašinu za njegovim petama, Mek. Znam ja takve. Uostalom, ko mu je kriv kad ne ume da dobije sa flešom...

Majkl But je hteo još nešto da kaže, ali ga prekide bat čizama sa strane.

Okrenula su se sva trojica.

Jedini gost u polumračnom salunu napustio je svoj sto i došetao do šanka.

Dočeka ga podozrivo ćutanje.

Možda bi But, Dojl i „Krasta” odmah otvorili usta za izazov, da ih nešto neobjašnjivo kod stranca nije nateralo da ga prvo osmotre.

Ovaj, međutim, nije obraćao pažnju na njih.

Okrenuo se prema saluneru.

— Još nisam dobio svoj brendi, čoveče — kazao je metalnim glasom.

Bući Mi je bio na mukama. Odbio je da posluži trociju revolveraša, a bilo bi vrlo opasno kad bi poslužio stranca u kicoškom odelu.

— Zar niste čuli? — rekao je potmulim glasom. — Ovaj lokal više nije moj...

— To ti je pametno, Di — smeškao se But.

— Još nije sedam — reče stranac.

— To ne menja stvar — uzdahnu saluner. — Zatvaram, mister. Sačekajte da vam Korson Džovet da piće.

— Ja hoću sada.

— A ja vam kažem da ne mogu... Oni — pokazao je prema Butu, Dojlu i „Krasti” — oni mi to ne bi oprostili.

— Oni? — malo se iskrenu stranac. — Ne vidim ovde nikog tako strašnog, krčmaru. Vidim samo tebe, i brendi. Na onoj polici.

Bufi Di pretrnu.

Ako su But i njegovi imali name-ru da odu, sada su se sigurno predosmislili.

Džo „Kраста” je zaobišao svoje prijatelje i raskrečio noge ispred bezobraznika u beloj košulji.

— Mister — polako je izgovorio — ako ste vi deo ovdašnjeg inventara, biće mi zadovoljstvo da vam prebijem noge...

— Ma nemoj?

Bufi Di se naže napred.

— Poslužiću sve pićem — umirivao je. — Uostalom, lokal je moj još pola sata. Imam pravo da u njemu služim koga hoću...

— Njega nećeš — dobaci Majkl But.

— Ne ličiš mi na šerifa — podstaje ga stranac.

— Možda na tvog grobara, dendi?

On stavi šaku na kolt, ali to ne izazva uzbuđenje na suprotnoj strani.

Čovek je kresnuo šibicu i skinuo staklo sa lampe na kraju šanka. On- da je upalio fitilj i poklopio ga istim staklom.

— Prevalio sam dug put, čoveče — opomenuo je salunera hladnim, pretećim glasom. — Žedan sam. Bri- ga me za tvoje probleme. I za njihove. Dakle?

— Napojićemo te olovom, ako ti je stalo — cerekao se Mek Dojl, češkajući uho sa mindušom. — Da ga poslužimo, Džoli?

Ovaj je pogledao u sat.

— Vreme ističe — procedio je bradavičavi — a Bufi ne skuplja svoje prnje.

— Možda mu je ovaj namirisanko

prijatelj? — pokaza Mek Dojl na stranca.

Saluner je gledao čas u njih čas u stranca. Sve je mirisalo na nevo- lju; očigledno, da stranac nije znao prilike u kojima se nalazi Pueblo Bonito i Bufi Di zajedno s njim, ina- če bi se smirio i pustio Džovetove momke da rade svoj posao.

Usamljena svetiljka bacala je sab- lasnu svetlost na okupljene ljude. Nalazila se ispred tamnoodevenog čoveka, čineći njegov čeličan pogled još hladnijim i kristalnijim.

— Ne verujem da Bufi ima takve prijatelje — javi se Mek Dojl.

— Možda je poručio kakvog koc- kara da ga nauči da igra poker? — doseti se But. — Viđao sam ovakve preko, u Albakerku. Fino mirišu, ali nikako na barut. Samo na sapun.

— Ne mogu od vas da se spremim — progunda saluner.

— Zašto im ne kažeš da se poku- pe? — predloži stranac. — Trebaće dugo posle da se ovo provetri...

— Vi ste stranac, mister — reče Di. — Najbolje da potražite drugi lokal, ili da odjašete dalje. Dok još imate vremena.

— Niste baš ljubazni — odgovori ovaj. — Zar zbog tri lajava psa ne možete da skinete malu, običnu bo- cu sa pregrade?

Majkl But opsova.

Međutim, pre njega se Džoli „Kra- sta” već mašio oružja.

Ali, sve se svršilo na intervenciji Mek Dojla. On je dograbio „Krastu” i odgurnuo u stranu.

— Čekaćemo sedam — jasno je rekao. — Posle toga ćemo videti... ukoliko zateknemo ovog ovde.

— Zašto da čekam sedam? — za-

reža „Krasta”. — Nazvao nas je psima!

— Čekaćemo — složi se i But. — Posle ćemo ga u Džovetovom salunu moći naučiti pameti. Kod Bufija ne... tako je rekao gazda.

— On će pobeći — prasnu „Krasta”.

— Možda neće?

— Bićemo na tremu — predloži Dojl.

Polako su se udaljili.

Bufi Di nije verovao svojim očima: tri okorela tipa, navikla da im se sve živo sklanja s puta uzmakla su pred jednim jedinim strancem!

To je bilo nečuveno!

On se zagleda u stranca ispred sebe, odmeravajući snagu njegovog pogleda i njegovog oružja.

Ako su But, Dojl i „Krasta” ulivali strah mirnim građanima, čovek ledenog pogleda mora da je za njih predstavljao moru!

— Kako ste smeli... — procedio je Bufi Di.

— Šta to?

— Pa, tako da govorite... Mogli su da potegnu.

— Zašto nisu?

— To ni ja ne umem da objasnim, mister! Ali, u svakoj drugoj prilici oni bi to učinili. Jedino ako vas neko od njih nije prepoznao. Ko ste vi?

— Sad bih mogao da dobijem brendi?

Bufi Di skide bocu i otvori. Njegovi sedi brkovi, orošeni znojem, odjednom su splasnuli i ispravili se. Netremice je zurio u duge, uzane prste svog gosta i u mislima preturao po uspomenama.

— Nemojte da vam padne na pamet da ih sačekate — rekao je saluner. — Ubiće vas! Oni su Džovetovi ljudi.

— Ko je to Džovet?

Bufi Di uzdahnu.

— Zar niste ništa zapazili kad ste došli u Pueblo Bonito? — upita.

— Jesam!

— Šta to?

— Ime Džovet. Nalazi se na mnogim trgovinama, salunima, prodavnicama... Kao da se ovaj grad zove Džovet Siti a ne Pueblo Bonito.

— Đavolski ste u pravu — klimao je saluner glavom — ali, to mi nije bogznakakva uteha. Propao sam.

Stranac je ispio iz čašice do pola, izvadio maramicu i ovlaš obrisao usta. Bio je to neobičan, ali prirodan pokret koji je, činilo se, samo njemu mogao da pristaje.

— Šta hoće od vas?

Di je rukom pokazao oko sebe.

— Prokockao sam salun — reče s uzdahom. — Ne krivim nikoga osim sebe. Bio sam budala, mister. Usudio sam se da igram poker u Džovetovoj kockarnici, sa njegovim ljudima! Možda ne bih stavio sve na kocku da u rukama nisam imao fleš! Shvatate li? Fleš! Tim se kartama može dobiti čitavo bogatstvo...

— Ili izgubiti?

— Da, u pravu ste... Ali, tog trenutka nisam mogao da zamislim sebe kako gubim! Bio sam siguran da ću dobiti. Stavio sam svoj salun protiv deset hiljada dolara!

— Mogu da zamislim. Imali su fleš rojal?

Bufi Di je utučeno klimao glavom. Odjednom je izgledao pogureniji i stariji. Pogledao je u sat, blizio se sedam časova.

— Dali su mi rok do sedam večeras — rekao je tiho. — Ja, međutim, nisam mogao da nađem deset hiljada dolara za nedelju dana. Banka od koje sam tražio pozajmicu, takođe je Džovetova. Ostaje mi jedino da odem. Samo... Bufi Di neće umreti.

— Zar vam Džovet nije hteo produžiti rok?

Saluner odmahnu glavom.

— Izgledao je da hoće — reče. — Ali, sad sam uveren da mi se u stvari podsmevao. Čim je poslao svoje momke, znao sam da od toga nema ništa.

— Ko je Džovet?

Bufi Di je nekoliko trenutaka ćutao.

— Ne znam — rekao je jednostavno. — Mislim da malo ko zna ko je on. Došao je u Pueblo Bonito pre dve godine, sa Bačom Kernanom. Kočijom iz Hejlsburga, sećam se dobro. Bili su odeveni kao gradonačelnici, mada su im lica bila prilično mrka i lupeška.

— Za dve godine Džovet je postao vaš „kralj”? Interesantno...

— Imao je novac. Brzo je okupio neke sumnjive ljude oko sebe, stavio u džep šerifa, a zatim se u Pueblo Bonitu počeo da odigravaju čudne stvari... Nekoliko imućnih trgovaca preko noći je prodavalo svoje radnje novopečenom bogatašu. Otvorena je kockarnica, dovučene neke sumnjive žene iz El Pasa, šušalo se da Korson Džovet ima posla sa bezakonjem, ali to niko ni-

je mogao a ni smeo da dokaže... On uvek tvrdi da radi po propisima. Evo, i ovaj salun... Naredio je ljudima da se uzdrže do sedam. Posle toga mogu sa mnom da rade šta hoće ako se ne iselim...

— To sam već viđao po Zapadu — promrmlja gost.

— Možda — sleže ramenima Bufi Di. — Mislim da će njegovi ljudi, ako je potrebno, da izvuku iz džepa i šerifske zvezde... Ako je potrebno! Ali, njima to ne treba. Džovetu mnogi duguju i mnogi zbog toga čute i trpe.

— Sedam je časova — prekide salunera stranac i položi na sto svežanj novčanica.

— Šta je to? — izbeći se Di.

— Novac!

— Kakav novac? Piće ja častim....

— Ovo je novac za salun.

— Ne razumem, gospodine...

— Deset hiljada dolara — poka-
za stranac na šank. — Hoću da vidim lica ovih momaka kada im isplatite dug.

— Ali...

— Nešto nije u redu?

Di se najzad povratio od iznenađenja.

— Naravno da nije u redu, mister — reče oštro. — Prvo, ja vam taj novac ne mogu vratiti u kratkom roku. Drugo, ne želim da me spasavate, jer ako sam bio budala da se kockam za Džovetovim stolom, onda ću ostati budala bez svog saluna. Treće, uopšte vas ne poznajem i ne vidim razloga...

— Ostavite — odmahnu rukom stranac. — Meni novac ne znači mnogo. dobiću toliko, a možda i

duplo za istim stolom za kojim ste vi izgubili.

— Kako? Mislite da odete tamo i...

— Upravo tako. A koliko sam mogao da vidim, „Dakota” je jedini salun u gradu koji ne nosi Džovetovo ime?

— Da, ali...

— Volim gužvu, čoveče. Zašto ne bismo malo bacili biber u Džovetove oči?

— Mislite li to ozbiljno? Gospodine, možemo da budemo ortaci ako hoćete? Ja...

— Neću ostati dugo — prekide ga čovek. — Ja nigde ne ostajem dugo. Obično samo toliko da vidim može li se umreti od metka.

Bufi Di je s nelagodnošću zurio u sagovornika.

— Kao da tražite smrt? — izusti.

— Tako je, čoveče! Tražim je poodavno, ali se obično dešava suprotno. I još nešto: uvek tražim da me ostave na miru. Ali, danas se osećam sasvim drugačije.

— Hoćete da kažete da je to osećanje jače od vas?

— Možete ga nazvati kako hoćete — odmakao se ovaj od šanka i spustio ruke niz telo. — Od Šermana pa naovamo, proveo sam mesec dana mira. Čak mi se i na karte nahvatala paučina.

Bufi Di sa strahopoštovanjem dočae novac na šanku.

Bio je to spas za njega, ali... Zbog čega bi čovek izdaleka tako olako i ravnodušno spustio toliku sumu pred njega i jednostavno mu poklonio?

Šta se krilo iza toga?

Međutim, za razmišljanje nije bilo više vremena. Velika kazaljka na satu približila se broju dvanaest.

— Ne znam vam ni ime — procedio je u pravcu gosta.

Ovaj ga je pogledao u oči.

— Ja sam doktor. Doktor Džon Henri Holidej — odgovorio je polako ovaj. — Ako mi uspe, možda ću u ovom gradu otvoriti zubnu ordinaciju, mister Di.

— Zubni lekar? — iznenadi se saluner, koji je svog neobičnog gosta smatrao kockarem i otmenim revolverašem. — Iskreno rečeno, u ovoj oblasti i nemamo zubara. Navraćali su nekada putujući trovači, ali, to je bilo poodavno. Samo..

— Samo?

— Ako mislite da otvorite tu vašu ordinaciju, mister Holideje, a za to će vam biti potrebna Džovetova dozvola.

— Mislite?

— Ne mislim, siguran sam. Jedino ako nemate na umu da to obavljate ovde?

Kockar klimnu glavom.

— Zašto ne? — reče. — Bar će moji pacijenti imati čime da preseku strah ili bol.

Bufi Di se osmehnuo široko.

— Onda bismo ipak u neku ruku bili ortaci — reče. — Da popijemo po jedan brendi u o ime, mister Holideje?

— Kasno je — odgovori ovaj pogledavši prema izlazu.

Majkl But je ušao prvi.

V

Pucnjava iz Zapadne četvrti doprla je i do Korsona Džoveta.

— Šta je to, Bače? — upitao je svog prijatelja.

— Valjda luduju za igraćicama — slegnuo je Bač Keznan ramenima.

— Igračice su na drugoj strani, budalo!

Džovet se izvuкао iz kruga svetlosti velike stone lampe i prišao prozoru.

Na ulici se nije dešavalo ništa neobično. Ništa se više nije ni čulo. Bila su tri pucnja, a onda muk.

Prostorija u kojoj su se nalazila dva čoveka bila je ispunjena skupocenim nameštajem ručne izrade, od tamnog, lakiranog drveta.

Veliki pisaci sto nalazio se do zida kraj prozora. Dve fotelje od tamnocrvenog somota stajale su s leve i desne strane stola, okrenute jedna prema drugoj.

Velika slika u boji Abrahama Linkolna visila je na zidu preko puta, iznad četvrtastog sefa s patentnom bravom.

Pod je bio zastrven svetlozelenim tepihom, koji je gušio bat čizama. Dve velike pepeljare bile su ugrađene u stalke od kovanog gvožđa; iz jedne se pušila tek upaljena cigara.

Specijalno napravljen bar u obliku bureta stajao je s leve strane ulaznih vrata. Poklopac se otvarao sa strane i okrivao nekoliko boca najboljeg viskija, poređanih dijagonalno u ovalnim drvenim izrezima.

Iznad bara, ugrađena u zidu, nalazila se vitrina s oružjem. Bilo je tu nekoliko vrsta pušaka i koltova, čak i jedan damski revolver sa narukvicom.

Bila je to, u stvari, neka vrsta radne sobe Korsona Džoveta.

Kuća koju je otkupio od nekog Kena Starkija koštala je dosta novaca. Starki ju je dobio u nasleđe, ali je žurio da je što pre proda i otputuje na istok.

Bila je to jedna od najlepših kuća u Pueblo Bonitu.

Građena je mešavinom teškog drveta i kamena. Istočni deo zida pokrivala je divlja loza, a duž celog sprata pružao se balkon s izrezbarenom ogradom.

Imala je veliki podrum, tavan sa puškarnicom, rezervno stepenište s druge strane kroz oba sprata i sasvim pozadi, u polju, konjušnicu s izborom od nekoliko rasnih jaćih konja za svoju upotrebu.

— Da nisi dobio reumu? — upitao je Džovet Kernana.

— Nisam! Zašto? — iznenadi se ovaj.

— Pa, onda bi mogao da protegliš noge i vidiš ko se razbacuje olovom u ovo doba.

— Zašto bi to bilo čudno, Korse? U svim gradovima se puca posle nekoliko čaša...

Džovet se namršti.

— Ovo je pucnjava iz pravca „Dakote“ — reče. A tamo sam poslao svoje ljude da preuzmu salun. Dakle?

— U redu, onda idem — dohvati Kernan svoj šešir s ivice fotelje.

Bač Kernan je bio nešto stariji od Džoveta, ali manji rastom; važio je za vrsnog strelca i siledžiju kad kog bi mu se za to ukazala prilika. U stvari, kad god bi Dovet namignuo, Kernan bi na tu stranu potezao svoj kolt.

Samo je bilo pitanje vremena da

Kernan prezume šerifsku značku od isluženog Kejla Neligena.

Međutim, Džovet nije žurio. On nije hteo da pravi velike i rizične korake. Neligen je zakonito postavljen na svoje mesto a, uz to, bio mu je odan više nego što bi to čuvar zakona smeo da bude bilo kome.

Kernan je imao prosede zaliske, upale obraze i suva, tanka usta spečena od duvanskog dima. Bližio se pedesetoj godini, ali je uspeo da sačuva svežinu u svojim pokretima, zahvaljujući neprestanom vežbanju.

Oči su mu izgledale prazne i beživotne, bez sjaja i žara. Ali, umeo je njima da se izvanredno služi. Iako mu je lice izgledalo grubo i smežurano, ruke su odavale finoću posla kojim se bavio.

Bač Kernan je bio ovejani revolveš. To se dalo odmah naslutiti i on to nije krio.

Iako je nosio skupa i otmena odeću, ništa nije moglo da izbriše neotesane manire s kojima je odrastao i s kojima se družio celog života.

S druge strane, Korson Džovet je izgledao sasvim drugačije od Kernana.

Mada su zajedno doputovali u Pueblo Bonito i stupili u poslove, znalo se da Džovet ima u glavi mnogo više nego njegov partner.

On je vodio sve poslove, planirao i raspoređivao ljude, određivao vreme za akcije, kontaktirao a, često, i lično se mešao u sukobe, ne libeći se da pokaže da rukuje kohtom skoro koliko i mozgom.

Vremenom, Džovet se povlačio iz sveta, upravljajući poslovima iz

svoje kancelarije. Kernan je zato dobio više prostora da se iskaže.

To naravno nije značilo da bilo šta može preduzeti na svoju ruku.

I sam je uviđao da neosetno potpada pod potpunu Džovetovu kontrolu i mirio se s tim. Uostalom, tako mu je bilo lakše. Ako bi i zabrazdio, njegov kompanjon bi ga lako vadio iz neugodnih situacija. Jednom ga je, čak u Santa Fe, izvukao iz „buvare” pomoću advokata za svega pola dana. Kako, to Kernanu nije bilo važno. Glavno da je udahnuo vazduh s druge strane i opasao svoj izlizani opasač.

Te večeri nalazio se u košulji boje meda i tamnoplavom prsluku sa žutim dugmadima. Srebrna narukvica klatila mu se o zglobu leve šake.

Nosio je sive pantalone pripijene uz noge, uvučene u čizme visokih potpetica.

Opušak cigarete lepio mu se za donju usnu poput uginule muve. Jednostavno ga je podnosio kao da ga nije ni bilo.

— Koliko znam, But je u salunu

— dobacio je na vratima Kernan.

— Valjda se Bufi Di nije pobunio?

— Ti bi to voleo, a?

Kernan razvuče usta.

— Pogađaš moje misli. Korse. Počinjem da rđam u ovom tvom gradu.

— Ovo nije moj grad — podseti ga Džovet.

— Nije, ali biće...

Džovet dade znak Kernanu da ga ostavi samog.

Ovaj izide.

Džovet dohvati iz pepeljare svoju cigaru, gadljivo je odmeri, a zatim ugasi.

Zavalio se u fotelju i podigao noge na sto.

Više nije imao čizme na nogama. Sada su tu bile cipele s ivicom do gležnjeva, luda moda is Sent Luisa, i tanke čarape do kolena.

Pantalone i kaput bile su od mekanog, prugastog štofa tamnozelene boje. Prsluk skrojen od crvenog rebrastog somota dosezao je izrezom do drugog dugmeta bele, svilene košulje, u čiju je kragu bila smeštena fina, mekana marama s čvorom po sredini.

Korson Džovet nije nosio opasač.

Ako je i imao oružje, onda ga je vešto skrivao negde pod kaputom.

Udoban život i malo kretanja učinili su ga tromim i naklonjenim gojaznosti. Međutim, još uvek je to bilo mišićavo telo, nabijeno energijom i iznenadnom snagom.

Sedeo je, sa svojim legendarnim šeširom na glavi. Zvali su ga „srebrnjak“, jer je iznad oboda imao niz srebrnih dolara kao traku; svaki je bio probušen sa strane i povezan tankim žicama.

Džovet se brijaio svakoga jutra, donji deo u stvari. Ostavljao je brkove i nešto od brade na toj visini, koja se na obrazima spajala sa zublufima.

Oči su mu bile zelene, krupne i skladno usađene pod lukove obrva. Imao je mali nos i široke, mesnate usne, nekako uvek obešene u ironičan smešak.

Na vratima se začu snažno kucaње.

Džovet skrenu pogled na tu stranu, očigledno nezadovoljan uznemiravanjem.

— Ko je?

— Bač!

— Onda ulazi, do vraga!

Bač Kernan je zastao na pragu da propusti Majkla Buta. Momak pljosnatog lica i bumljavih očiju držao je levom šakom razmrskan desni zlogb.

Izgledao je prilično utučeno.

— Šta je to? — smaknu Džovet noge sa stola i uspravi se.

— Sreo sam ga dole — pokazao Kernan na ulicu. — Ostali čekaju naređenja.

— A salun?

Majkl But je slegnuo ramenima, pogledavši u Kernana.

— Ostao je.

— Kako?

— Bufi Di je platio. Tačno u sedam — odgovorio je Kernan i bacio prema Džovetu svežanj novčanica.

Ovaj je tupo zurio u rasutu gomilu.

— Platio je — promrmlja, podliven krvlju u obrazima. — Kako je, do đavola, mogao da plati? Čime? Otkuda mu novac?

— Pričaj — munu Kernan laktom Buta.

— Dobio je novac... od nekog stranca.

— Stranca?

— Jedan stranac mu je dao...

— Deset hiljada dolara? Dao mu... tek tako? Da nisi pio, Buta? — nakostreši se Džovet i ispruži ruku. Šamar koji je momak dobio prosto ga je oduvao do Kernana. Ovaj ga podrugljivo dočeka i od gurnu od sebe natrag, prema Džovetu.

— Dakle? — istisnu Džovet.

— Otišli smo tačno u sedam, mister Džovete. Kao što ste rekli. Međutim, Bufi Di nam je dao novac. Prebrojali smo, bilo je tačno deset hiljada. Nismo znali šta da radimo. Niste nam rekli kako da se ponašamo ako Di bude imao novac...

— Znao sam da ga neće imati — planu Džovet.

— Tu je bio i stranac. Rekao je da će u Dijevom salunu najverovatnije da otvori zubnu ordinaciju...

— Nisam te dobro čuo? — zaškripi Džovet. — O čemu se radi?

Majkl But pokaza na svoja usta.

— Taj stranac je zubar... Vadi zube! Koliko sam razumeo, uortačio se sa Bufijem. Rekao sam mu da je budala, jer je morao prvo doći kod Džoveta ako...

— Pređi na stvar, Majkl — javi se Kernan.

But obori glavu, kao da je prvi put svestan bola u ruci.

— Bili smo svi besni što nas je Di izigrao — nastavio je But. — Morali smo da negde iskalimo bes. Za sve je bio kriv taj prokleti stranac. Pojavio se kao duh, mister Džovete, mahnulo dolarima i počeo da zanoveta o zubima...

— A ti? Šta si ti učinio? Pucao?

— Šta sam drugo mogao? Salun nam je izmakao, a on se smejao...

— Stranac se smejao?

— Da! Smejao se u očima, onako... ne umem da objasnim. Nazvao sam ga propalicom i svinjom. Onda smo sva trojica povukli koltove kad se on odmakao od šanka i spustio ruke...

— Ubili ste ga?

— Ni govora — cerio se iza leđa

Bač Kernan — on ih je namestio svu trojicu.

— Je li to tačno, Bute? — mirno upita Džovet. — Ne mogu da verujem. Reci da nije istina!

Ali, to je očigledno bila istina.

— Vas trojica, a on sam? — lagano je seo Džovet na ivicu svog stola i ironično se osmehnuo. — To treba videti, Bače!

— Bio je brz, mister Džovete — podigao je Majkl But glavu. — Vi znate... ja nisam za potcenjivanje, ali... ovaj stranac je povukao kao munja. Nismo uspjeli da ispalimo ni metka, a on nas je razoružao! Svu trojicu!

Džovet pogleda u Kernana.

Majkl But se očito nije šalio. Ako je taj ovejanko odavao priznanje nekome, onda je taj zaista vredeo!

— Kako izgleda? — upita Džovet.

— Visok, mršav, nosi dva teška kolta sa strane, sav je u crnom odeću.

— Kažeš dva kolta? — prenu se Kernan. — Retki su momci koji umešno povlače oba kolta.

— Gubi se — izdera se Džovet na Buta. — Sačekajte me u „Kazinu“. Sva trojica.

Onda okrete leđa, stisnutih pesnica. Ostao je tako sve dok se But nije izvukao iz prostorije kao prebijen pas.

— Besan je — reče Kernan. — Ako mu daš šansu, taj zubar neće dočekati sledeći dan.

— A ko kaže da je zubar? — prezirivo će Džovet.

— Ne razumem!

— Možda je savezni maršal? Ili Pinkertonov detektiv? Ili lovac na nagrade? — ređao je ovaj.

— Ne misliš valjda posle dve godine da će neko da nas...

— Umukni! Ne želim da mi se bilo čija senka nađe na putu sada, shvataš? Tog zubara, koji puca kao đavo, poslaćeš u pakao. Jasno? Ti se pobrini za to.

— Idem...

— Stani — zaurla Džovet. — Ne sada.

— Zašto da čekamo?

— Zato što on očekuje nekoga, posle onog u salunu. A mi mu to nećemo poslati. Ako bude suviše opasan, možda će pristati da radi za mene.

— A ako ne pristane?

— O tome ćemo tek kad ne pristane, Bače.

Kernan se nasmejavao zlorado i potapšao svoj opasač.

On je bio siguran u sebe.

Međutim, nastupao je samo kada bi drugi zatajili. Ovo je bila takva prilika.

VI

U „Dakotu” su se bojažljivo pojavljivali oni najhrabriji. Bilo je čudno da salun Bufi Dia ostaje i dalje u njegovim rukama. Koliko pre jedan sat, po njega su došli Majkl But, Mek Dojl i Džo „Krasta”.

Međutim, ništa se nije izmenilo.

Tri Džovetova momka oterana su sa praga „Dakote” pucnjavom, i više se nisu vraćala!

Tajne nikad ne ostaju dugo; u to vreme, na Zapadu, o njima se brzo saznavao iz „najpouzdanijih izvora”.

Šta se desilo u salunu te večeri, ispričao je Bufi Di.

Stranac koji je isplatio njegove dugove i suprotstavio se Džovetovim revolverašima, mora da je bio čaknut.

Kako bi se inače objasnila njegova suluda želja da u Pubelo Bonitu otvori zubnu ordinaciju?

Ljudi su dolazili u sve većem broju da vide i to „čudo od čoveka”.

Mislili su da će Džovet doleteti ili poslati Kernana da ga nauči pаметi.

Ipak, ništa od toga se nije desilo.

Korson Džovet se pritajio te večeri. Bilo je to zatišje pred neku buru.

Ljudi su se ređali za stolovima i pored šanka, poluglasno se došaptavajući.

Očekivali su da vide snažnog, divovskog čoveka sa rukama kao lopatama, koji će jednim trzajem moći da iščupa zub iz vilice bolesnika.

Očekivali su da vide klešta i ostale tričarije poredane na stolu, s raznim bočicama, zavojima...

A zatekli su elegantnog, tamno-odevenog čoveka s rukama od finih zglobova, vitkog kao gazela, a umesto klešta pred sobom je imao špil karata!

Nebesa!

Ljudi nisu zamišljali zubara s takvim licem i sa takvim koltovima. Možda i nije bio zubar? Ko bi to mogao da proveri? Koga zaista boli zub?

Erni Blekman, jedan od onih ulizica koji bi na sve bio spreman da se umilostivi Korsonu Džovetu, nanjušio je da se dolazak stranca neće svideti velikom gazdi.

On je bio jedan od nekoliko došnika i cinkaroša, koga su prezirali

i plašili ga se u isti mah ostali, manje vični ulagivanju.

— Kladim se — rekao je Blekman — da on nije zubar! Taj nije nikad pogledao u ničije zube, osim u konjske!

— A ja ti kažem da jeste — smračio se Bufi Di, ne podnoseći mlohavo, pihtijasto lice gradskog besposličara, bivšeg pomoćnika čuvara zakona koji je svoju zvezdu prodao bandi Pola Dženkinsa za deset boca viskija.

Bilo je to poodavno, Blekman se nekako izvadilo, odležao nekoliko meseci, i nastavio da do podne mrzi ceo svet a od podne samog sebe.

— Kako ti to znaš? — nagnuo se Blekman prema saluneru. — Jesi li video da to radi?

— Nisam, ali...

— Nije ti vadio zub?

— Ne, ali kakve to ima veze...

Blekman se iskezio prema okupljenoj gomili pored šanka.

— Eto vidite — rekao je. — Ovde svako može da dođe i da kaže: ja sam to i to. Recimo, ja dovedem prijatelja i predstavim ga kao indijanskog poglavicu. I, zamislite Bufi Di u to poveruje.

— Predstavi ga ti tvom gazdi — dobaci Di.

— Ne brini, nema potrebe — likovao je ovaj — on sve zna. On je o svemu obavešten.

— Ovo je, na tvoju žalost, Erni, moj salun — upro je Di prst u Blekmana. — Možda si zaboravio? Moj! Nemoj da se u njemu šepuriš, jer moje čizme nećeš lizati kao Džovetove.

Blekman se ukruti,

— Reći ću mu to — kazao je muklo.

— Ti mu ionako govoriš sve što čuješ — slegnuo je ramenima saluner. — Ja sam svoje dugove isplatio i nemam ništa s njim. Osim, ako mi ne pripremi metak u leđa. A svi znamo da je Korson Džovet pošten čovek. To mu ne bi palo na pamet — naglasio je saluner poslednje reči sa neskrivenom podrugljivošću.

Ljudi su oborili poglede, ali niko nije odobravao. Međutim, niko mu se nije ni usprotivio. Niko osim Blekmana.

— On nije nikakav zubar — tvrdio je sve glasnije, otvoreno piljeći prema Holideju — već običan kockar!

— Ne dozvoljavam da tako govoriš! — tresnuo je Bufi Di šakom po baru.

— To su sumnjiva posla — nije mario Blekman za salunera. — Ko zna koga nam je Di doveo? Može da ubicu?

Rekavši to, on izmače u stranu. Ruka Bufija Dia prohuja pokraj njegove glave kao letva.

— Napolje! — zareža Di.

— Nemaš pravo da me teraš — isprsi se ovaj. — Pozvaću šerifa Neligena... on ionako jedva čeka da ti zatvori ovu jazbinu, ako bude imao priliku za to. A imaće je, s obzirom na tvoje nedolično ponašanje, Bufi...

Saluner je posiveo od gneva.

Ono što je Blekman rekao, bilo je istina.

Šerif Kejl Neligen samo je čekao izgovor da stavi katanac na „Dakotu“ bar mesec dana. Time bi se do dvorio Džovetu, koji je pod svojim

nadzorom imao sve ostale krčme u gradu, ne računajući svoj, kazino i hotel „Beldon”.

Pošto se saluner povukao, Blekman bezobrazno zatraži piće.

— Ne dam — odgovorio je Di.

— Nemaš pravo da odbijaš ulsugu gostima — podseti ga ovaj.

— Imam pijanim.

— Ja nisam pijan!

— Ko kaže? Za mene si ti pijan... a verovatno i za ostale?

Blekman pokaza palcem prema Džordžijancu u uglu.

— Ako je on zubar, kao što ti tvrdiš — rekao je — kako je moguće da barata koltovima tako da razoruža tri Džovetova čoveka? Još ćeš reći da ga nisi ti doveo da te štiti?

— Prvi put ga vidim u životu — namršti se Di. — I ostavi me na miru s tim naklapanjem. Neću da gubim vreme s tobom!

— Biće bolje da ga oteraš — naglasi Blekman.

— Biće bolje da izvadiš taj zub ako te boli — predloži mu saluner.

— Moji zubi su u redu...

— Ko bi rekao? Galamiš kao da imaš zubobolju...

— Možda ću te i poslušati — namignu Blekman. — Ko će sa mnom da se kladi da onaj tip nema veze sa zubarstvom? Nema ni opremu, a nikada nije u rukama imao klešta. Pogledajte — pokazao je na svoje ravne, zdrave zube — praviću se da me boli i, videćete, naći će izgovor da mi i ne pogleda u čeljust!

— Nije ni lud — oglasi se neko — kad iz tebe smrdi kao iz bačve!

— Može da se onesvestil

Erni Blekman napravi prolaz rukama oko sebe i čvrstim korakom krenu prema Doku Holideju.

Zaustavio se tako da mu je senka pala na kockareve karte.

Čekao je da stranac podigne glavu.

Ali, na to bi imao dugo da čeka.

Činilo se da ga Holidej ne primećuje. Sedeo je nehajno zavaljen na stolicu, lako dodirujući laktovima naslone. Osim dve dame, sve ostale karte bile su okrenute naopako.

— Čuli ste šta sam rekao Diu? — oslovi a Blekman.

Holidej povuče poslednji dim iz svoje cigarete i pritisnu opušak u pepeljari od pečene gline.

— Tvrdim da vi niste zubar — nastavi Blekman, svestan da svi slušaju s najvećom pažnjom. — Možete li da dokažete to?

— Zavisi — odazva se kockar.

— Od čega? Ne verujem da imate pojma o tome...

— Zavisi boli li vas zubi li ne — prekide ga Holidej. — Ako vas boli, sedite na tu stolicu i sve će biti u redu, ali ako ne...

— Ako ne? — izazivao je Blekman.

— U tom slučaju ne garantujem za ostatak tvojih zuba, burazeru!

Ovaj ustuknu.

Čovekov glas se iznenada izmenio i prosto sledio prostor oko njega. Kao da su milioni hladnih, šiljastih iglica krenuli uz kičmu prema temenu.

— Blefirate! — najzad se povratio nasrtljivac. — Evo, sešću na stolicu. Hajdete, da vidim umete li sa zubima kao s tim kartama. Gde su vam klešta?

Kao čarolijom vođena, ispod kockarevog stola se ukaza pljosnata torba od krokodilske kože.

On je rastvori, i pred ošamućenim Blekmanom ukaza se prava kolekcija blještavih pinceta, klešta i noževa.

Prokletstvo!

Sad je bio manje siguran u svoje tvrdnje, ali nije imao kud.

— Možda znate i kako se vadi zub bez bola? — upitao je muklo, nadajući se da time sprečava kockarev napad. Jer, Holidej je već bio ustao od stola.

— Ima nekoliko — odgovorio je ovaj.

— Znam da ima, ali da li vi znate koji su?

— Recimo, pravi ljudi i ne pitaju tako nešto — sleže ramenima Dok. — Oni drugi popiju toliko viskija da se ne sećaju ni gde su bili poslednja dva časa, ni koliko im je iz glave izvađeno zuba. Zato predlažem najbrži način.

— Koji...?

— Prvo mi reci koji te zub boli?

Blekman se meškoltio, on s tim nije imao problema nikada. Ali, još uvek je verovao da kockar blefira.

— Ako ste zubar, zašto vi ne pogodite? — upita.

— Onda zini, momče?

Blekman se iskezi.

— Ne vidim da je bilo koji bolestan — dobaci Holidej.

— Šta sam rekao? — podviknu Blekman. — Nema on veze s ovim poslom. Poneo je instrumente, možda ih je kupio negde ili opljačkao od nekog pravog zubara, pa sada pa radira kroz Pueblo Bonito! Ako je on zubar, ja sam Dejvi Kroket ličnol

— Šta imaš protiv zubara, burazeru? — upita ga kockar.

— Imam protiv varalica — isprsi se Blekman.

— Izgleda da si ti anđeo čuvar ovog grada? Ako ti je stalo da ostaneš bez kojeg zuba, onda sedil

— Blefirate, mister! Ja...

Kockar ga gurnu na stolicu.

Istog časa, ispred Blekmanovog lica zanjih se svetlucavi metal zubarskih klešta i orosi mu čelo znojem.

Holidej mu spretno razglavi vilicu i gurnu klešta unutra.

Blekman nije stigao ni slova da prizbori a u salunu su svi čuli da je nešto krenulo! •

Kada je Blekman uspeo da zaurala, Holidej je među kleštima već imao njegov zub!

I to jedan od prednjih!

Ljudi su prasnuli u smeh; lice dotle nadmenog nasrtljivca izgledalo je tako jadno i ožalošćeno da se od smeha i Bufi Diu pošle suze na oči!

— Pakao! — cvileo je Blekman, pipajući po npercima. — On mi je izvadio zdrav zub! Zdrav!

— Bolesni se vade još lakše — lakonski zaključil kockar.

— Tražio si da dokaže da je zubar, Erni — dobaciše mu neko — što se sad buniš?

— Imaćeš bar zub za uspomenu!

Jedan stariji, sedobradi čovek, sa tregrima i u potkošulji boje cigle, progura se do Holideja. Lice mu je bilo pečeno, naborano, bakarne boje. Podsećao je na sortu starijih, već iščezlih kopača zlata iz kalifornijskih brda.

— Mister, ako nemate ništa pro-

tiv — rekao je on — seo bih na ovu istu stolicu. Zovem se Bloker... .

Holidej ozbiljnog lica dohvati klešta.

— Muči me dva meseca, ali nikad ne stignem da odem kod zubara u Klensivil. Naš berberin se bavi time, ali... oni kojima je on čupao zube, obično bi obolevali od konjske groznice i umirali u roku od četrdeset osam časova!

Salun se ponovo protrese od smeha.

Blekman je uspeo da se išunja napolje. Nikome više nije bio interesantan.

Stari Bloker hrabro sede i zabaci glavu.

— Kad ćete početi, dok? — upitao je malo posle.

— Ja sam završio — podnese mu ovaj komad zuba sa ramljama pod nos.

Starac skliznu sa stolice, pobožno držeći sopstveni zub na dlanu.

— Neka sam proklet — procedio je — nisam ništa osetio! Imate čarobne ruke, mister — dodao je. — Poželetu da vadim još koji zub... Ljudi! Šta čekate? Zar niko nema šupljine u vilicama, a? Sve sami platininski lavovi?

Nastalo je mrmljanje i podgurkivanje.

— Koliko sam dužan? — maši se stari za džep.

— Ništa! Ja častim!

— Nikako! Ovo je posao koji nije prirastao svakoj ruci, mister. Je li dovoljno pet dolara?

— U redu — osmehnu se kockar krajem usana — za te pare imate još jedno vađenje.

— Ako dotle ne otegne papke? — dobaci Bufi Di.

— Ali, dotle bi mogao da sipaš taj smrdljivi viski kako bi oprao usta, Bufi! Gde je Blekman? Da ne trči za zubom po ulici?

Holidej je već pomislio da su okupljeni građani bili zasićeni prizorom sa Blekmanom i starim Blokeom. Ali, dva čoveka su se izdvojila iz gomile.

— I mi bismo — dobacili su.

Prvi, nešto krupniji ali uplašeni, pokazao je na svoju oteklinu. Ce la leva strana bila mu je vidljivo veća od suprotne.

Kockar odmahnu glavom.

— Opasno je sada — reče. — Tek kad vam spadne otok, možete doći.

Čovek napravi bolnu grimasu i povuče se.

Onaj drugi je već bio u stolici. Holidej pritisnu naslon tako da se ona nađe na jednoj zadnjoj nožici, okrete stolicu za ceo krug, i postavi je, sa čovekom pod svetiljku.

Vest o veštom zubaru širila se kroz veće poput požara.

Od toga je i Bufi Di imao korist: ljudi koji su dolazili iz radoznalosti, nisu mogli da zaobiđu viski ili pivo. Oni koji su se spasavali muka, čašćavali su sebe i najbliže. U svakom slučaju, „Dakota“ je te noći bio najpopularniji salun u Pueblo Bonitu.

Popularniji i od samog Džovetovog kazina.

— Nema bežanja — ozbiljno se obratio kockar jednom prebledelom momku, koji je na sve načine pokušavao da odmagli sa stolice na koju ga je postavio otac, rančer —

Ako ti te pada na pamet — pokazao je Holidej na svoje revolvere — ustreliću te i ponovo staviti na stolicu...

Momčić je ostao kao prikovan, ne shvatajući je li sve to šala ili nije. Dok je o tome razmišljao, spretne ruke bivšeg bostonskog lekara olakšale su ga za nekoliko neprospavanih noći bolova.

Holidej se nije žalio na umor.

Samo je skinuo kaput i ostao u košulji, zavrnutih rukava.

Nekoliko krvavih mrlja bilo mu je išaralo poprsje, ali, on se na to nije obazirao.

Bufi Di je prineo brendi i to je bilo sve što mu je trebalo.

Bar zasada.

Ako se i našalio sa samim sobom kako bi ovde mogao da otvori zubarsku ordinaciju, sada je o tome mnogo ozbiljnije razmišljao.

Ovde je očigledno mogao da ima posla.

Jedino što bi moglo da mu zasmeta, nisu bili ni Džovet ni šerif, nego Dok Holidej!

On sam! Njegovo ime! Legenda!

Ako ga budu prepoznali i otkrili, ništa mu drugo neće preostati nego da nastavi put.

Kao što je i dotada puno puta činio, napuštajući gradove za koje je mislio da mu mogu pripasti bez osvrtnja u prošlost.

Ne, bilo bi to suviše lepo: zubna ordinacija doktora Džona Henrija Holideja!

Možda grad nije veliki, ali njemu bi s te strane bilo svejedno.

Ali, tu je bio izvesni Korson Džovet. Čovek sa dosta para i dosta revolvera.

Početak za zubarsku praksu nije ispao slavan: razoružao je baš Džovetove momke, i sada ima je na oku. To što su ga te večeri ostavili na miru pre je mirisalo na veću nevolju nego na Džovetov slučajni propust.

Holidej je najzad ispravio leđa i odbacio klešta od sebe. Bilo mu je dosta za tu noć.

Napravili su mu prolaz dok je odlazio iza šanka da opere ruke. Ljudi su i dalje stajali na svojim mestima kad se vratio po kaput.

Posmatrali su ga sa mešavinom divljenja i podozrivosti.

Jer, neobično je bilo da čovek takvog kalibra dođe u Pueblo Bonito s namerom da tu ostane kao zubar.

Da, to je zaista bilo neobično.

Bez obzira što je vešto vadio zube, on je imao oko bedara nisko pripasana skupocene koštove i ruke koje su mešale karte poput najslavnijih pokeraša Zapada.

Šta je hteo taj stranac u Pueblo Bonitu?

Niko nije mogao da zaviri u njegovu dušu.

Da jesu, možda bi otkrili najjednostavniju želju čoveka da se negde nastani, smiri, odbaci oružje i počne živeti u kome se ne mešaju barutni dim i šum karata.

Ali, želja je bilo jedno, a stvarnost drugo.

Stvarnost se uskoro ukazala u obličju Kejla Neligena, mesnog šerifa. Njega je kao senka, pratilo mlo havo, pokvarenjačko lice Ernija Blekmana.

Kockar je rezignirano skupio karte u špil i stavio u nutrašnji džep kaputa. Odavno se nije osetio tako umornim; izređalo se najmanje de-

setak pacijenata, a on je, silom prilika, pomalo bio „zarda“ u svom starom zanatu. Međutim, posle prvih pokreta sve mu se povratilo.

Suprotno svom običaju, Dok Holidej je dočekaao pojavu šerifa podignute glave. Gledao ga je pravo u oči i procenjivao.

Znao je da ga je Blekman doveo i nahuškao.

No, da li je Neligen čovek koga je lako nahuškati?

Izgledalo je da jeste.

Čuvar zakona u Pueblo Bonitu, za koga se govorkalo da pripada Korsonu Džovetu, trudio se da to porekne na svakom koraku. Možda su mu ta nabeđivanja teško padala zbog toga što su bila istinita, ali, sa svoje strane. Kejl Neligen je na sva zvona isticao da je u gradu on zakon, a ne Džovet.

A čovek koji to govori javno, ili je zaista ludo hrabar ili mu je tako naređeno da kaže.

Dolazak Kejla Neligena izazvao je tišinu u „Dakoti“.

Saluner Bufi Di nervozno je bacio krpu na pod, očigledno nezadovoljan što mu raspoloženje u salunu kvari niko drugi nego — šerif! Šta će sada iščačkati lisac, kako bi mu nagovestio da će mu zatarabiti lokal?

Okomiće se na zubara, po svoj prilici.

I nije se varao.

Šerif je pratio pravac ruke Ernija Blekmana i opazio kockara u uglu.

Neligen se nije mogao pohvaliti visinom, ali je bio prilično snažan i očuvan, iako u godinama koje se bliže penziji.

Imao je uglasto lice, s izduženom bradom i jagodicama iz kojih su izbijali počeci duge, kovrdžave sede kose. Oči su mu tonule u nabubrele, modre „kesice“ i činile ga podbulim i mamurnim, iako Neligen nije okušao ni kap rakije.

Trouglasto lice Kejla Neligena podsećalo je na kostur.

Sve je na njemu bilo sivo: košulja, prsluk, pantalone, jedino se crni šešir lepio za glavu poput ogromnog pauka.

Šerif je prišao kockarevom stolu s rukom na opasaču.

Nije izgledao raspoložen za zapitkivanja. Kao da ga je Blekman porobno obavestio o svemu, pa i o onome što možda nije ni postojalo.

— Mister, ovde ne postoji zabrana za nošenje oružja — rekao je Neligen slatkim glasom, što je obećavalo da je raspoložen za napad — ali neću dozvoliti pucanje u ljude iz ovog grada. Znaate na šta mislim?

— Oni su prvi... — javi se Bufi Di.

Šerif se brzo okrete, pretećeg izraza.

— Možda hoćeš da tvrdiš da su But i ostali prvi povukli, Di? Smeš to da tvrdiš? — začikivao je Neligen.

— Naravno! — odgovori saluner.

— Ti otpadaš! — odmahnu šerif rukom. — Plaćeno ti je deset hiljada dolara da pužiš i klimaš glavom na sve što bi ovaj stranac ovde rekao...

— A koliko ste vi plaćeni da to govorite, šerife? — tiho se ubaci Holidej.

Neligen se okrete ponovo, bles-

nuvši svojim zakrvavljenim beonja čama.

— Moraću da vas razoružam, mister — rekao je. — Uvredili ste čuvara zakona! Ne pokušavajte ništa...

— Ko je čuo da sam vas uvredio? — upita Dok.

— Ja!

— To nije dovoljno za optužbu. Nije objektivna.

— Čuo je i Blekman.

— Neka ponovi šta sam rekao.

Ali, ovaj se preznojavao. Gledao je u Neligena kao da traži pomoć. Jer, ono što je kockar dobio s pola glasa, okrnulo je samo šerifove uši.

Pošto s te strane nije dobio podršku, šerif je morao da se osloni na sebe.

— To ne menja mnogo stvar, stranče — rekao je nešto suvljim glasom. — Čuo sam da kanite da otvorite zubarsku ordinaciju u ovom salunu?

— Možda! Je li to nezakonito?

— Nije, ukoliko imate potrebne papire.

— Kakve?

Neligen se nesvesno počea iza uha.

— Morate imati nešto... Diplommu? Imate li takvu potvrdu?

— Imam!

Holidej izvuce iz jedne pregrade u torbi presavijen, pohaban komad papira i razvi pred šerifom.

— Gde ste dosada radili?

— U Bostonu!

— Bostonu? Gde je to, do đavola?

— U Džordžiji, na atlanskoj obali.

— Nisam nikada bio tamo — promrmlja šerif zbunjen. Pogledao je u veliki pečat, ne pročitavši ni retka. Uostalom, to ga više nije zanimalo, jer se nadao da stranac neće imati šta da pokaže ako mu bude zatražio.

— Šta je još potrebno? — interesovao se kockar.

Neligen nije stigao da se posavetuje sa Džovetom. Dolazak neobičnog stranca kao da je ustalasao grad.

Prvo poklon od deset hiljada dolara Bufi Diu, zatim obračun sa Butom, Dojtom i „Krastom” a na kraju zubarska veština o kojoj su svi maltene govorili s ushićenjem.

— Savetujem vam da uzmete klešta, mister, a da se manete revolve-ra — rekao je najzad čuvar zakona. — Odlučiću ujutru šta da radim s vama.

I udalji se uzdignute glave. Blekman je nameravao da ostane u salunu, ali videvši uglavnom neprijateljske poglede oko sebe, šmugnu za šerifom.

Bufi Di je gledao prema vratima, gundajući.

— Otišao je da se dogovori sa Džovetom — ne izdrža da ne kaže.

Stari Bioker je pogladio svoju bradu i zavrteo glavom.

— Na tvom mestu, Bufi — kazao je polako — ja bih pripazio šta govorim o Džovetu...

Ljudi su odjednom počeli da se razilaze.

VII

U praskozorje, kad se vatra sasvim ugasila, Komo Šiguci je zacio

pokrivač sa sebe i seo, jasnog pogleda, kao da se nije probudio tog časa.

Kraj njega, umotan u ogrtač i ćebe, spavao je Džoni Sajd.

Šiguci lako ustade, napravi nekoliko pokreta da se oslobodi jeze, a onda kleče i pokloni se prema istoku.

Sajd otvori oči, osetivši miris kafe.

Ustao je, zategao opasač, obrnuo burence u svom koltu i čizmom dohvatio gajtan gitare. Zatim ga je bacio uvis i dočekao instrument na ruke.

— Idemo li, Šigi?

Japanac je pokazao prema jugoistoku.

— Pueblo Bonito — pokazao je u tom pravcu. — Hoćemo li tamo, Džoni Sajde?

— A kuda bi?

Mladić izvuče tabak papira iz košulje i razvi.

Na njemu je bio nacrtan olovkom lik nekog čoveka. Ispod njega, na drugom, takođe se nalazilo ovlaš naznačeno lice suvonjavog, ispijenog šeširdžije.

Sajd presavi crteže i vrati natrag.

— Još srce krvari, Džoni Sajde? — upitao je Šiguci.

— Još...

Japanac zavuče ruku pod svoju šarenu, široku košulju i odatle istuže nož sa krivim sečivom.

Titnuo je, poput munje, i zario ga u čvor obližnjeg drveta.

Posle toga ga je iščupao i vratio natrag.

Sajd seđe na oboreno deblo, uz novo razbuktalu vatru. Jutro je

bilo sveže. Magle u kotlini vukle su se poput repova po zemlji, milujući stabla usamljenog drveća i šipražje.

Šiguci je očekivao da će mladić zasvirati, po običaju. Njegova balada o zločinu u La Hunti danima mu je podgrejavala srce.

Tog jutra kao da je zaboravio. Ili je, možda, predosećao teške dane. Dugi put osвете tek je počinjao: prvi je pao Tač Talbot u Hejlsburgu.

Ostala trojica su verovatno blizu.

Pošto je prosuo ostatak kafe u vatru, Džoni Sajd je prišao svom belcu. Tu je za trenutak zastao i dodirnuo kožni „okovratnik“. Kao da ga je ispod njega zasvrbeo ožiljak.

Onda se vinuo u sedlo.

Šiguci je pratio njegove pokrete bez pogovora.

— Na tvom mestu, ja bih krenuo dole — pokazao je Sajd prema jugu.

Japanac izgleda nije razumeo.

— Zašto? — upitao je.

— Dole je okean — odgovori mladić. — Pre ćeš stići u svoju zemlju gde izlazi sunce, nego ako prođeš sa mnom...

Šiguci je razvukao usta.

— Džoni Sajd je mlad, Komo Šiguci će paziti na njega sve dok kora ne pokrije ranu na njegovom srcu.

— Govoriš kao Indijanac, a ne kao Japanac — dobaci Sajd.

— Komo Šiguci živeo među Čejanima četrnaest meseci.

— Šta? Nisi mi o tome ništa pričao...

— Reči su vetar. Dela iskazuju ljude.

— Nikad te neću razumeti — uzdahnu mladić — ali, što te manje ra

zumem, sve mi više prija tvoje društvo.

— Onda neka i ove tvoje reči postanu vetar...

Krenuli su sa vrha brežuljka kroz kamenjar obrastao malim kakтусima i grmljem. Nije bilo staze, ali su ipak, vodili svoje životinje preko najbezbednijeg terena.

Magla je postajala sve ređa. Ili im se to samo činilo pošto su silazili u ravnicu.

Trag kolskih točkova pratio ih je s leve strane. Mora da je tuda prolazila neka poštanska linija, jer je trava bila utabana do te mere da se više nije ni videla.

Džoni Sajd je jahao kao i uvek napred.

Prvo javljanje sunca izdužilo im je obe senke, činilo se, do rubova šuma.

Mladićev potiljak dodirivao je u hodu „vrat“ gitare.

Sa desne strane, prema zaplavljenom nebu bez oblaka, uzdizao se stub dima. Vrh neke kolibe označio je da kraj postaje sve manje divlji.

A onda im je u susret dolazio čudan jahač.

Sedobradi, pogrbljen starac mahao je štapom i s vremena na vreme terao svoju mazgu da ubrza korak.

S obe strane grubo napravljenog sedla od ukrštenih gredica i čilima, nalazile su se torbe od platna.

Stari je imao na sebi potkošulju boje cigle i tregere. Pantalone su mu pri dnu izgledale kao i izjedene; bile su tako kratke da su mu se videli goli listovi mršavih nogu između

među ivica starih kratkih čizama i nogavica.

Bio je to Bloker, Klement Bloker. Starac se vraćao iz Pueblo Bonita u svoju kolibu kraj River Nočesa. Prethodne večeri, u gradu, stranac sa čarobnim rukama oslobodio ga je bolesnog zuba i dan mu je odmah izgledao drukčiji i lepši.

Ali, ubrzo je promenio mišljenje kad je ugledao Japanca.

Čovek žućkaste kože i kosih očiju mora da je bio loš predznak.

Tako nešto nije video odavno. U stvari, poznavao je nekoliko Kineza iz Blafa, koji su na rečnim brodovima radili najprljavije mornarske poslove.

Ali, ovo je bilo nešto sasvim drugo!

Kao da mu je pogađala misli, mazga pod njim zastrigala je dugim ušima i ukopala se.

Bloker je podigao dlan u visini čela zaklanjajući pogled od sunca.

Nije se varao: bio je to ogroman, žutokoži čovek, s maramom na čelu i u košulji kakve je viđao nekada po putujućim cirkuskim karavanima.

Kraj njega se nalazio momak u plaštu, sa gitarom.

Neobičan par u ovim krajevima!

Ako se budu zadržavali u Pueblu, momci Korsona Džoveta će im isterati kosti napolje kroz meso.

Džoni Sajd je zategao uzde svom razigranom belcu tačno ispred Blokerove mazge.

Starac navuče obod svog izgužvanog šešira na čelo. To je za njega bila neka mešavina pozdrava i prokosa. Kao ni mazga, ni on se nije nikome uklanjao s puta.

— Može li se u grad, stari? — upitao je mladić.

— Nikome nije zabranjeno — odgovorio je Bloker i zadržao pogled na Šiguciju. — Ali, za njega...

— Šta je s njim?

— Imace gomilu dece za sobom. I ne samo dece... Je li on Kinez?

— Nije!

— U svakom slučaju, nemojte se zadržavati dugo. U poslednje vreme, mnogo je nervoznih u Pueblo Bonitu.

Japanac je pogledao Blokera sa simpatijama.

— Stari vuk ne pokazuje zube — rekao je svojim grletnim, plahim govorom — ali pokazuje svoje čisto srce.

— Šta on to govori? — trže se Bloker.

— Ti ga pitaj, stari.

— Pa, istina je da sam sinoć izvadio jedan od mojih poslednjih zuba, ali... ono sa srcem mi nije jasno.

— Čovek koji jaše mazgu i ide od grada prema pustari, taj čovek pripada sebi i prirodi. Komo Šiguci pogađa da je dim iz one kolibe naložen u tvoju čast, stari vuče?

— Nebesa! — promrmljao je Bloker. — I jeste! To moja stara priprema pečeno pile. Ako ste gladni...

— Ne — prekide ga Sajd. Nije želeo da padne u iskušenje. — Možda nam možeš pomoći na drugi način.

— Koji?

Mladić izvuče crteže iz košulje i okrenu ih prema Blokeru.

— Hej — uzviknuo je ovaj — pa, to đavolski liči na Džoveta!

Džoni Sajd izmenja pogled sa Šigucijem.

— Džovet? Ko je to? Gde se nalazi? — brzo je upitao mladić.

Starac pokaza iza sebe.

— U gradu je — reče, s podozrenjem. — Ko je to crtao?

— Ja! — odgovori Sajd. — Šta je taj Džovet u gradu?

— Sve — rekao je Bloker šireći ruke. — Ali, ako imate nameru da se zakačite s njim, bolje izbegavajte.

— Zar je tako moćan?

— I moćan i bogat. A ko ste vi? Rodbina ili potera?

Džoni Sajd nije odgovorio na to pitanje.

Bloker je odmahnuo glavom.

— Tog ne poznajem. Nikada ga nisam video — promrmljao je.

Sajd pokaza i treći, poslednji.

Blokerovo lice se ponovo izdužilo.

— Gle? — povikao je. — Pa, to je... To je Kernan. Džovetova desna ruka! Šta znače ti crteži, sinko? Nemoj da te odvedu na Brdo čizama...

— Znači, obojica u gradu? — istisnuo je Džoni Sajd, bljesnuvši očima. — Obojica, Šigi. To znači da smo obavili više od pola posla.

— Šta nameravate? — uplete se starac. — Da li ste Džovetovi prijatelji ili neprijatelji?

— Neka te to ne zamara, stari — posavetova ga mladić. — Nadam se da se nećeš vraćati odmah u Pueblo Bonito?

— Zašto?

— Jer bih morao da ti zapušim usta. Zato ostani neki dan u svojoj kolibi i jedi piletinu.

Rekavši to, on skide gitaru i položi na sedlo.

Bloker je zavrteo glavom.

— Maio vas je za Džoveta — rekao je.

— Ništa mu mi nećemo — podigao je Šajd obrve, praveći se nevešt. — Samo da mu odsviramo baladu i da nastavimo put.

— Ne verujem da je Džovet muzikalan — iskezio se Bloker. — On priznaje samo olovo kad zazviždi. I nije bezopasan. Gledao sam i njegovog Kernana. Kao zmija je. Brz, otrovan, nemilosrdan. Zato obidite Pueblo Bonito.

Ali, nisu ga poslušali.

Klement Bloker je iskrenut sedeo na neugodnom sedlu svoje mazge i zurio za jahačima. Onaj visoki, u ogrtaču, dečakog lica, udarao je po žicama i pevao:

*„Jedne mračne noći u La Hunti
četiri su čoveka sa licima đavola
ubili siromaha i obesili mu sina...”*

VIII

Kada je Bufi Di, rano ujutru, ušao u prostoriju da malo pospremi i skine prašinu, zatekao je Doka Holideja sa čašom u ruci.

Čovek iz Džordžije je izgledao mnogo bolje nego sinoć.

Sveže obrijan, u čistoj, blistavo-beloj košulji sa riševima, s mirišljavom cigarom među prstima. Dim se lagano u kolutovima peo prema tavanici.

— Poranili ste — oslovio je saluner svog gosta. — Jeste li već istakli tablu napolju?

Kockar nabra obrve.

— Tablu?

— Pa, mislio sam natpis. Firmu, ako to tako zovete. Zar nećete da počnete i zvanično sa radom? Preurediću vam odeijenje pozadi za...

— Nemojte se truditi — prekide ga Dok.

— Zašto?

— Bila je to, izgleda, sam šala.

— Šala? — podboči se Bufi Di. — Koliko sam ja mogao da vidim, nije bila šala ono vađenje zuba. To se pročulo, verujte. I ako mene pitate, ovde će početi da dolaze ljudi i sa pedeset milja okolo.

— Dolazili su i ranije, ali zbog nečeg sasvim drugog.

On ispi svoj brendi u jednom dahu.

Saluner se, premišljajući, dovuče do šanka i zauze svoju uobičajenu pozu.

— Kao da očekujete nekoga? — dobacio je.

— Nevoje — kratko je objasnio kockar.

Bufi Di uzdahnu.

I njega je to tištalo. Korson Džovet nije mogao da tek tako mirno dopusti da mu neki stranac ranjava momke, a da ostane nekažnjen.

A koliko se u to razumeo, ovog puta poslaće najboljeg čoveka kojega je imao. Bača Kernana!

Ukoliko Holidej pregrmi i taj susret, ili će ostati i otvoriti svoju ordinaciju ili će neko otići pet stopa pod zemlju.

Kernan neće izići lako na kraj sa zubarom.

Leđenooki doktor potezao je svoje koltove lako i vešto kao i klešta.

Možda i bolje.

Tajna kojom je bio obavijen kopkala je Dievu radoznalost samo toliko koliko mu je bilo potrebno da sazna hoće li potražiti natrag svoj novac, ili će zaboraviti na njega.

Jer, očigledno da ga je imao dosta.

Bufi Di je bacio pogled preko pomičnih vratanaca i sledio se.

Ugledao je asketsko lice Bača Kernana, kao iz magle da izranja i postaje sve veće i veće.

— Poranio je — promrmlja saluner.

— Jedan? — tiho upita kockar.

— Jedan, ali gadan, doktore.

— Nadam se da ima zdrave zube.

Saluneru laknu. Ako se kockar s takvom nehajnošću odnosio prema svakoj opasnosti, onda nije morao da brine ni za sebe.

„Dakota“, jedini salun u gradu koji nije na neki način pripadao Džovetu ili zavisio od njega, još uvek se nalazio u rukama Bufija Dia.

Samo dokle?

Ulica je bila pusta; pre nekoliko minuta njom su prošla neka zaprežna kola natovarena džakovima i ota da je samo jutarnja tišina carovala nad izlokanim, prašnjavim tlom.

Sada je Kernan imao na sebi dugi kaput boje limuna. Možda se ta boja slagala sa plavim prslukom i košuljom boje meda, ali je sama za sebe bila odvratno drečava!

Ušao je unutra i, mimo salunero-vog očekivanja, jednostavno seo za najbliži sto i ispružio noge. Bio je okrenut prema kockaru.

Bufi Di je znao Kernanovu sla-

bost prema pivu, ali ovako rano nije ga vidao da okuša.

Hteo je da obide šank i da mu pođe u susret, ali revolveraš nemo podiže ruku i zaustavi ga.

Bufi Di se vrati.

Tajac u salunu postajao je nepodnošljiv.

Najbolje bi bilo kada bi još neko došao. Međutim, rane posete krčmama izbegavali su i pijanci a kamo li ljudi koji imaju svoje redovne poslove ili vole da otvore oči sat-dva kasnije.

Bač Kernan je otvoreno fiksirao Džordžijanca.

Imao je iskustva sa raznim tipovima i voleo je da donese sopstveni sud o njima, pre nego što krene u akciju.

Čovek na koga ga je uputio Džovet, razlikovao se od ostalih. Po mnogo čemu, po hladnokrvnosti najviše.

Nije se obazirao na Kernanovo pijenje, niti ga je udostojio pogleda. Nijednim migom mu nije stavio do znanja da ga primećuje.

To su bili živci!

A Kernan je znao da ga je stranac ugledao. Znao je i da ga motri na neki način: instinktom, čulima, refleksima... Kicoško odelo i bela košulja teško su mogli da ga zavaraju: čovek u „Nakoti“ se nije razbacio i razmetao sobom.

Bio je jednostavan, kao smrt!

Onda je Holidej ustao i bacio novčić na šank.

Bio je okrenut leđima Kernanu, ali je u velikom ogledalu mogao da osmotri njegovo napregnuto lice, ispisano nedoumicom i prezirom.

— Stani! — pozvao je najzad

Kernan kockara kada se ovaj uputio izlazu.

Nije se osvrnuo na taj poziv.

Nastavio je da korača.

— Stani, prokleti zubaru — po-
visio je glas revolveraš i skupio no-
ge.

Bufu Di pretrnu.

Kockar je nastavio dalje. Već je
bio kod izlaza. Ruke su mu bile opu-
štene, mlitave i bespomoćne.

Bač Kernan je naglo ustao i po-
tegao kolt.

Holidej se okrenuo.

Njegov „linkoln” sa desnog boka
već je bio upravljen u Kernana, is-
pod podignute leve ruke, čija se ša-
ka nalazila na ivici vratanaca.

Od smrti su ih delili delići sekun-
de.

Međutim, Bač Kernan je znao da
bi prvi pao. Bio je sporiji tačno za
onaj časak dok je ustajao.

Osmehnuo se. Bilo je to obično
krivljenje usta. Vratio je kolt na-
trag i ostao tako da stoji i šuplje
zuri u vitkog stranca.

— Sledeći put... — naglasio je
Kernan.

— Sledeći put biće jedini put,
burazeru rekao je na to Holidej.
— Ali za tebe!

— Ovo je bila samo igra — pod-
seti ga Kernan. — Igra za dvoje.
Ako se razumeš u te igre, onda ćeš
napustiti Pueblo Bonito u roku jed-
nog časa.

— Čekaću da me na to podsetiš.

Bufi Di odahnu kada je Holidej
izišao.

Međutim, nevolje su tek nastajale
za njega. Ako Kernanu padne na

pamet da nasrne na njega što je
uzeo pod krov opasnog stranca, mo-
glo bi svašta da se desi!

Kernan kao da je pogađao salune-
rove misli.

Pošao je prema njemu lagano, tr-
zajući ga svakim svojim korakom.
Iskrivljena usta polako su se vraća-
la u svoj prvobitni položaj. Lice mu
je postajalo tvrdo, ubilačko, krvoloč-
no.

Bufi Di se povukao sve do ogle-
dala.

— Nešto spremaš. Bufi — naba-
ci mu Kernan. — Koga si nam to
doveo? Prijatelja? Otkada ga pozna-
ješ?

— Od juče — procedi ovaj. —
Zašto?

— Zato što mi se ne dopada —
odgovorio je Kernan. — Počeo si da
prkosiš Džovetu. Kako bi bilo da ti
jedne noći plane ova šupa, Bufi?

Pošto je saluner bio bez reči, Ker-
nan se izmače, a onda mu zalepi ša-
mar.

Kako se zaprepasčeni Di nije po-
makao da izbegne sledeći, Kernan
ga podkakači pesnicom sa druge stra-
ne.

Tek tada se zateturao.

Kernanu kao da se pomračila
svest.

Prvo je uhvatio sebe da zazire od
zubara, a onda ga je iznervirala sa-
lunerova pasivnost. Di se nije bra-
nio i time pružao šansu Kernanu da
ga ubije! A ovome se baš to prohte-
lo.

Kada je vlasnik „Dakote” pao
okrvavljen, revolveraš se nadneo
nad njim, zadihan, zamagljenih oč-
ju.

Jedva se saviđivao da ne potegne koš.

— Niko ti neće pomoći, pacove — zapretio mu je Kernan. — Otkazaćeš ovom dendiju gostoprimstvo, a onda ćeš davati Džovetu pedeset posto. Za prvo vreme...

Poslao je udarac čizmom u Dieva rebra, izmamljujući iz poluonesvećenog čoveka mukli jauk.

Onda je ponovio udarac još jednom... pa još jednom...

Sve dok se Bufi Di nije umirio.

Tada je Bač Kernan obišao šank, protrljao zglobove i silno želeći da sretne kockara izišao na ulicu koju su obasjavali sunčevi zraci s istočne strane.

Međutim, Holidej nije bio naposlju.

Bač Kernan je stajao na tremu, izazivački raspoložen.

Kako mu niko nije pružio to zadovoljstvo, Kernan se uputio prema Džovetovoj kući. Bledilo ga je lagano napuštalo, ruke su mu prestale da trnu.

Bio je to dobar znak da se oporavlja.

To nije smelo da mu se desi!

On je važio za hladnog, proračunatog čoveka. Međutim, bilo je retkih trenutaka kada ga je neobjašnjivo spopadao bes i kad se prosto „gubio“.

Tada bi morao da se iskali na nekome. Bez obzira na sav rizik kojem se izlaže.

Ovog puta platio je Bufi Di.

Nije se kajao.

Pogledao je u šake. Podigao je prste prema suncu, da proveriti drhte li.

Bile su mirne.

Prošao je pored kuće doktora Bira. Video je njegovu mršavu priliku iza zavese, ali se nije potrudio da ga obavesti da u salunu „Dakota“ leži isprebijan čovek.

Korson Džovet se nalazio ispred ulaza svoje velike kuće. Pored nje ga su se nalazili Majkl But i Džo „Krasta“. Čovek kao Džovet imao je sve uslove da spava dokle hoće, da se izležava, da namamljuje najlepše devojke kod sebe, a on je zapravo činio sve suprotno.

Evo, ustao je pre svih svojih trgovaca i krčmara. Pre krupijea u kazinu. Pre portira u „Beldon“ hotelu.

A da to nije činio, možda ne bi ni imao sve ovo čime raspolaže?

Džovet je osetio promenu na Kernanovom licu, mada je ovaj mislio da nema nikakvih tragova.

Dočekac ga je podrugljivo.

— Opet te spopalo? — upitao ga je.

Revolveraš je protrljao šake, a on da ih ispružio, niz bokove, savijajući i istezajući prste.

— Nije strašno — rekao je. — Nije strašno...

— Ko je nastradao? — unese mu se Džovet u lice. — Zubar?

Kernan odmahnu glavom.

— Samo Di!

— Di?

— On... Ostavio sam ga iza šanka.

— Nemoj mi reći da je mrtav?

— Samo sam ga malo propustio kroz šake.

— I kroz čizme, ha?

Džovet je dobro poznavao svog prijatelja i partnera.

— A zubar?

— Imao je sreću. Izišao je pre toga.

Džovet je pokazao iskreno iznenađenje.

— Samo tako: izišao? A ti? Puštio si ga? Napravio si mu prolaz, Bače? Nešto te je omelo, izgleda? Kakav je taj čovek?

— Nije loš.

— Kad ti to kažeš, onda je mnogo bolji. Šta se desilo?

Kernan se isceri.

— Zar si mi rekao da ga ubijem? — upita.

— Ne još.

— Zato i jeste živ. Probao sam ga... potegli smo u isti mah. Ali, nismo pucali.

— Bače, naleteo si na boljeg, a?

— To ćemo videti. Onom krčmaru sam rekao da ti odsada daje pedeset posto. I da se otarasi gosta. Mislim da je to zapamtio, ako želi da mu ne potpalim stražnjicu zajedno sa šankom.

— Gde je zubar?

— Nestao je!

Džovet se okrenu prema Butu i „Krasti”.

— Nadite ga... i pratite.

Oba momka klimnuše glavom i iziđoše na sredinu ulice. Tu su zastali izmenivši nekoliko reči, a onda se razdvojili.

Što se tiče Kernana, on je očekivao da će Džovet pozvati u kancelariju, na piće. Ali, ovome to nije padalo na pamet.

— Sačekaćemo još malo — kazao je, nezadovoljan onim što mu je Kernan ispričao. — Ako i pored svega ostane, skinućemo rukavice, Bače.

— Ti misliš — iscerio se Bač — a ja radim. Znaš, ponekad se uželim starih vremena...

— Zaveži! — opomenu ga Džovet.

Kernan se cerekao.

— De, niko te ne čuje. Ne možeš poreći da onda nije bilo lepo, a? Ko zna, možda će se sve vratiti? Ti, ja, Talbot, Anderson...

— Rekao sam ti da umukneš! — dograbi ovaj snažno brbljivog revolveraša za košulju. Očigledno, Kernan ga je namerno provocirao. Verovatno mu je godilo da ga, s vremena na vreme, vidi bleđeg nego obično.

— Ali, Korse, šta bi ljudi pomislili? — cerekao se i dalje.

Džovet olabavi prste.

— Nebesa! — povikao je Kernan, zaklopivši najzad usta, zagledan ne kuda miko svog kompanjona. Izgledao je tako iznenađen nekim prizorom da se Džovet povukao u srtaču.

— Šta se desilo?

— Pogledaj... onu dvojicu tamo... — ispružio je Kernan ruku prema zapadnom delu grada. — Vidiš li ti isto što i ja?

Korson Džovet je zažmirio; zaista, slika je bila nestvarna.

Dva jahača ulazila su u Pueblo Bonito kao sa drugog sveta.

Jedan se klatio u sedlu sa gitarom preko leđa, pokriven dugim sivim plaštom do čizama.

Drugi, u šarenoj košulji i sa maramom oko glave, pratio ga je na kratkom odstojanju. Bili su to Džoni Sajd i Komo Šiguci.

— Viđao sam ovakve — sleže ramenima Džovet. — Pripadaju nekoj

putujućoj trupi glumaca ili akrobata i dolaze da tepe plakate po gradu.

— Pogledaj malo onome ispod ogrtača — ne složi se Kernan, s ovom pretpostavkom.

— Šta mogu da vidim?

— Opasači! Momak ima kolt!

— Možda ćeš s njim biti bolje sreće — pecnu ga Džovet. — raspitaj se šta traže u Pueblo Bonitu, ko su, odakle su i tome slično. Možeš li to sam, Bače?

Revolveraš otrese ramenima i ljuftito prođe mimo svog kompanjona.

Džovet se uputi prema hotelu „Beldon“

Bač Kernan je presekao put dvojici došljaka spreman da im odmah na početku pokaže šta ih čeka ako imaju nameru da ostanu duže nego što bi se njemu svidelo.

Nisu ličili na skitnice, kako je po mislio u prvi mah.

Međutim, nisu podsećali ni na lovce na utene, kojih je bilo svuda, pa i istočno od Kolorado Visoravni.

Kernan je podigao ruku.

Džoni Sajd je malo okrenuo glavu prema svom košookom prijatelju, kao da se nemo s njim dogovara.

Nalazili su se u nepoznatom gradu. Na tragu.

Trebalo je da budu vrlo oprezni. A to je podrazumevalo mnogo šta: strpljivost, poniznost, pronicljivost.

Čovek koji ih je zaustavljao na sredini glavne ulice nije imao zvezdu. Ali, mora da je pripadao nekom moćnom ili je sam bio toliko moćan, da je mogao da se tako še-

puri pred licem tek probuđenog grada, vidljivo isturivši dršku svog kolta.

Bio je mršav, upalih obraza, tamnog pogleda, malo povijenih leđa i dugih ruku. Lupeško lice nije moglo da ublaži ni rublje od najfinijeg materijala.

— Kuda? — zapitao je Kernan oštro.

Džoni Sajd je rukom pokazao oko sebe.

— Ovde, mister.

— Zašto?

— Da opljačkamo malo ljude u Pueblo Bonitu, eto zašto.

— Da opljačkate? — namračji se Kernan. — Kako to misliš, ti, tršavi?

Mladić se snishodljivo osmehnu i skinuo češir, uz naklon.

— Mister, mi smo zabavljačka grupa — predstavio se Džoni Sajd. — Ja i Šigi izvodimo najjednostavniji program na svetu: on traži one koji mogu da ga pobede, a ja pratim dvoboj uz muziku. Ništa više I, naravno, nađe se neko da baci koji cent, a možda dolar?

Kernan se zagleda u kameno, sleđeno lice Japanca.

— Veliš, s njim da se bore? — upitao je prezrivo. — Ko bi ovde hteo da prilja ruke na tom žuto-košću... Je li on Kinez?

— Japanac — poklonio se Sajd.

— Zar ne ume da govori?

— Nem je od rođenja.

Revolveraš se dvoumio.

— On nem, a ti brbljiv. Lep par, do vraga. A kakvu nagradu dajete za one koji ga pobede?

Sajd se osmehnu.

— Još ga niko nije pobedio, mister — odgovori.

— To je neka sumnjiva zabava — dobaci Kernan. — Mora da postoji nagrada?

— Ljudi vole da se klade — objasni Sajd. — Možete i vi? Ja na Šigija stavijam sve: oba konja, oružje, opasače, sedla... pa i gitaru.

— Vi ste neke budale — promrsi Kernan. — Ako ste zabavljači, što će vam oružje? Puške i koltovi!

— Ljudi obično misle da smo se nakupili para, pa im padnu svakoja-ke misli na pamet — slegnuo je ramenima mladić. — Moramo da se branimo. U poverenju, mi ne možemo da pogodimo ni kravu na deset jardi, ali radi utiska...

Mladićev glas bio je mekan, lji-gav, ulagujući. Baš onakav kakav je godio Kernanu.

— Da li će šerif imati nešto protiv nas — javi se Sajd.

— Šerif će poslušati mene — isprsi se ovaj. — Ne izgledate mi mnogo zabavno. Ne želim nikakve gužve u gradu, jasno?

— Naravno, mister...

— Kernan! Zovem se Bač Kernan. To ime ćete ubrzo zapamtiti.

— U redu, mister Kernane.

— Možete ostati dva dana najviše. Ne volimo da nam se smucaju skitnice. Ako se neko požali na vas, ne ginu vam rešetke.

— Bićemo oprezni, mister Kernane — klanjao se Sajd.

Revolveraš je ponovo, s beskrajnim prezrenjem, odmerio obojicu.

— Da vas nisu odnekud proterali? — upita

— Ne... Mi ne volimo da se du go zadržavamo u jednom mestu.

— Odakle sada dolazite?

— Iz... iz Paso Krika. Tamo ljudi ne vole zabavu. Jedva smo skupili za hranu. A ni Šigi nije imao protivnika.

— Ovde će ga možda naći — isceri se Krenan. — A sad se gubitel!

Džoni Sajd podiže šešir u znak po zdrava i krenu.

Šiguci je pošao za njim uspravan i skamenjen. Jedino je bljesak u nje govim očima otkrivao s koliko je napora savladao svoj ponos.

Kada je Bač Kernan ostao dalje od njih, Japanac je otvorio usta.

— Komo Šiguci ne voli da bude nem staino — primeti. — Nekad bi rekao nešto...

— Boije nemoj! Potrebno nam je da što manje izazivamo pažnju. Po gotovu sada kada imamo obojicu. Jedan od njih je Kernan. Sećam ga se dobro, Šigi... Misliš da mi je bilo lepo dok sam mu se smeškao i klanjao? U stvari, sve vreme sam mislio o tome kako će umreti!

— U redu! Komo Šiguci je nem. Ali, čuje dobro, ha?

Sajd je pokazao prema hotelu „Beldon“.

— Sanjaš li da nekad ovde ispružiš noge, Šigi? — upitao je, zagledan u zgradu, čiji su stubovi od zidanog trema podsećali na kariatide španskih crkava u južnom Teksasu.

Hotel je bio isturen dobrim delom na ulicu; kao da je svojim poprsjem želeo da prekorači na drugu stranu i da se spoji sa kazinom.

Prozori su izgledali jarkocrveni zbog zavesa navučениh preko noći. O njih se odbijalo internje sunce.

Iznad velikih drvenih vrata nalazio se niz svetiljki, pokrivenih

raznobojsnim abažurima. Isto tako ša rena stakla sa leve i desne strane vratiju mamila su poglede stranaca i prolaznika.

— Džovet... Džovet... — mrm-ljao je Sajd, čitajući natpise okolo. — Uvek isto ime: Džovet! Vidiš li neko mesto koje nije okruženo Džovetom, Šigi?

— Vidim — odgovorio je Japanac.

— Gde?

— Tamo dole — pokazao je Japanac, a onda je razvukao usta u zagonetan smešak. — Džoni Sajd je zaboravan?

— Kako?

— Objavio je da Komo Šiguci nem, a stalno od njega traži odgovore?

— U pravu si — složi se mladić — Ubuduće čuti, prijatelju. Ako se zaboravim, lupi me.

— Ako Komo Šiguci lupi, Džoni Sajd će onemeti...

Okrenuli su konje prema salunu „Dakota“.

VIII

Bubi Di je osetio da mu neko pažljivo podiže glavu i u usta sipa viski.

To ga je opeklo i povratile. Među tim, lice ga je bolelo kao da je preko njega prošlo krdo mustanga.

Kad je otvorio oči, ugledao je iznad sebe neobično, žućkasto lice sa kosim očima i maramom preko čela.

Pomislio je da se nalazi na drugom svetu i ponovo zaklopio kapke.

Zatim je još jednom raskrillio trepavice, ali slika je ostala ista.

Onda je prepoznao veliki luster, tavanicu, deo šanka...

Zastenjao je i podigao se na laktove.

Usta su mu bila natečena, u glavi mu je bubnjalo kao pri ratničkom plesu Apača. Bač Kernan nije birao sredstva: udarao ga je šakama, a onda čizmama, po licu i po telu.

Zatim je video još jedno lice, mladoliko, sa dugom kosom i podvrnutim šeširom.

— Ko te je tako udesio, prijane? — oslovio ga je mladić i dotakao ga nečim hladnim.

Di je pokušao nešto da kaže, ali to je bilo samo krkljanje.

Snažni Japanac ga ponese kao malo dete i stavi pažljivo u stolicu sa velikim naslonom. Onda je zavukao ruku pod široku, šarenu košulju i izvukao malu kožu kesicu.

Kao opčinjen, saluner je posmatrao njegove pokrete.

Šiguci je istresao neko sitno, istucano korenje na dlan, a onda sve to posuo po Dievom licu.

— Gde je... Bač... — procedio je saluner.

— Ovde nema nikoga — rekao je Sajd. — Ko vas je napao?

Bubi Di je zaklatio glavom, a onda jauknuo kad je pokušao da se podigne. Rebra su ga bolela, poput noževa. Nije bio sposoban ni da sedne kao čovek!

— Da niste pali pod voz?

Pitanje je zvučalo šaljivo, ali vlasniku „Dakote“ nije bilo do šale.

— A vi — procedio je — šta tražite ovde...?

— Dva kreveta, da nisu skupa — odgovorio je Sajd.

— Bežite... — odgurnuo je Di mladićevu ruku. — Bežite dok ste čitavi... Sve će vas...

— Ništa nismo uradili — napucao je usta mladić — tek smo stigli u Pueblo Bonito!

— Bežite iz mog saluna — objasnio je Bufi Di grčeći lice. — Džovet ne voli konkurenciju...

— Džovet? Ko je taj Džovet? Šerif?

Saluner širom otvori levo oko. Desno mu je još uvek bilo zatvoreno i pomodrelo.

— Saznaćete ko je... uskoro... ako se ne počistite odavde. Ostavite me, snaći ću se ja...

Džoni Sajd je pogledao u Šigucija, a onda vratio pogled na Dia.

— Ovde nam se sviđa — rekao je najzad. — Izgleda da cene nisu paprene. Možda ćete nam dati besplatan krevet ako vam uveče zadržimo goste?

— Za... zadržavate?

Sajd klimnu glavom.

— Ja sviram u gitaru, a Šigi...? Šigi će naći partnera za sebe. Čašćavamo svakog onog ko uspe da ga obori!

— Šalite se? — jeknu Di. — Meni nije do... Uh! Dajte mi još malo viskija da razbistrim mozak...

Sajd pruži ruku prema prvoj bočici.

— Ne taj odvratni — povika Di. — Imam bolji pod šankom. Iza gomile čistih peškira. Zavucite ruku...

Pošto je ispio dobrih nekoliko gutljaja, saluner se ispravio na stolici. Izgledao je malo bolje i smirenije,

— Ta ideja bi bila dobra u nekim drugim prilikama — kazao je, zamišljeno. — Ali, Džovet to neće trpeti.

— Imamo dozvolu.

— Čiju?

— Nekog Kernana? Rekao nam je da ostanemo dva dana, nikako više...

Mladićev glas zvučao je obešnjački, nimalo zaplašeno. Kao da je Kernanovo upozorenje smatrao dobrim vicem.

— Kernan? — nakostrešio se Di. — Ta bitanga, on me je...

— On vas je udesio?

— Uostalom, čemu priče? Opo-menuo sam vas. I meni je stavio do znanja da se čistim...

— Žalite se šerifu.

— I on je Džovetov... Sve je Džovetovo, momci. Osim mene, ali... Stari Bufi Di ne može sam protiv deset. Ja nisam revolveraš, nego krčmar. Uglavnom sam držao krpu i bocu umesto puške. A i ti, momče... Uzmi tu gitaru i beži!

— Uzeću gitaru, mister — šegačio se Sajd — ali da vam nešto odsviram. Bolovi će odmah da prestanu.

Bufi Di se i protiv svoje volje osmehnu, koliko su mu to dozvoljavala otečena usta. Lice mu je bilo izobličeno; jedna strana kao da mu je narasla. Međutim, trunje kojim ga je posuo Japanac neosetno mu je uminulo bolove. Prestalo je bubnjanje između slepoočnica, koža se sve manje zatezala i kidala...

Džoni Sajd je razgrnuo svoj ogrtač, podigao levu nogu na stolicu i preko butine stavio lakat leve ruke,

Samo što je izvukao nekoliko akorda, na vratima saluna se ukaza nečija senka.

Kernan, pomisli vlasnik „Dakote“, s naporom se okrenuvši na tu stranu.

Bio je to, međutim, Selvin Nojfeld, gradski konjušar. On je video otvorena vrata saluna i zavirio unutra. U stvari, hteo je da proveri da li Bufi Di uopšte postoji živ posle sinoćnih incidenata sa Džovetovim momcima i zubarem.

— Video je neke strance, salunera na stolici, a onda ga više ništa nije moglo odvojiti od zvuka gitare. Stajao je zablenu u tršavog mladića i slušao.

To je za njega bilo nešto sasvim novo.

Klavir u sali hotela „Beldon“ privlačio je ljude u početku. Ali, vremenom, na njega se naviklo kao na duvanski dim ili zveket čaša.

Gitara Džonija Sajda zvučala je mnogo drugačije, lepše i prirodnije.

Komo Šiguci prekrsti ruke i odmače se u stranu.

Bufi Di je najzad uspeo da stane na sopstvene noge i odgega do šanka.

Video je da preko ulica trče ljudi.

Video je da se tiskaju na vratima njegovog saluna. Kao sinoć pojavila Doka Holideja, tako su zvuci gitare nepoznatog mladića mamili građane svih uzrasta i polova.

I u starom, oprobanom krčmarском radniku ponovo zaškri poslovan duh. Bežati ili ostati sâm protiv Džoveta? Bila je milina gledati kako vrata popuštaju pod pritiskom

radoznalaca i kako prvi gosti, na čelu sa Nojfeldom, zauzimaju mesta i pune salun u rano jutro.

Mnoštvo ruku se podiglo, tražeći piće.

Znao je skoro svakome želju.

Večeras bi ih bilo dva puta više, razmišljao je Di. Dva ili tri puta.

Zaboravio je na Bača Kernana, na pedeset posto, na pretnje, na bol u glavi i rebrima. Išao je i raznosio piće, nesvestan radoznalih pogleda i zbunjenih rečenica.

Nije stigao da objašnjava šta mu se desilo. Nije imao odgovor ni u vezi gitariste. Jednostavno, stvorili su se tu i tačka!

— Ljudi, počujte — govorio je i pevao u isti mah Džoni Sajd — došla su u vaš grad dvojica najboljih! Jedan je najbolji sa gitarom... Ja! Drugi je najbolji sa rukama... On! — i pokazao prema Šiguciju. — Počujte! On je najjači! Nema tog čoveka koji bi ga oborio i savladao! Nema na svetu, ljudi! On je najjači! Ako sumnjate, proverite! Opkladite se!

I ponovo brzi udarci prstiju po žicama.

Ovaj poziv bio je dočekan smehom i nevericom. Istina, žuti stranac izdaleka bio je naočit, jak, ali, činilo se da oni u Pueblo Bonitu imaju bar nekoliko jačih.

— Nađite Tila! — viknu neko od vrata.

— Tila! Tila! — prihvatiše i ostali.

Džoni Sajd skide svoj šešir i stavi na sredinu stola.

— Dajem dva sedla, dva konja,

dve puške i kolt da će moj prijatelj pobediti. Ko sme protiv? Ko?

Bio je to drzak izazov.

— Momče, otići ćeš ti odavde peške, bez čizama i gaća! — cerekao se konjušar Nojfeld. — Evo, ja dam deset dolara na Tila!

Malo zatim, kada se šešir bio do vrha napunjen novčanicama, tri čoveka su stupila u „Dakotu” sa četvrtim, grdosijom od dobra dva metra!

Bufi Di uzdahnu. Valjda nemaju nameru da mu demoliraju lokal? Rej Til bio je kovački pomoćnik, priglup momak, ali opasan i vešt u tučama. Imao je ruku kojom je vola obarao s nogu!

Džoni Sajd okrete gajtan gitare tako da mu se ona našla na leđima.

— Ovde — pokazao je ispred sebe — ovde, napravite mesta, ljudi! Ovde neka se bore! Nema povlačenja i bežanja, samo jedan ostaje na nogama! Samo jedan!

On za trenutak pogleda u Šigucija, kao da želi da na Japančevom licu odgonetne odgovor plaši li ga protivnik kao što je Til.

Šigucijevo lice je, kao i obično, bilo nepokretno i mirno.

Dakle, mogao je da uloži sve u ruke svog prijatelja!

Rej Til bio je maljav po celom telu, glave zarasle u ramena, šaka poput lopata. Sitne oči i izbačena donja vilica oblikovali su praiskonski prezir belog prema žutoj rasi.

To je bio još jedan jak razlog da se ljudi zakunu u Tila. On nije podnosio Japanca od prvog trenutka kada ga je video i samouvereno se osmehnuo, nestrpljiv da krene.

— Nema pravila — naglasio je Sajd — može se tući kako ko hoće! Ali, bez noževa!

— A nogama? — upita grmalj, raskoračivši se.

— Rekoh: čime god hoćeš — uveravao ga je Sajd. — Ali, pre nego što odavde odete razoružani, i zaboravite na piće koje ste popili a niste platili, učinite to odmah za našeg domaćina! Platite mu, i da počnem!

Ljudi su ispružili ruke prema Diu. On je išao okolo i prosto „brao” novčanice.

Džoni Sajd pogleda na ulicu. Ne bi bilo dobro da se pojavi Kernanova njuška i prekine mu zabavu u nevreme.

Oko Šigucija i Reja Tila napravljen je mali prostor, bez ičega. Stolovi i stolice su pomaknute u stranu. Ljudi su stajali, nikome nije bilo do sedenja. Ono pozadi su se peli na stolove da vide bolje.

Oni koji uopšte nisu mogli da prate čudan duel, zapitkivali su one ispred sebe o svemu što se događa.

Gradski snagator je malo podigao ruke i zauzeo grad. Napravio je nekoliko koraka levo i isto toliko desno, kružeći.

Šiguci se nije micao.

Posmatrao je svog protivnika, prekrštenih ruku, bez zlobe ili žara.

— Pa, on ne mrda! — ljutnuo se Til. — Odalamiću ga i gotovo!

— Pa, naravno — podskoči Sajd — svrši s njim odmah!

— I hoću — zareža ovaj.

— Napred, Tile! — bodrili su ga. Svi su listom bili za njega.

Div se približio Japancu, jedan

časak ga posmatrao, a onda svom snagom zamahnuo.

Uprkos naslagama sala i mišića, ovaj Tilov pokret bio je brz, precizan i lukav. Uputio ga je naoko pravo, ali je putanja njegove ruke skrenula još u početku, tako da bi, u slučaju promašaja, mogao lakotom da potkači protivnika.

Šiguci je ispravio glavu, ostao na jednoj nozi, i Rej Til je prosto prohujao pored njega.

Nije ga zakačio ničim.

U stvari, Japanac mu je poslao koleno u stomak. Jeknulo je kao udarac u džak.

Til je posrnuo, zapljusnut bolom. Ponestalo mu je vazduha, ali za kratko.

Besno je odgurnuo najbližeg posmatrača, praveći za sebe više mesta. Ljudi su sasvim utihnuli. U Tilovim očima sevnio je ubilački sjaj.

Komo Šiguci je spustio ruke niz telo i čekao.

— Hajde — zvao ga je Til — kreni! Kreni, žuti đavole! Da ti Rej Til namesti kosti... Hajde!

Japanac se nije osvrtao na pozive.

Til ponovo napade, širokim zamasima obe ruke. Tu nije moglo biti promašaja, pred tom lavinom od šaka nije mogao niko da se izmiglji!

Šiguci ga dočeka spremno.

Levom rukom mu je blokirao udarac desne, a onda munjevito poslao u oči „obod“ kažiprsta i srednjeg prsta desne šake.

Bio je to brz, kratak, neuhvatljiv trzaj.

Obnevideo, Rej Til je urliknuo i zastao. Kao da mu je neko sasuo bokal viskija u oči.

Šiguci malo uzdahnu, a onda ga raspali ivicom dlana po vratu.

Pao je kao posečen.

Trebalo je da prođe nekoliko dugih trenutaka pa da se posmatrači okolo osveste.

U međuvremenu, Džoni Sajd je šešir pun dolara stavio na glavu i okrenuo gitaru.

Zvuci sa žica prenuli su zaprepasćene ljude.

Japanac je prekrstio ruke, kao da se ništa osobito nije desilo.

— Nebesa — uzviknuo je neko — mlatnuo ga je kao močugom! Polijte ga vodom dok nije otegao papke!

— Izgubio sam — uzdahnuo je konjušar Selvin Nojfeld — ali imam za viski. Bufi? Ako ti sa licem nešto nije u redu, valjda si čitav u nogama? Donesi bocu!

Bila je to neuobičajena slika kad se ticalo jutra. Nijedan salun u gradu, računajući i hotel „Beldon“, nije početkom dana imao toliku posetu.

Mek Dojl, gladeći svoju levu minđušu, polako se povlačio prema izlazu. Tamo se sudario s Ernijem Blekmanom; oba Džovetova njuškala požurila su da obaveste gazdu o đavolski velikoj poseti „Dakoti“, zahvaljujući jednom sviraču i jednom Japancu.

— Gde je Džovet? — upitao je Dojl.

— Video sam ga pred hotelom — odgovorio je Blekman, istežući vrat da vidi aktere neobičnog programa,

— Neće se obradovati kad čuje za ovo.

— Možda i hoće — cerio se Dojl.

— Kako?

— Pre će sravniti sa zemljom ovu jazbinu.

Polako su se izvukli na trem.

Vlasnik „Dakote” je žurno ispu-
njavao želje gostiju. Da nije bilo
oteklina i modrica, niko ne bi pri-
metio da se s njim bilo šta zbil-
lo. Ako je nešto i osećao, nije imao vre-
mena da pokazuje. Trpeo je i ra-
dio.

Sam Fredli, jedan od trgovaca ko-
ji je ostao bez radnje pošto ju je
prodao Džovetu za smešnu sumu,
priljubio se uz šank i sačekao da
saluner uzme malo vazduha.

— Hej, Bufi — dozvao ga je —
otvorio si zubnu ordinaciju a sada
i cirkus! Ako tako nastaviš, Korson
Džovet će se iseliti iz Pueblo Boni-
ta!

— Ili me ubiti? — unese mu se
Di u lice. — To si mislio da mi ka-
žeš?

— Nisam — branio se Fredli —
ali ti se divim! Uspeo si da privu-
češ ljude za kratko vreme. To ne
sluti na dobro...

— Brini ti svoju brigu — obrec-
nu se Di.

— Naravno — umeša se i berbe-
rin, Lepenik — ako Džovetu to sme-
ta, on će znati šta treba da predu-
zme. Zar ne, Bufi?

— I za tebe važi: brini svoju bri-
gu — dobaci saluner i ostavi oboji-
cu.

Berberin se cerekao.

Bufi Di se progurao do stola za
kojim su sedeli Džoni Sajd i Komo

Šiguci. Nosio je veliki poslužavnik
sa mesom i pivom.

— Mora da ste gladni — rekao je
i sve spustio pred njih — a ako ste
i žedni, bolje će vam prijati pivo
od viskija.

— Hvala — rekao je mladić i
omirisao pečenje.

Odjednom, prostorijom je odjek-
nuo revolverski pucanj.

IX

Šerif Kejl Neligen je visoko po-
digao svoj zadimljeni kolt.

„Kesice” ispod očiju bile su mu
još tamnije nego obično. Lagano je
okretao svoje trouglasto lice, pre-
lazeći pogledom s lica na lice.

Kovačev pomoćnik Roj Til, sedeo
je poliven vodom i otresao glavom.
Kao da mu nije bilo jasno šta se s
njim zbililo u poslednjih pola časa.

Džoni Sajd je jedva stavio u usta
nekoliko zalogaja. Japanac nije ni
takao jelo.

— Šta je ovo? — dreknuo je Ne-
ligen. — Vašar? Rodeo? Svi napo-
lje!

Kako se niko nije odmah poma-
kao da ispuni naredbu. čuvar zaka-
na otkoči kolt i spusti cev.

— Pijančenje u rano jutro — za-
režao je, krvnički odmerivši Bufija
Dia — to je nedopustivo! Zar ovde
niko ne radi? Sve ću vas pohapsiti
i strpati u ćelije! Napolje!

— Hajdemo, kad šerif tako kaže
— javi se Lepenik, gurnuvši laktom
Sama Fredlija, dodavši tiše: — Po-
čelo je...

Neligen se pomeri u stranu da
propusti ljude.

**DOK
HOLIDEJ**

**svakog
1.
u
mesecu
u
vašem
kiosku
nova
epizoda**

**svakog
1.
u
mesecu
u
vašem
kiosku
nova
epizoda**

**DOK
HOLIDEJ**

Uskoro je „Dakota” ostala prazna.

U stvari, ostalo ih je četvoro: šerif, Di, Sajd i Šiguci.

— Počinješ da ometaš red i mir — pripreti Neligen saluneru. — Opominjao sam te, a ti teraš po svome...

— Šta sam to sada skrivio, šerife? — upita ovaj.

— Okupljaš ljude i mamiš ih na piće. Dovodiš komedijaše, a ne prijavljuješ ih meni. Šta ti uobražavaš da si? Smutljivci i razne skitnice otvaraju ovde zubarsku štalu. To je prevršilo svaku meru, Di! Zatvoriću ti salun!

— Da vidim nalog — prkosno će saluner.

Neligen ga odmeri hladno.

— Ja sam tvoj nalog — reče. — Mislio sam da ti zatvorim na nedelju dana, ali, sada si me podsetio da to povišim na... recimo dva meseca?

Bufi Di preblede.

— Mnogo ti smeta „Dakota”, Kejle — rekao je potmulo. — Tebi ili Džovetu?

— Zatvoriću ga sasvim — razbesne se šerif.

— Briga me! — istom merom mu odgovori Di. — Najbolje da izvadiš pucu i da me ubiješ! To bi bilo najjednostavnije, šerife?

— Ako tako nastaviš — zareža šerif — ne odgovaram za ono što će se desiti!

On okrznu pogledom mladića i njegovog kosočkog prijatelja i napravi ružnu grimasu. Izgledalo je da će pljunuti.

— I ove izbaci odmah — reče. — Ne želim da ih vidim u gradu.

— A vi okrenite glavu, šerife — dobaci Sajd.

Neligen pretrnu; kao da je dobio šamar.

— Šta si kazao? — upita tiho.

— Rekao sam da okrenete glavu — ponovi mladić — ako ne možete da nas gledate. Ne znam zbog čega nas terate? Samo smo svirali i...

— A ovo? — pokazao je šerif na Reja Tila koji je ležao pod stolom. Neko ga je tu ostavio dok je žurio napolje. — Šta je s njim? Umro je od lepe muzike?

— Malo smo se zabavljali — sleže ramenima Sajd. — Ako je to zabranjeno, nastavićemo put...

— To vam i sleduje. Do podnel! A ti, žuti, nemoj da me tako gledaš — okrenuo se prema Šiguciju. — Što nisi svoje prnje ostavio tamo odakle si došao? Od toga bi i lešinara pripala muka...

Bufi Di se iskašlja.

— Šteta što nosiš tu značku, Kejle — kazao je. — Jer sve što radiš, nezakonito je.

— Nemoj me ti učiti.

— Zašto da ne? Pogledaj malo moje lice — podviknuo je saluner — što me nisi upitao šta mi se desilo?

— To me ne interesuje.

— Kad su u pitanju Džovet i Kernan, ništa te ne interesuje.

— Rekao sam ti da pripaziš na jezik, Bufi — opomenu ga šerif. — Ovde sam ja zakon!

Jedna senka pade preko šerifovih čizama i izmami mu pogled u stranu.

Zatreptao je.

Na ulazu, vitka figura Doka Holideja kao da je spolja donela ledeni dah jeseni.

Džoni Sajd izmenja pogled sa Šigucijem. Setili su se momka koji ih je opomenuo da se čuvaju potere sa psima. Sreli su se, dakle, ponovo!

— Vi ste ovde zakon, šerife — dobacio je kockar, stupajući u prostoriju — ali u salunu, ovde, ja sam ortak!

— Šta time hoćete da kažete, stranče? — upita Neligen.

— Uložio sam deset hiljada dolara i nemam nameru da mi se investicija tek tako zatarabi!

— Vi se ne mešajte, inače...

— Pokažite mi nalog uredno potpisan od sudije i sve je u redu.

— Ovde nemamo sudiju...

— Onda ga donesite od oblasnog. Čekaćemo.

— To ne menja stvar. U Pueblo Bonitu možemo da rešimo puno problema onako kako svima odgovara.

— Njemu to ne odgovara — pakaza kockar prema saluneru. — A ni meni. Dakle?

— Svako suprotstavljanje zakonu povlači za sobom...

— Ne pevajte! — prekide ga kockar. — I vi i ja dobro znamo da niste u pravu. Recite to i onima koji su vas poslali.

— Slušajte vi...

— Naslušao sam se — ponovo ga prekide Dok. — Kad budete doneli nalog, možda ćemo se iseliti. Ali, MOŽDA... A dotle, sedite na ovu stolicu ako vas boli zub!

Kejl Neligen otvori usta, onda ih

zatvori, stisnu, i, kao furija izjuri napolje.

Iako su ga usta bolela, Bufi Di ne izdrža da se ne nasmeje. Prosto se topio od milja kada je video šerifa kako podvijena repa istrčava iz „Dakote”.

Ali, time stvar nije bila rešena.

Zubar je sve više na sebe navlačio gnev velikih. Jednom će ga to koštati više nego što je mogao da zamisli.

— Uzalud je — predoči mu Di. — On nas neće ostaviti na miru. Najbolje je da se povučem...

— Ima vremena — reče kockar. — Šta je s licem?

— Malo peglanje — promrmlja saluner.

— Čije?

— Kernan! Bač Kernan! Imao je napad, i ja sam mu bio najbliži... Ali, lice će ostati moje, što se ne bi moglo reći za salun.

Džordžijanac ne obrati pažnju na preostale goste koji su prestali da jedu.

Džoni Sajd je želeo da ulovi nje gov pogled. Međutim, kockar ga je ignorisao.

— Praviću vam društvo — rekao je Diu. — Taj Džovet je počeo da me primećuje.

— Kako mislite?

— Dva momka pratila su me sve vreme dok sam jahao okolo.

— Šta su hteli?

Holidej sleže ramenima, vadeći cigaretu.

Nisu bili raspoloženi da mi se poveravaju — reče. — Zato sam im predložio malo kupanje u reci. Prišli su odmah.

Saluner nije mogao sasvim dobro da razume kockara, ali je osetio da Džovetovi momci nisu dobro prošli kao samozvani policajci.

— Gde je Kernán? — iznenada upita Dok.

— Ko zna — odgovori Di. — Ali, pojaviće se, ne brinite!

— To bih i voleo — klimnu ovaj glavom i uputi se prema svojoj sobi na spratu.

X

Te večeri, kazino Korsona Džoveta bio je na ivici propasti.

Njegovi najbolji pokeraši položili su oružje pred paklenim strancem.

Prvo su imućniji građani Pueblo Bonita pokušali da učare nešto, ali ih je nemilosrdni kockar redom ispraćao kućama praznih džepova.

Onda su na scenu stupili Džovetovi profesionalci.

Holidej im je puštao bezazlenije trikove, ali kod onih opakijih, vraćao je duplom merom.

Prvo je iz igre izbačen Tig Ejkvord. On je stavio u Džordžijančev džep četiri hiljade Džovetovih para. Takav neuspeh mogao ga je koštati ne samo posla, nego i života.

Zato je, pod izgovorom da ga boli glava, izišao napolje i dokopao se svog konja. Ostali čuvari kazina kasno su se dosetili jadu.

Tig Ejkvord je umakao nekažnjen.

Drugi na „listi“ bio je Lon Pejper.

Boljeg nisu imali; on je morao da se kocka u visoke uloge ako je na-

meravao da povрати Džovetove dolare natrag.

A takva igra samo je ubrzala njegov kraj.

Ledeno lice čoveka iz Džordžije zamrzlo je sva Pejperova nastojanja da ga dekoncentriše i uništi.

Holidej je uvek imao bolje karte.

A kada je imao loše, posedovao je živce. I blefom dolazio do cilja.

Tako je Lon Pejper, umesto da povрати dvanaest hiljada dolara, izgubio još osam.

On nije imao nameru da beži, kao što je to učinio Tig.

Pokušao je da se obračuna najjednostavnijim načinom onih koji gube, revolverom.

No, i tu je doživeo fijasko.

Pre nego što je, sa maramicom, izvukao džepni pištolj — zastrašujuće ogromna cev Holidejevog „linkolna“ materala ga je da zadrhti.

Pištolj je skliznuo niz oznojene prste Lona Pejpera i tresnuo o pod.

Holidejev protivnik je smogao snage da se osmehne, bespomoćno slegne ramenima i da ustane. Jer, on je pokušao sve. I nije mu uspeo.

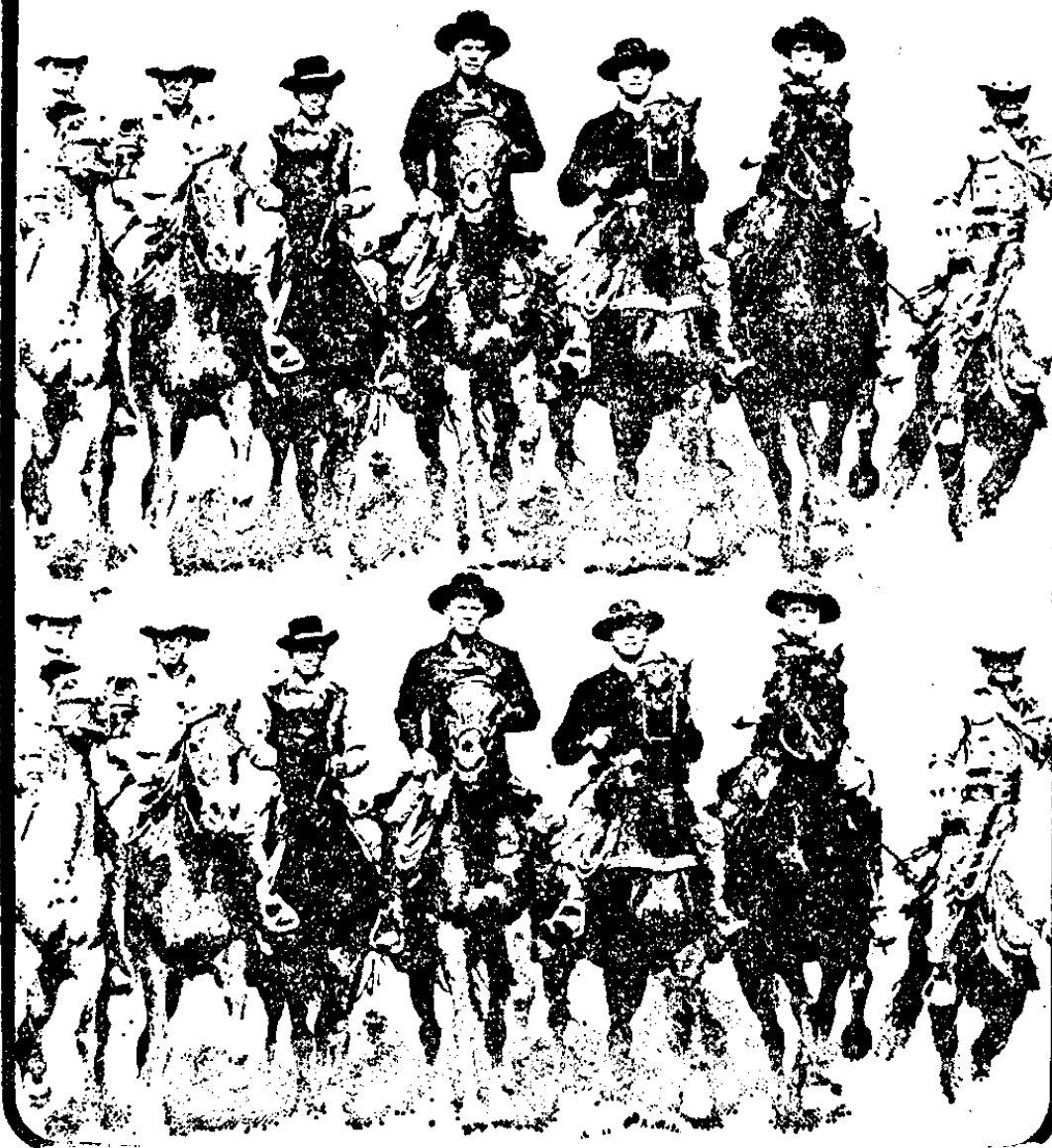
Tako je kazino ispražnjen pre pola devet.

Gomila dolara stajala je ispred Džordžijanca, činilo se do ivice brade. Nije se trudio da ih skupi i stavi u džep.

Svetla velikog lusteru padala su na kockarski sto za zelenom čojom. Preko njega, elipsasta senka „kalifornija šešira“ klatila se suprotno od smera svetiljke.

Šta je čekao demonski kockar, nitali su se krupije iz susedne sale sa ruletom?

svake subote
VAJAT' ERIP

Zašto ne pokupi dobitak, čudili su se čuvari iz sale za poker!

Šta čeka?

Veliki prozori bili su širom otvoreni, kako bi iz prostorije iščezle čitave naslage duvanskog dima. Lak povetarac uskočio je u osvetljeni deo, podižući krajeve zelenih novčanica kao da ih miluje i poziva na put.

Onda je, za trenutak, povuklo jače. Bio je to znak da su se otvorila vrata.

Holidej se malo ispravi i leđima napipa naslon fotelje.

Ugledao je Bača Kernana.

Jedan od čuvara koraknuo je napred, mimo kockara.

— Ostani tu, burazeru — zaustavi ga metalnohladni glas bledunjavog pokeraša. — Ne volim da mi greješ leđa.

To je bilo sve što je rekao.

Svi prilazi postali su zatvoreni za kockara. Činilo se da ljudi Korsona Džoveta stoje poput stubova duž svih zidova i čekaju na određeni mig.

Holidej nije imao nameru da ih prebrojava.

Njegovo je bilo da izaziva sudbinu.

Ništa nije dugovao nikome. Ni gradu, u koji je stigao prethodnog dana, ni krčmaru koga prvi put vidi u životu.

Jednostavno, dešavale su se stvari o kojima je malo razmišljao, a na koje je nesvesno računao. Svuda je bilo ljudi kojima je smetao.

Bač Kernan bio je te večeri obučen mnogo komotnije. Umesto ele-

gatnog tamnoplavog prsluka i žute košulje, na sebi je imao jednostavnu jaknu od tanke kože i vratnu maramu.

Iza njega su stajali Mek Dojl, čije su se minduše presijavala na mutnoj svetlosti velikog lustera, i momak bakarnog lica, kao u Indijanca.

Deo ulice koji se video kroz prozor bio je pust i mračan. Samo su se, prema nebu, nazirali obrisi krovova. O jedan je bio zakačen mesec.

Revolveraš je sačekao da mu Dojl i drugi momak stanu sa strane.

Lice mu se zažarilo u susretu sa gomilom novaca.

Pogledao je po čuvarima kazina i zastao na jednom od njih. Bio je elegantno obučen, golglav, srednjih godina, blede kože i upalih obraza. Na reveru crnog kaputa nalazio se cvet, a ispod rukava su se pokazivale manžetne bele košulje.

— Je li bilo sve u redu, Čako? — upitao ga je Kernan promuklim glasom.

— Ne znam na šta mislite, mister Kernane? — istupio je ovaj korak napred, ali ne mnogo, da se ne bi sapleo o eventualnu putanju revolverskih zrna između kockara i Džovetovog „doglavnika”.

— Mislim na poker, pacove — izdra se ovaj. — Toliki novac niko ne može da dobije fer igrom. Niko! Dakle, je li varao?

Čako je bio na mukama.

Mogao je jednostavno da kaže: jeste, varao je, i time bi stvar bila rešena. Ali, on je bio od onih retkih pokerskih majstora koji je pro-

šao mnoge kockarnice i znao mnogo o toj igri.

Zbog toga se kolebao.

Kernan je čekao odgovor. I iznenadio se kada ga je dobio:

— Igra je bila fer.

Revolveraš je prostrelio pogledom sagovornika.

— Ti si budala, Čako! Ti ništa ne znaš o pokeru!

— Verovatno sam nešto propustio — promrmljao je čovek.

— Ne verovatno, nego sigurno — odbrusi Kernan. — Ali, nećeš propustiti ovu novu igru. Gospodin za stolom će otići, a da ne pipne lovu. Zar nije tako, zubaru?

Holidej kresnu palidrvce o ivicu stola i pripali svoju mirišljivu cigaretu.

Odbio je jedan dim.

Palidrvce mu je još gorelo među prstima kad je rekao:

— U pravu si, padavičaru. Neću ga dotaći.

I spusti plamen među novčanicel! Bač Kernan se zabezeknu.

Sve je mogao da očekuje osim ovoga. Stranac mora da je poludeo kada pokušava da zapali takvu skupocenu gomilu. Morao je da ga u tome spreči, po svaku cenu.

— Šta to radiš, do đavola! — opsovao je Kernan. — To će izgoreti!

— Zašto ne dođeš da ugasiš? — pozva ga Dok.

Ljudi sa strane se zgledaše.

U vazduhu kao da su zatrepale nevidljive strune. Ruke su se spuštale prema bedrima, zavladao je tajac. Plamen je dohvatio krajičak jedne novčanice.

Kockar je bio sâm.

Sâm protiv osmorice. To je samo on mogao da dozvoli sebi: igra sa smrću bila je sastavni deo njegovog usamljeničkog života.

Umesto njega, on je jurio smrt.

Izmicala mu je stalno.

Izenada, vrata iza Bača Kerna na su se otvorila širom i bučno. Neprimetno, Holidejev dlan je poklopio plamen.

Kernan se iskrenu. Znao je, po oštrom parfemu kojim je trljao lice posle brijanja, da je u kazino ušao Korson Džovet.

— Šta se to dešava, Bače? — upitao je on.

— Nesporazum — odgovorio je Kernan. — Mister zubar je hteo da ponese sa sobom ovaj novac u „Dakotu“, a ja sam mu preporučio da ga ponese do đavola!

— Ne brbljaj — preseče ga Džovet — i ne radi ono što ti nisam rekao!

— Ali...

— Bez ali, Bače!

Džovet je mogao da menja odela, košulje, marame, sve — ali je na glavi stalno zadržavao svoj šešir „srebrnjak“, sa vencem vezanih srebrnih dolara kao trakom iznad oboda.

Sada se nalazio u sivkastom odelu i plavoj košulji.

Lice mu je bilo opušteno, ljubazno, sušta suprotnost onom Korsonu Džovetu kakvog je znao Kernan.

Nešto ga je izmenilo u toku popodneva. Šta li je to moglo da bude?

— Hoćeš da kažeš... — počeo je revolveraš.

— Da! Hoću da kažem da je poker — poker. Gospodin može mirno da ode. Garantujem da mu neće faliti dlaka sa glave!

— Meni nije jasno zbog čega...

— Skloni se!

Džovet je grubo odgurnuo Kernana u stranu.

Holidej je uvideo da to nije nikakva nova igra.

Džovet je zaista mislio ono što je rekao. Ocenio je to odmah. Druga je stvar bila iz kakvih je pobuda to činio.

On lenjim pokretima pokupi dobitak; osećao je na sebi poglede svih prisutnih.

Sva lica bila su ozbiljna, neprijatna, jedino se Džovetovo smeškalo.

On dotače prstom obod šešira i bez reči napusti kazino.

Spolja, kao sa nekih visina, čuo se prigušen zvuk žica sa gitare.

„Jedne mračne noći u La Hunti

četiri su čoveka sa licima

đavola...”

Zatim je naglo prestalo.

Kernan je buljio u Džoveta. Ni ovaj nije bio manje zaprepašćen.

— La Hunt... — procedio je revolveraš.

— Ko je to? — okrenu glavu Džovet prema prozoru. — Ko se to šegači... Bače?

— Možda nam se učinilo — reče.

— Obojici?

Džovet priđe prozoru i baci pogled na ulicu.

Ništa se nije primećivalo. Nijedna senka nije skliznula. Sve je izgledalo zamrlo, pusto.

On podiže ruku i mahnu ostalima da odu.

— Popio bih nešto — promrmlja Džovet.

— A kockar? — podsećao ga je Kernan. — Šta to treba da znači? Zašto si ga pustio s našim novcem?

— Umukni — sevnu Džovet očima. — Desile su se mnoge stvari popodne.

— Ko je to?

Ovaj ne odgovori. Zavukao je ruku pod kaput, napipao kundak svog „vajtnejvila” i krenuo, praćen Kernanom, preko ulice.

Čutke su prešli na drugu stranu. Svetla gradskih krčmi s obe strane stvarala su ispod njihovih nogu čitav zvezdasti snóp senki.

Tek kad su se našli u Džovetovoj radnoj sobi, mogli su nesmetano da razgovaraju. Ipak, Kernanu nije bio jasan razlog ovakvom ponašanju njegovog kompanjona.

Ljut, nije hteo ni šešir da skine.

Uvalio se u fotelju i čekao da Džovet progovori prvi.

Buljio je u sliku Abrahama Linkolna na zidu, a mislio je na bar u obliku bureta, iz koga je Džovet izvlačio zapečaćenu bocu „Kentaki draja”

— Znaš li ko je bio onaj kockar? — upita Džovet, nalivajući piće u kristalne čaše sa dugim stalkom.

— Zubar? Ne znam mu ime, ali...

— Trebalo je da se raspitaš.

— Zašto?

— Ko bi mogao da tako igra, budalo? — zareža ovaj. — Ko može da Peipera i Ejkvorda tako opelješ? Njih, koji su kroz prste propu-

stili brdo karata od Montane do Teksasa?

— Ne znam ko, a i ne tiče me se...

— Trebalo je — resko ga prekide Džovet. — Inače bi sada ležao izrešetan u kazinu.

— Ja? Pa, ti me zasmejavaš, Korse...

— Sad mi je najmanje do smeha — zaurla Džovet. Kernan ga je posmatrao iskreno zapanjen. — Znaš li ko je to bio? Holidej. Dok Holidej, budalo!

— Holidej? Misliš na onog...?

— Na onog, naravno. Ti si se šepurio pred njim, a on je samo čekao da nešto pokušaš!

— Bilo nas je osmorica.

— Ti bi crkao prvi! I još pet za tobom. Možda biste bacali kocku ko će prvi?

— Neka sam proklet, ako sam znao da su zubar i Holidej isto. U stvari, kad bolje promislim...

— Ja mislim, Bače! Doka Holideja ne možeš tako jednostavno ubiti, licem u lice. On je najbrži!

— Nikad se ne zna...

— Ja znam! Njega ćeš srediti na drugačiji način. Ali, to nije ono najglavnije, Bač.

— Šta sad ima opet?

Kernanu je viski odjednom postao bljutav.

Duboko sečena bora na Džovetovom čelu jasno je govorila da su ga pritisle brige. Prvi put posle nekoliko godina, Korson Džovet bio je nervozan, zabrinut i razdražen.

— Talbot je mrtav! — izvalio je odjednom.

Kernan podskoči,

— Šta? Ko ga je ubio?

Džovet sleže ramenima.

— Šerif Neligen je dobio obaveštenje o tome i uzgred mi napomenuo. Rečeno je da se pazi na sve strance koji prolaze ovuda, da se dobro ispituju dok se ne dobije siguran opis ubica.

— Ne shvatam! — jeknuo je Kernan. — Talbot je uvek umeo da se čuva. Zašto su ga ubili?

Džovet iskapi ceo sadržaj iz čaše a onda sede za sto.

— Nađen je u svojoj sobi — rekao je tiho. — Sa mamuzom na grudima...

Bač Kernan je izgledao kao da je ugledao avet.

— Šta?

— Našli su onu kalifornijsku mamuzu na njemu. Znaš li šta to znači, Bače?

— Ti mi kaži — zareža ovaj, naslućujući nevolju. — Ko je mogao da zna o tome? Ko?

— I ja sam se pitao — mrmljao je Džovet. — Stari je bio mrtav, u to sam siguran. Ali sin... ostao je da visi. Samo, možda ga je neko spasao.

— Spasao? Sa konopca? Ko bi mogao da ga spase, Korse? Bila je noć, bili smo samo mi, do vraga...

— A jesi li razmišljao o Milu Andersonu?

— Šališ se?

— Ne — uspravi se Džovet. — On je uvek bio nekako... bolečiv. Jedini se opirao mučenju i ubijanju. Kao da je hteo da sačuva čiste ruke.

— Možda se on nekome izbrbljao? — prenu se Kernan.

— Ne verujem, ali... Ako ga neko bude zaplašio, možda bi mogao svašta da propeval!

Revolveraš ustade i poče nervozno da šetka po sobi.

— Anderson? Trebalo bi ga...

— To sam i mislio — sačeka ga Džovet. — Idem za Albakerk.

— Ti?

— Da, ja! Niko neće posumnjati u mene. Ti izgledaš suviše razbojnički, Bače. A za taj posao potreban mi je dobar, poslovan izgled i alibi od, recimo, dve hiljade dolara.

— Ne razumem!

— Pa, platiću nekoj curi da kaže da sam s njom proveo noć. Toliko će vredeti. A za ostalo... ne brini.

— Kad polaziš?

— Odmah ujutru. Ti se pobrini za to vreme da Holidej nestane. Ako treba, potpali „Dakotu”. Jasno?

— Naravno! Samo ti idi!

Šerifu Neliganu ćeš reći da se negde izgubi dan-dva. Neka namesti neku pljačku goveda sa ranča ili slično... I nemoj da se javno pokazuješ koliko si važan za Pueblo Bonito kad mene nema. Inače...

Kernan se osmehnu bledo.

— Ne boj se, neću ti zauzeti mesto — rekao je.

— Ne bi ni bio sposoban za tako nešto — dotuče ga Džovet. — A sada me ostavi samog.

XI

Dan je prolazio relativno mirno. Berberin Li Lepenik video je, ranu ujutro, kako je kočija Korsona Džoveta, sa parom rezervnih konja, odvezla svog vlasnika na istok.

Ili je mister Džovet rešio na duži put kroz bespuće, ili je želeo samo do železničke stanice, dve milje dalje od grada.

Bio je to dan za voz iz Azteka, prema Santa Fe.

Bač Kernan se viđao samo na trenutak. Uglavnom je provodio sate u hotelu.

Bila je to tišina koja se nije dopadala vlasniku „Dakote”.

I on je, kao i berberin, video Džoveta. Samo, za razliku od Lepenika, nije naseo na Džovetov trik. Kočija je bila samo kamuflaža, da se poveruje kako će se vlasnik vratiti za nekoliko časova. Trebalo je da izgleda da neće dalje od, recimo, Paso Krika.

A Džovet je sigurno smerao mnogo dalje.

Bila je sreda; kroz pola časa lokomotiva iz Azteka pokupiće retke putnike iz Pueblo Bonita i nastaviće na jug.

Kuda je to rešio Korson Džovet?

Ostavio je Kernana da ga zameni. A nezauzdani revolveraš bio je dvostruka opasnost. Trostruka, ako je mirovao kao što je to činio danas.

U „Dakotu” niko nije svraćao.

Kejl Neligen, čuvar zakona, stajao je u blizini i motrio. Podsećao je na lesinara koji čeka žrtvu; a žrtva bi bio svaki onaj koji bi se usudio da zaviri u „Dakotu”.

Tako je Bufi Di mogao da se dodaje uz pevušenje Džonija Sajda i čutanje njegovog kosookog prijatelja.

Holidej je ostao u svojoj sobi do podneva.

Saluner je nekoliko puta, na prs-

tima, odlazio do vrata da proveriti ni je li zagonetni zubar iščezao.

I uvek bi zaticao njegovo šumno disanje isprekidano kašljem.

Bača Kernana je, kasno popodne, čekalo novo iznenađenje!

Ispred hotela Beldon zatekao je masu sveta koja je u nešto gledala i žagorila. Sunce je taman zalazilo i deo njegove pozlate okrznuo je ko mad papira zakucan na daščani zid stolarske radionice Bafa Medoka, koja se „prislanjala” istočnim zidom o Džovetov hotel.

Ljudi su istezali vratove i propinjali na prste da bolje vide. Nekoliko ruku je upiralo prst u tom pravcu. Čuo se smeh.

Pod Kernanovim čizmama zaškripao je pod, i bilo je dovoljno da ga samo jedan iz mase opazi.

Onda su svi saznali da im je revolveraš iza leđa i raspršali su se kao jato vrabaca.

Čuđenju Bača Kernana nije bilo kraja.

Istovremeno, s druge strane, iscrpljeni dugim pešačenjem, ukazali su se Majkl But i Džo „Krasta”. Kernan je pomislio da su se lupeži negde zapili, prodali konje i sedla, a sada dolaze da podnesu raport jedva se dižeći na sopstvenim nogama.

Spremao se da im očita dobru lekciju.

Onda je video da im lica ne odužu mamurluk. Bila su iskrivljena od umora i besa.

— Holidej? — rekao je poluglasno, setivši se da ih je Džovet poslao da ga prate. Otkad se kockar vratio! Mora da im nije pošlo rukom da ostanu neopaženi... .

On side sa trema i tada ugleda papir oko koga su se građani okupljali.

Zanemeo je!

Bila je to njegova slika na njemu!

Crtež, rađen jačom olovkom, ali dovoljno dobar da se Bač Kernan prepozna.

Majkl But i Džo „Krasta” su se doteturali do njega.

— Onaj prokleti — počeo je But, ali ga Kernan prekide oštrim pokretom ruke.

— Zaveži! — naredi.

— Da ti objasnimo, Bače...

— Rekoh da se nosite! — zareža revolveraš. Zatim vide da izgledaju jedno i pljunu u stranu. — Kad se okupate i osušite, možemo da razgovaramo -- dodao je.

But i „Krasta” izmenjaše poglede i odvukoše se preko ulice.

Opasaci su im bili prazni, glave bez šešira, spržene suncem i znojem.

Kernan zaboravi na njih. Prišao je bliže svom portretu. i gadno opsovao.

Neko je, iznad glave, napisao krupno „TRAŽI SE”. Dole, ispod, nešto manjim slovima, dožvrljano je „Zbog ubistva u La Hunti”.

Kernanove ruke počеше da podrhtavaju.

Uspeo je da jednim divljim zamahom strgne hartiju i besno je po cepa na desetine komadića. Onda ih je bacio pod noge i počeo da gazi.

Kako ga to nije zadovoljilo, izvukao je košt i okrenuo se prema ljudima ispod tremova.

— Ko je ovo stavio? — zaurao je.

Niko nije odgovorio. Niko nije ni znao, jer plakat je tu stajao, ko zna otkada. Jednostavno ga je neko neprimetno prikucao i nestao.

— Ko je? — ponovio je Kernan i ispalio dva hica u vazduh.

Tada je nastala jurnjava; svi su potražili sigurniji zaklon. Mnogi su uleteli u „Dakotu“, što je još više razbesnilo Bača Kernana.

Sve što je želeo bilo je da nekoga dočepa u šake. Da ga smrvi.

Bio je to jedan od napada koje je dobijao pri većim uzbuđenjima.

A u „Dakoti“ je video izvor svih poslednjih trenutaka poraza. Tu je sreo Holideja, tu su se smestili svi oni koji ga mrze ili mu se podsmevaju.

Vitlajući koltom, Bač Kernan je sumanuto uleteo pod trem saluna. Sad nije morao nikome da polaže račune: Kerzon Džovet je otišao u Albakerk i njemu ostavio da pazi na sve.

Samo, Džovet nije računao da će kraj njegovog hotela osvanuti „poternica“ za Kernanom, ispalana nečijom rukom.

Serif Keji Neligen, koji se muvao oko saluna, video je da Kernan uleće s otkočenim revolverom. To je shvatio kao poziv za sebe.

Verovao je da Džovetov revolveraš ima poseban zadatak u vezi Bufija Dia i hteo je da mu se dodvori i nađe pri ruci.

Bač Kernan je zatekao nekoliko građana saterane uza zidove. Ludački sjaj u njegovim očima ostavio je ravnodušne jedino Japanca i Holideja za šankom.

Džoni Sajd je privukao sebi svoju gitaru.

Sedeo je na nekoj klupi, zgrčenih nogu, plaši mu je pokrivač čizme i jednu ruku

— Ti — povikao je Kernan i pokazao prstom na mladića — ti si sinoć svirao i pevao... Til Niko drugi...

Sajd je podigao obrve.

— Ja? O čemu govorite, mister? Sinoć sam rano legao.

— Lažeš! Ubiću te što lažeš, pse-to skitničko... Ko si ti?

Holidej je mirno pokazao salunaru da naspe brendi.

Činilo se da mu više ništa nije važno. Bio je rešen da napusti Pueblo Bonito sledećeg dana. Možda je to mogao učiniti i ranije, da ga nije kopkalo zbog čega su ga Džovet i Kernan onako jednostavno pustili da iziđe iz kazina sa gomilom dolara u džepu.

Možda su mislili da će odjahati odmah, kako bi na miru obračunali sa vlasnikom „Dakote“.

A možda... možda su čekali bolji trenutak da ga napune olovom?

Ponovo je Džordžijanac iskušavao sudbinu.

— Ubiću te — urlao je Kernan dok su mu žile iskakale na vratu i slepoočnicama. — Ti si pevao o La Hunt! Ti si... ti si obesio onu poternicu. Til

I on podiže kolt.

Komo Šiguci se ispravi.

U tom se na vratima pojavi Keji Neligen.

Pojavio se prilično bučno i trgao ionako zategnute Kernanove živce.

Revolveraš je pomislio da mu s leđa preči opasnost. Okrenuo se i zapucao.

Istog trenutka, u kockarevoj ruci podskoči „linkoln”.

Dok je zabezegnuti čuvar zakona padao smrskanog ramena i kuka, kolt Bača Kernana napravio je luk i zveknuo o podnožje šanka.

Ostao je onda nekoliko trenutaka klateći se na nogama. kao da dolazi iz polusna.

Šerif je ležao na podu, krvareći.

Komo Šiguci pogleda u Sajda. Ali, ovaj samo malo zanjiha glavom.

Kernan pridrža zdravom šakom svoje ranjene prste, preskoči Neli-genovo telo i, kao pijan, napusti „Dakotu”.

Zaplašeni građani pohrtili su do ulaznih vrata da provere da li je Kernan zaista otišao. Kad su videli da posrće prema hotelu „Beldon”, vratili su se natrag.

Za to vreme, kockar je klekao po red šerifovog tela. Raskopčao mu je košulju, pogledao u rane i dozva-
vao Bufija Dia.

— U mojoj sobi je torba — rekao je. — Donesite je odmah.

Saluner poslušao.

Japanac je sa zadovoljstvom posmatrao vešte i blagotvorne prste hit rorukog zubara. Kada se Bufi Di vratio sa torbom, neko je otrčao po doktora Bira.

Napolju se kao paučina hvatao su mrak.

— Bliže to svetlo — naredio je kockar.

— Zašto mu pomažete? — javi se neko sa strane. — On nije mnogo bolji od Kernana...

— Ti se ne mešaj — dobaci Bufi Di. — On je naš šerif. Kakav je šerif, takvi smo svi mi.

To ih je učutkalo.

XII

Negde pred ponoć, pet silueta je napustilo trem kazina i prešlo na drugu stranu ulice.

Vodio ih je Bač Kernan.

Svako od njih je nosio po kantu petroleja.

Još tri poverljiva čoveka nalazila su se ispred „Dakote” za svaki slučaj.

Kernan je spremao odlučujući udarac.

Vatra je morala da sa svih strana napadne salun. A oni koji budu pokušali da se probiju iz nje, biće sačekani drugom vatrom: od olova!

Lica su im bila pod maramama.

Grad je spavao! Bilo je to vreme prvog sna. Kernanovi pratoci su se raspodelili duž saluna i počeli da ga zasipaju petrolejom. Bacali su ga kroz stakla, u podnožje zidova, a je dan se ispeo na krov i tamo razlio smrdljivu tečnost.

Sad je nedostajalo samo šibica.

Bač Kernan je s uživanjem izvukao palidrvce iz kartonske kutije.

A tada, pre nego što je prineo plamen petroleju, negde blizu, činilo se na dohvatu ruke, odjeknule su paklene reči balade, praćene tihim zvukom žica:

*„Jedne mračne noći u La Hunti
četiri su čoveka sa licima đavola
ubili siromaha...”*

Kernan se okrenuo poput ranjenog tigra.

Oni najbliži njemu nisu mogli u mraku da mu raspoznaju crte lica,

ali po pokretima su zaključili da ga je nešto žestoko protreslo.

Glas pevača je iznenada umukao kao, što se pojavio.

Ali, u vazduhu su još treperili zvuci i reči.

Bač Kernan dotrča do Meka Dojla.

— Gde je? — upitao je poluglasno.

— Tamo negde — pokaza ovaj prema velikom drvetu pored levog stražnjeg ugla.

— Prokletnik — jeknu revolveraš i izvuče kolt.

Čovek na krovu je nestrpljivo čekao na Kernanov znak da i on s te strane započne vatru. Kako je ovaj gundao, psovao i muvao se pored zida, njemu se učini da su grdnje upućene njemu što okleva.

On kresnu palirdvce...

Tada s južne strane planu revolverski hitac!

Palikuća na krovu jauknu, izdiže se, a onda strmoglavi dole, kotrljajući se preko petroleja sve do ivice krova; tu je njegovo telo za trenutak zastalo. Zatim se otkáčilo i tupo odjeknulo pri dodiru s prašnjavom ulicom.

Kernan je stao kao ukopan.

Čekali su ga!

On kresnu svoje palirdvce, ali istog časa, sa druge strane, nova olovna kugla izroni iz narandžastog kruga i smrtna Kernanovu šaku.

— Pucajte — zaurla ovaj. — Po palite sve!

Ali, bilo je to lakše narediti nego ostvariti.

Senka u dugom ogrtaču iskrsla je

za trenutak na uglu. Još jedan Džovetov čovek je pao.

Mek Dojl je uzvratio vatrom tek kad je senka iščezla.

Kernanovi momci počeli su da pucaju nasumce.

Nekoliko zrna potpalilo je tečnost ispred saluna i plamen je osvetlio bojište.

Džo „Krasta“ je iznenada ispred sebe ugledao sablasnu figuru Komo Šigucija. Prestravljen, okrenuo je cev svog revolvera u tom pravcu.

Japanac je načinio kratak trzaj rukom; čuo se fijuk kroz vazduh, a onda se sečivo krivog noža zabilo revolverašu u prsa.

Ne stigavši da pusti glasa, Džo „Krasta“ se dokopao smrtonosne drške da je iščupa iz sebe. U tom nastojanju napravio je nekoliko koraka. Nije uspeo, i pao je pred Kernanove noge s užasno iskolaćenim očima.

Ovaj se povuče u senku.

Video je sada kako kroz prozor saluna neko puškom otvara vatru na njegove ljude.

Džovet mu je zavetovao grad, da ga sačuva, a on je napravio veliku grešku. Potcenio je Doka Holideja, prezreo je Japanca i gitaristu, a evo, oni su ti koji brane „Dakotu“.

Nebesa!

Osam najboljih momaka skoro da je bilo prepolovljeno.

Zatim je nastupila avetinjska tišina.

Srećom, plamen je počeo da se širi.

Kad-tad, moraće da promole noseve.

Ali, Kernan nije računao s tim da u salunu nema nikoga!

Majkl But je pognut dotrčao do njega. Celo mu se presijavalo od znoja.

— Šta ćemo? — upitao ga je.

Kernan je oklevao.

Prepad nije uspeo, jer nije predstavljao iznenađenje. Ako bude postavio, strelci poput kockara proređiće mu sasvim ljudstvo.

— Koliko smo izgubili ljudi? — upitao je.

— „Kriastu“ i Dženkinsa. Dvojica su ranjena, ali ne teško.

— Pokupite sve i povucite se!

— Da se povučemo?

— Zar si gluv? — prodera se Kernan.

— O kejl!

Međutim, ni to nije bilo lako izvodljivo. Svaki prilazak obasjanom prostoru mogao je biti kažnjiv. Majkl But se vratio do Kernana.

— Sve nas imaju na dlanu — reče. — Ne možemo do saluna po Dženkinsa...

— Neka onda izgori! — prasnu ovaj i podiže se. — Ne želim da ostavimo traga, ali, ako je već tako... Kreni do Džentrija.

— Šta ću tamo?

— Idiote! Uzmi dinamit i donesi ovamo.

— O kejl!...

— A kad doneseš, hoću da ova jazbina odleti u vazduh! Sve! Ostali neka zavaravaju one s druge strane dok ti stigneš.

— O kejl!

Majkl But se udalji četvoronoške.

Kernan je otesao s ruke krv i stavio maramicu preko šake.

Za to vreme, vatru su počeli da otkrivaju i ostali građani. Ne znaju-

ći o čemu se radi, pohrlili su na prozore i na ulice. Bili su zaplašeni mogućnošću da se požar prenese i na njihove domove.

Besan, Kernan je levom rukom dohvatio kolt s opasača i počeo da puca.

Ali, vatra u gradovima Zapada bila je veća napast od razbojničkih bandi. Uprkos opomenama, ljudi su vikali, dohvatili vedra i trčali na pumpe i korita sa vodom.

— Prokletnici — procedio je Kernan i ponovo uzmakao. — Sve će mi pokvariti.

Onda je ugledao Majkla Buta.

Trčao je prema njemu, ali praznih šaka. Nije nosio ni štap dinamita.

— Šta je? — pisnu Kernan. — Zar nisi uspeo da izvučeš Džentrija iz kreveta?

— Jesam, ali...

— Šta se desilo, idiote?

— Presreo me onaj zubar... Rekao mi je da sve bacim ako ne nameravam da odletim u vazduh zajedno sa tovarom.

— I bacio si?

— Zar je trebalo da letim? — nakostreši se But.

— Idi do đavola!

Sad je bilo sve izgubljeno; dinamit u rukama slavnog strelca bio je dvostruko opasniji.

Bač Kernan je zaboravio na svoje ljude.

Povukao se dublje u senku. Građane više niko nije sprečavao da ga se vatru u „Dakoti“. A što se njega tiče, bio je budala kad god je pomislio da nešto može da učini bez Džentrija.

Taj je imao mozga, umeo da smi-

sli ono potrebno, da se postavi na pravo mesto i u pravo vreme.

Sad mu je nedostajao, itekako!

Sačekao je da nekoliko poluodeve njih ljudi protrči prema salunu, a onda šmugnuo na drugu stranu.

Kad se dokopao kazina, odahnio je.

Tu je već bio na svom terenu.

— Ovog puta ste se izvukli — po digao je pesnicu i mahnuo prema „Dakoti“, ali sledeći put nećete! Obećavam vam!

— Nema sledećeg puta — preseče ga neki glas sa strane.

Kernan se ukoči. Osetio je da mu želudac poigrava.

Kockar?

Ne, nije bio on.

Lagano se okrenuo, malo izdignutih ruku.

Tada je ugledao mršavu priliku momka sa gitarom. Dugi plašt vukao mu se skoro po tlu, a vrat onog prokletog instrumenta štrčao je iznad šešira poput brodskog dimnjaka.

Nije video drži li momak kakvo cružje u ruci ili ne.

Što se njega ticalo, bio je onespobojen za neko vreme. Desna šaka dva puta mu je pogađana. Drugi put mnogo ozbiljnije nego pre toga.

— Nisi ti baš neki svirač — iskezio se Kernan na Sajda. — Kakvu muziku sad biraš?

— Posmrtnu!

— U moju čast?

— Ne pominji čast — uzvratil mladić. — Seti se La Hunte.

— Ko... ko si ti?

— Jedan je mrtav, Kernane. Talbot iz Hejlsburga je umro od moje ruke. A i ti ćeš za njim...

— Zašto bi se sećao La Hunte? Kakve to veze ima sa mnom?

— Znaš ti to vrlo dobro, ubico...

Revolveraš se osvrnuo oko sebe, ali, nije mogao da se nada pomoći.

Ostalo osoblje kazina razišlo se kućama.

Jedino je ostao Čako, u svom sobičku na spratu. Ali, njemu je lično naredio da ne otvara nikome osim njemu. I to na znak četiri ravnomerna udarca o vrata.

— Ne verujem da si nekoga ubio, sinko — dobaci Kernan. — Premlad si za to.

— Misiš?

Ne, nije to mislio Bač Kernan.

Mladićev glas zvučao je sada mnogo oporije. Nije bilo onog klanjanja, skidanja šešira, snishodljivosti, kakvim se predstavljao na ulici kada je dojahao s Japancem prošlog jutra.

Ali, zašto je pominjao La Huntu? Šta je znao o tome?

— Ubićeš me — podsmehnu se Kernan — a neću saznati tvoje ime?

— Nije ni potrebno. Vрати se dve godine natrag, u La Huntu i seti se orveta za vešanje...

Kernan otvori usta.

Nemoguće!

— Nemoguće — ponovio je, kao odjek sopstvenih misli. — Ne možeš, uostalom, ubiti nenaoružanog čoveka. Nisi ti te sorte!

— Postao sam!

Kernanova leva ruka se malo spušta.

Ali, bilo je kasno.

Iz tame Sajdovog plašta buknu plamen.

S nevericom u očima, opaki revolveraš je prstima šćepao mesto

svakog meseca
DOK
HOLIDEJ
najbolje priče vesterna

pogođeno olovom. Ali, nije uspeo da ga zaustavi...

Međutim, teško se rastajao sa životom.

Prvo je klekao, na zemlju, uvijajući se. Očekivao je da mladić opali još koji put. No, ovaj to ne učini.

Video je njegove čizme. Lice mu se sve više prislanjalo na prohladno, prašnjavo tle.

Zatvorio je oči. Spavalo mu se...

Onda se umirio.

Džoni Sajd razgrnu svoj ogrtač i baci sjajni, metalni predmet kraj Kernanove glave.

Bila je to kalifornijska mamuza...

XIII

Kada se vatra utišala, i, na kraju, sasvim ugasila, ljudi su tek tada uspeli da zapitaju jedni druge šta se to desilo.

Salun „Dakota” nije bio mnogo oštećen.

Ne računajući na porazbijana prozorska stakla i zidove izrovane kuršumima, sve ostalo je moglo da se „okrpi” sa dosta boje i nešto manje dasaka.

Bufi Di je stajao na tremu, još uvek držeći u ruci svoju pušku.

Oslonjen o stub, Dok Holidej je pripaljivao cigaretu.

Saluner se češkao po kosi, osvrćući se.

— Dobro smo prošli, doktore — kazao je. — Vaše slutnje su se obistinile.

— Ne moje, već vaše.

— Kako?

— Pa, vi ste videli da je onaj

But preterao kola pokrivena platnom. I u njima kante. To je posle bilo lako sabrati.

— U pravu ste — klimnuo je glavom Dj. — Samo... ne znam više šta mi preostaje posle, kada se Džovet vrati.

— Možda je on sve i zamesio?

— Možda! Ali, obično se ne može ništa dokazati, mister.

Komo Šiguci izroni iz mraka. Lice mu je bilo oprljeno vatrom.

Sa druge strane, ogrnuta velikim plaštom senka Džonija Sajda preprečila je put do saluna kroz gomilu zbunjenog sveta.

Koliko se kockar sećao, mladić se po dogovoru nalazio ispod drveća. A sad se pojavio sa sasvim suprotne strane.

— Izgleda da su se povukli — rekao je Sajd. — Možda vi znate ko je to bio? — okrenuo se prema Diu.

— Imali su marame preko lica — odgovorio je saluner — ali, to zvuči kao vic. Poznao bih Kernanov glas u hiljadu.

— Kernan? — umešao se u razgovor Sam Fridli, bivši trgovac. — Ako ste spomenuli Kernana, gospođo, ne zaboravite i Džoveta...

— Pa šta? — obrecnu se Di.

— Samo da znaš, Bufi, gasili smo tvoju rupu jedino zbog toga da se ne zapale ostale poštene kuće — prišao je berberin Lepenik. Začas se pod tremom tiskala grupa ljudi. — Ne želimo da se to protumači drukčije.

— Nemamo veze sa pucanjem — reče Fredli. — Mi nismo ni revolversaši ni kockari.

— Ako će vam srce biti na mestu — naroguši se saluner — onda

ću ponovo da zapalim svoj lokal?

Konjušar Nojfeld se ramenima progura napred.

— Čekajte, ljudi — povikao je.

— Da je Džovet tu, do ovoga sigurno ne bi ni došlo. Neko je možda iskoristio njegovu odsustnost da bi učario za sebe.

— Ali ko? — upita Fridli. — Nikoga nismo našli...

— Jesmo jednoga — začu se u blizini glas. — To je Dženkins.

Dva građanina vukla su za ruke nečije telo.

— Evo vam — dobaci Di — Dženkins je lizao Džovetove čizme.

Malo dalje čulo se novo komešanje.

Opet su nekoga nosili, iz pravca kazina.

Doktor Bir, koji se zadesio tu, odmahnuo je glavom pogledavši u Dženkinsa.

— Ovak je već hladan odavno — rekao je — Čak i da je imao šanse da preživi, dotukao ga je pad sa visine.

Onda je primetio Holideja.

— Uradili ste sve kako bih i ja uradio, gospodine — obratio mu se s izvesnim poštovanjem. — Možda i bolje. Šerif je došao sebi, ali će morati da leži desetak dana najmanje.

— Doktore — zvali su Bira — imamo Kernana! Mrtav je!

Bir se namršti

— Pa, ako to već znate — povikao je — zovite onda grobara a ne mene.

Sem Fridli je s nekom vrstom gađenja odbacio iz ruku kofu.

— Neću da imam ništa s ovim — rekao je da ga svi čuju. — Ispašće

da smo protiv Džoveta, ljudi! Ako volite mir u kući i dug život, razidite se.

— U pravu je — podrža ga sada Erni Blekman, koji je sve vreme slušao, procenjivao i njuškao okolo. — Ako je Kernan mrtav nađen kod kazina, onda on s ovim nije imao veze! Možda je sve ovo neka podvala? Možda Bufi Di hoće da nas okrene protiv Džoveta, pa je napravio maskaradu...

— Zašto? — umeša se Nojfeld. — Neće valjda krčmar da postane šerif? Šta bi imao od toga?

Iznenada, kada se tome niko nije radao, Džoni Sajd snažno prevuče prstima po gitari. Neobičan zvuk rasprste se preko glava ljudi i utiša ih.

— Zašto ne bismo zapevali? — upitao je glasno. — Svi zajedno?

Pogledali su ga kao da je sišao sa uma.

Japanac je stajao kraj njega, poput kipa.

— Čim su žuti došli u grad — mrmljao je iz pozadine Rej Til, kovačev pomoćnik — morala je doći nesreća!

— Tebe je, izgleda, prvo pogodila — pecnu ga Nojfeld.

— Nije samo njega, sve nas — kreštao je Blekman. — Pogledajte: zubar koji puca kao đavo, Japanac i tršavko s gitarom koji hoće da peva i svira u nevreme... To su ptice zloslutnice, ljudi! Trebalo bi ih proterati iz grada!

— Pa, počni onda, Erni? — dobaci slatkim glasom Nojfeld i pomače se u stranu.

Nehotice, to učiniše i oni do njega.

Tako se do Ernija Blekmana napravi čist prostor. Doušnik je ostao sam prema saluneru i njegovim zagonetnim prijateljima.

— Ja ne mogu sam — zavapio je on, uzmičući.

— Onda sačekaj gazdu — podrugljivo će Bufi Di. — Samo što nije stigao.

— Bićeš manje hrabar kad ostaneš sam — galamio je Blekman pomičući se iza ostalih. — Oni neće ostati večno uz tebe, Di. Sve su to lutalice koje možeš da potkupiš parama neko vreme. Ali, ne dugo.

— Još malo i zora će — kaza neko.

Tako su počeli da se razilaze.

Ispratilo ih je tiho pevušenje Džonija Sajda. Stajao je ispred ostalih, raskrečen, zadignutih krajeva ogrtača. Podsećao je na slepog miša.

Što su se ljudi više udaljavali, njegovi zvuci postajali su sve jači i silovitiji.

Onda su umukli, kao nožem posećeni.

— Možda je Blekman u pravu — oglašao se Bufi Di. — Svi odlaze, samo ja ostajem.

— I ja bih ostao još neko vreme — odgovorio je Džoni Sajd. — Ovo mesto postaje veselo.

— Šalite se? — upita Di, koga su neočekivani potezi mladog gitariste počeli da ošamućuju.

— Plaćemo vam!

— Nije reč o tome. A vi, doktore? Odlazite? — okrenuo se saluner prema kockaru kume je cigareta dogorevala na kraju usta.

— Zasad bih popio brendi — odgovorio je on.

— I narna je potreban, zar ne? — osmehnu se Di.

— Slušajte — opomenu ga Džoni Sajd — vama bi bila potrebna topla voda, ako ne želite da postanete pečenica.

— Ne razumem!

— Još ima petroleja po zidovima i krovu. Samo jedna šibica i, pa!

— Ne verujem da imaju šibice — promrmlja kockar. — Opekli su prste.

— Ako vi tako kažete — raširi Sajd ruke — onda mogu mirno da prespavam ostatak noći.

— Spavajte... ako možete.

Mladić ukrsti pogled sa Holidejevim.

Poslednje reči čoveka iz Džordžija bile su suviše naglašene i dvosmislene. Da li je nešto znao, ili slušao?

XIV

Voz iz Santa Fe stigao je oko podne u Albakerk.

Korson Džovet je sišao iz luksuznog kupea sa kožnom torbom u levoj i kaputom preko desne ruke.

Bila je paklena vrućina s ove strane Rio Granda.

U poređenju s Pueblom Bonitom, Albakerk je izgledao kao na drugom kraju sveta.

Sama železnička stanica ličila je na veliki tig po kome se u krug vrteli ljudi, kočije, tovarna kolica...

Železnički činovnik sa kapom ukrašenom zlatnožutim gajtanima više oboda, podigao je ruku.

Mašinovođa je pustio paru i točkovi su lenjo zaškripali.

PORUČNÍK BLUBER

U STRIPOTEČI

Džovet sačeka da se kompozicija udalji i prođe železničaru.

— Potreban mi je Milo Anderson — obrati mu se učtivo. — Zna li gde stanuje?

— Milo Anderson? — osmehnu se čovek. — Ne znam... Nikada nisam čuo za njega.

Džovet se zbuni,

— Ah... on živi ovde?

— Možda, ali grad je veliki. Pitajte još negde.

Džovet produži dalje.

Još na nekoliko mesta dobio je isti odgovor i on se upita nije li Anderson otišao nekuda dalje ili, možda, umro nepoznat u Alabakerku?

Istina, on se za ove dve godine tri puta javio Džovetu kraćim pismima, ne govoreći tačno ni šta radi ni kako mu je. Jednostavno ga je obaveštavao da je živ.

Poslednje pismo stiglo je pre pola godine.

Otada se svašta moglo desiti.

Predstojalo mu je, znači, dugo traženje. Duže nego što je računao. A tamo je ostavio Bača Kernana, u koga je sve manje imao poverenja...

Džovet se uputi prema velikom zdanju hotela „Paradizo“.

Ljubazni portir otvorio mu je dvokrilna vrata i pokazao put do recepcije.

Džovet je otvorio knjigu gostiju, nekoliko časaka se zamislio, a onda upisao ime Dik Derek.

Čovek na recepciji nije ni pogledao ime novog gosta, jer se pred njim našla novčanica od deset do-

lara. Stranac sa čudnim šeširom od srebrnjaka i u odelu od najboljeg materijala tražio je neku uslugu. Kakvu?

— Poznajete li dobro grad? — oslovio ga je Džoveet, grizući vrh svoje debele cigare.

— Prilično, mister... mister Derek. Šta vam je potrebno?

— Samo obaveštenje.

— Recite!

— Tražim jednog svog prijatelja. Zove se Anderson, Milo Anderson.

— Šta radi?

— Ne znam — priznade Džovet — nismo se videli dve godine.

Čovek je odsutno lupkao prstom po koricama knjige.

— Da vam pošteno kažem — rekao je najzad — imena mi ne govore mnogo. Neki imaju i... hm... nova imena gospodine? Kako izgleda vaš prijatelj? Recite nešto bliže.

Džovet malo podiže svoj šešir pod kojim mu se potparavala kosa, sve do mozga, činilo mu se.

— Ima veliku glavu, duge brkove, preko brade Ima i veliki nos veličine jajeta Ranije je nosio bradu samo sa strane, brijač je ispod usta.

— Taaako? — zamišljeno je otegao recepcionar.

— Koliko ga poznajem, sigurno je pustio stomak još više. Izgleda spolja vrlo prgav i namćorast, ali nije takav... Ne možete se setiti? — upita Džovet

— Čekajte... Rekoste da je ovde nedavno?

— Dve godine.

— Hm... Znam jednog osobenja

ka koji se skoro naselio na Lemont ranču Uzgaja goveda i u grad dolazi samo kad mu je nešto potrebno od hrane ili opreme. Međutim...

— Da?

— Nisam siguran za ime. Neki ga zovu „ujka Srečko”.

Džovet je već polazio natrag.

— Kažu da je prava dobričina. Svakome pomaže. Možda je on?

— Pa... ne bih rekao...

— Žalim. Taj „ujka Srečko” nema rodbinu, mada naš Hari Parks, iz pošte, tvrdi da je nekome pisao u Pueblo Bonito.

Džovet se okrenu na peti.

— Taj je! — uzviknu.

Čovek se ozario zadovoljstvom što je mogao da pomogne strancu. Deset dolara nije bilo za bacanje.

— Gde mogu da ga nađem? Gde je taj ranč? — interesovao se Džovet.

— Podite na zapad, kad iziđete na drugu stranu. Nećete pogrešiti: idite skroz glavnom ulicom i posle drumom. Lemont ranč se nalazi četiri milje levo od putokaza, uz samu reku Mali je, ali se odmah vidi...

— Naći ću ga već — klimnu glavom Džovet. — Gde mogu da iznajmim konja?

— Gradska konjušnica je kod saluna „Sakramento”. Sa desne strane odavde.

— Dajte mi ključ od sobe — zatraži — hoću da se presvučem i okupam.

— Donećemo vam tople vode — požuri da ga usluži čovek.

Polu sata kasnije, Korson Džovet je sišao niz stepenište. Bio je iz-

brijan, u beloj košulji ogromne kra gne, u lakom kaputu boje dima i tamnoplavim pantalonama.

Naravno, bez opasača i kolta, što je zaista moglo da se nazove glupošću ili ludošću u tim krajevima.

Odabrao je u konjušnici mrkova izvanrednih udova, nabacio sedlo i uzjahao.

Podne je tek prevalilo i ulice su bile pune jahača i prolaznika.

Šarenilo ženskih haljina i sunco-brana činilo je Albakerk mnogo pri jatnijim za oko nego sve gradove iz među Rio Granda i Kolorado Visoravni.

Ali, Korsonu Džovetu nije bilo do razgledanja.

Žurio je da presretne opasnost na njenom početku, da posle ne bude kasno.

Smrt Tača Talbota i pojava kalifornijske mamuze vratila ga je dve godine natrag. I poljuljala mu samopouzdanje.

Morao je da obezbedi Andersonovo ćutanje za sebe.

Jašući ovako raskomoćen, okružen nepoznatom divljinom dve milje od grada, Korson Džovet je poželeo da se odrekne života koji je počeo i vrati se na svoju staru „ratnu stazu”.

Međutim, navike su ga učinile i starijim i neodlučnijim.

Sigurnost koju je posedovao bila je mnogo bezbrižnija od sedla, opasača i strepnje od potera.

Nailazio je na mnogo žičanih ograda po poljima.

Mora da su pripadala nekom bogatom rančeru, jer su čak i kočevi za pobijanje imali žig „CC”.

Zatim se polja smenili brežuljci s kaktusima i tamariskom.

Još uvek se držao puteljka.

Ako je Milo Anderson zaista imao ranč, onda je bilo krajnje vreme da se pokaže

On je među njima bio najstariji, i najčudniji. Pokazivao je luckaste znake samilosti onda kada je to najmanje bilo potrebno i protivio se svakom bezrazložnom ubijanju. Međutim, držao je do svoje reči. A reč je dao baš njemu, Džovetu, da će ga pratiti na poslednjem velikom poduhvatu kako bi posle imali od čega da započnu drugi život.

Sada Andersonova reč da će čutati nije bila dovoljna.

Morao je da nestane!

Dim se pokazao iznad šumarka, ukoso posadenog na padini jednog brega. Ličio je na očerupanog ježa, posećenih bodlji.

Put više nije postojao, samo staza za konjanika. Tuda je Anderson svoje stvari sigurno morao na sedlu da prenosi iz kola za ranč.

Krov niske, duge kuće bio je siv od kiša i žega. Drvo je izgubilo svoju smeđu boju, pa se u daljini prosto plavilo. Malo dalje koral za stoku bio je popunjen govedima žute dlake.

Dvorište se žutelo od slame i stajskog đubreta. Nešto trave raslo je iza ambara i oko šupe za alat.

Pred kućom se nalazio rasledan konj, nagnut nad koritom sa vodom.

Nekoliko kokošaka vršljalo je po slami tražeći hranu.

Sve u svemu, bio je to više bedan nego solidan ranč. Ako je Anderson sve poslove obavljao sam, on

da mu je trebalo čestitati. Ili sažaljevati ga ko zna?

Džovetu nije bilo jasno zbog čega je njegov kompanjon pao na tako niske grane. Mogao je da počne mnogo bolje. Imao je čime.

Da li je to radio namerno? Da ne bi izazvao sumnju, možda je lukavi Anderson svetu pokazivao svoje siromaštvo, a novac čuvao na sigurnom mestu?

To bi već bolje zvučalo za Džovetove pojmove.

Sjahao je pred kapijom u obliku „H”. Odnokud ga dočeka lavež psa, praćen cimanjem lanca.

Vrata su se na kući otvorila i pojavio se čovek.

Korson Džovet se osmehnu kiselu.

Da, bio je to on. Anderson!

Negovao je iste one brkove opuštene nadole, prema ivicama brade. I sada su prelazile tu granicu. Veliku glavu pokrivao je sivi šešir nedređenog oblika, preko pozamašnog stomaka zatezali su se tregeri kao tetive strele.

Džovet ga je pamtio u boljem izdanju: Milo Anderson je s njima jahao obično u kožnim jaknama, čistim košuljama tamnih boja i pantalonama od platna.

Sada od toga na njemu nije bilo ništa.

— Halo, „ujače Srečko”! — pozdravio ga je Džovet.

— Kors? izusti ovaj, ali ne s oduševljenjem.

Činilo se da u dolasku svog bivšeg prijatelja nije video ništa dobro.

Ipak su pružili ruku jedan drugo-

me hvatajući dlanovima do same podlaktice.

— Kako si? — upitao je Džovet.

— Nismo se dugo videli.

— Zar je trebalo? — žmirnu Anderson.

Lice mu je postalo mnogo grublje, šake pune žuljeva, smrdeo je na balegu i znoj.

— Do đavola, pa ti si zaista rančer? — izmakao se Džovet da ga pogleda od glave do pete. — Zašto?

— Sviđa mi se tako — odmahnuo je ovaj rukom. — A tebi ide, a?

— Tako nekako! Ne mogu da se požalim.

— A Kernan?

— Ni on. Zar me nećeš pozvati unutra?

— Ako se ne bojiš da se isprljaš...

Pošao je ispred Džoveta, na svojim krivim nogama. Izgledao je umoran, star i usamljeniji nego ikada.

— Sam si? — raspitivao se Džovet.

— Sam!

Prostorija u koju ga je uveo bila je polumračna. Iznad počađavelog kamina, na „simsu“ od drveta nalazili su se tanjiri i zemljane šolje. Tučana peć u uglu zaklanjala je dugačku klupu.

Na sredini se nalazio sto sa čistim stolnjakom i vazom punom poljskog cveća. S leve strane ulaznih vrata nalazio se umivaonik.

Iznad, na ekserima, bile su poređane dve puške. Ispod njih opasač sa koltoni. Onaj isti opasač koji mu je krasio kukove dugi niz meseci.

— Nemam čime da te poslužim osim kafe — reče Anderson.

— Nisi baš gostoljubiv?

— Retko imam otmene goste — osmehnu se ovaj. — Dolaze mi obični farmeri i sitni rančeri. Traže po zajmicu, alatku, koje goveče... i tako.

— Zašto?

— Kako zašto?

— Zašto izigravaš dobričinu? Šta se krije iza toga?

— Ništa — sleže ramenima Anderson. — Jednostavno mi se to dopada. Postavio sam se naglavačke u odnosu na sve ono od pre dve godine.

— Trpiš... radi spasenja na nebu, ha? Uostalom, to je tvoja stvar, Milo.

On pomisli kako je sasvim dobro što ga je zatekao samog. Imao je šansu da ga i sada ubije, ali, u gradu se već raspitivao za Andersona, a nije obezbedio alibi za sebe.

— Šta te je dovelo ovamo? — upitao je domaćin.

— Tač Talbot — odgovorio je Džovet.

— Šta je s njim?

— Mrtav jel?

— Mrtav? — smrče se Anderson. Koliko se sećao, Talbot nije nikada bolovao, a nije bio u godinama kada se od starosti umiralo.

— Šta mu se desilo? — raspitivao se Anderson. — Da li je... ubijen?

— Upravo tako! Našli su ga mrtvog u kući.

— Mora da je bila pljačka — spomenu Anderson, naslućujući da upravo to nije bilo posredi. Čekao je da mu Džovetov odgovor potvrdi sumnje.

— Nije ništa odneto. Naprotiv, do neli su i ostavili na prsima.

— Šta?

— Kalifornijsku mamuzu.

Anderson se trže.

Nekoliko trenutaka zurio je u mir no ali zategnuto lice svog kompanjo na.

Pokušao je da pronikne u razloge njegovog dolaska i vezu sa Talbotovom smrću, ali nije uspevao.

— Uvek si bio mudar — javi se on posle kraćeg ćutanja — i siguran sam da imaš neko objašnjenje.

— Imam — potvrdi Džovet. — Neko nas je ili uhodio ili slučajno otkrio, pa sada hoće da nas uceni preko smrti jednog od nas. To je broj jedan. Broj dva...

— Imaš više objašnjenja?

— Uzmi koje ti se sviđa. Broj dva... možda je neko od Sajdovih ostao živ? Onaj mladić?

— Bio je obešen...

— Nismo čekali da se u to uverimo. Sudbina, ili nešto drugo, ali, avet svakako nije. Progoni nas i naći će nas. Kernana, mene... ili tebe?

— Ne zna se ko je?

— Da znam, ne bih potegao čak u Albakerk.

Anderson ustade i odšeta do prozora. Gledao je preko polja u bregove obacjane suncem.

— Predi na stvar, Korse — og-lasi se zatim.

— Ne volim da me slušaš okrenute glave — dobaci ovaj — želim da budem iskren.

— To ti verujem. Požuri, jer imam posla...

— Sedil

Anderson se spusti na stolicu, podzrivo zureći u Džoveta.

Ovaj je nastavio.

— Mi se dobro poznajemo — rekao je bez okolišenja. — Ti vrlo dobro znaš da smo i Kernan i ja... recimo, tvrdi. Za tebe se to ne bi moglo reći. Ako ubica naleti u Pueblo Bonito, neće stići do Albakerka. Ali, ako se nađe prvo ovde, nismo sigurni da ti nećeš propevati...

— Razumem — klimnuo je glavom Anderson. — Želiš možda da obezbediš moje ćutanje.

— Da! Pozivam te da dođeš kod nas.

— U Fueblo Bonito?

— Da!

— Zašto, kad bi jednostavnije bilo da me ubiješ?

Korson Džovet promeni boju. Uz makao je, uvređenog lica. U stvari, bio je kivan na partnera što mu je čitao i najtamnije misli.

— Šta ti pada na pamet? — viknuo je. — Zar me za takvog smatraš?

— U redu — odmahnu ovaj rukom. — Možda se varam, ali... ne idem nikuda odavde. A da ćutim, umem.

— Ipak bi trebalo da razmisliš — posavetova ga Džovet. — Doći ću ujutru da vidim šta si rešio.

— Neću se predomisлити.

— U pitanju je tvoja sigurnost, ali i naša. Ljudi u strahu ili pod mukama kažu i ono što ne znaju.

— Nevil Sajd nije znao ništa i ništa nije rekao — podseti ga ovaj.

— Ali, ti znaš — uzvрати mu Džovet nestrpljivo. — Zapamti: doći ću

ujutro. Zar to ne bi bilo lepo da smo sva trojica na okupu, ja, Kernan i ti. Tamo, u Pueblo Bonitu, ja sam neko. Ti ovde nisi ništa.

— Lepše mi je tako — zaključio Anderson. — Mirnije spavam i mirnije živim.

— To nije nikakav život — pokazao rukom Džovet oko sebe. — Goveda, balege, kokoške, vile i sekira. Zar si poludeo?

— Nisam! Imam samo puno posla do mraka.

Džovet se podiže.

— Doći ću ujutru — suvo se pozdravio.

Anderson je ostao na tremu svoje trošne kuće, prateći pogledom jahača koji je odlazio.

On nije verovao u njegov poziv za Pueblo Bonito.

Korson Džovet je došao sa drugima nanterama. Da bi obezbedio sigurnost za sebe, bio je spreman i da ga likvidira.

Milo Anderson je bio svestan toga.

Međutim, varao se Džovet ako je mislio da će ga nasamariti i tek tako poslati u pakao.

On se vratio u kuću, pronađe u jednoj drvenoj kutiji pero i mastionicu, izvuče tabak hartije iz velikog sanduka pored sobnih vrata i sede za sto.

XV

Posle pola sata pisanja, rančer je odgurnuo pero, uzdahnuo i protrljao slepoočnice vrhovima prstiju.

Zatim je ponovo pročitao sve:

„Ja, Milo Anderson, pišem ovo

svestan i odgovoran za sve što je napisano. Neka se otvori u slučaju moje smrti, jer sam posumnjao da će me možda Korson Džovet ubiti. Kroz osam dana biće tačno dve godine od nekih događaja u kojima su umrli nedužni ljudi.

Nas četvorica, ja, Korson Džovet, Bač Kernan i Tač Talbot, sitni lopovi i desperadosi iz Kanzasa, pozvani smo od strane izvesnog Ralfa Sanforda, bankara u Pueblu, da oba vimo pljačku za nagradu od pet hiljada dolara svakome.

Ralf Sandord bio je ortak Kidu Foremanu i hteo je da mu uzme sav novac i s njim iščezne. Napravio je plan da nam sve bude dostupno i da sve izgleda kao pljačka u kojoj će on biti nevin. Tako je i ispalio. Tada su nas čekale u tnezeru, malo smo pripucali i pobegli. Pošto smo očekivali poteru, ostavili smo novac na ugovorenom mestu da ga Sanford ponese dok mi zavaramo gonioce. Kako smo bili maskirani, niko nas nije poznavao, pa smo mogli da izigravamo obične jahače kad je naišla potera. Obavestili smo ih da smo videli neke jahače na suprotnoj strani, ali nisu nam mnogo verovali. Kasnije smo saznali da je Sanford dao tačan opis naših lica šerifu. Zglavili smo zatvor, a novac je bio kod Sanforda.

Uspeli smo da pobeegnemo zahvaljujući nožu koji je Džovet imao u čizmi. Tražili smo bankarsku hulju i ubrzo ga otkrili u Mid Hilu, nadomak La Hunte. Spremao se da unajmljenim brodićem krene niz Arkanzas River prema Dodž Sitiju. Grdno se upiošio, ali nam je tvrdio da novac nije kod njega već sakriven

kod prijatelja u La Hunti, nekoga Nevila Sajda.

Povelj smo ga sa sobom. Uz put nas je molio da ga ne vodimo prijatelju na oči, kako ne bi ispio izdajica. Nama je bilo svejedno. Vezali smo ga i ostavili u žbunju kao kakvu vreću, a mi se uputili prema kući Nevila Sajda, drvoseče.

Čovek nas je dočekaao zajedno sa sinom. Kad smo mu objasnili u dve reči o čemu se radi, nasmejao se i rekao da su takve šale ipak malo preterale. Džovet je pobesneo i zapretio da će svašta učiniti ako mu ne preda torbe. Sajd se kleo da nema pojma o tome i da ne poznaje nikakvog Sanforda. Nismo mu verovali. Pošto smo ga isprebijali i opet ostali kratkih rukava, Džovet i Kernan su ga ubili, kao psa. Onda su ispreturali celu kuću i opet nisu našli ništa. Besni, oni su je zapalili i spremili konopac da obeše sina. Nije im trebao svedok. Mada sam bio protiv toga, i ako to zvuči neiskreno, oni su me odgurnuli i kao pobesneli demoni povukli sirotog, šokiranog momka uvis.

Onda ih je taj prizor malo rashladio, pa su požurili prema bankaru, dosetivši se da ih je ovaj možda lagao. Na žalost, tako je i ispalo. Sanford je uspeo da se ispetlja iz konopaca i da umakne.

Bacili su se u potragu, a ja sam se vratio da vidim ima li pomoći momku. Srećom, on je već bio skinut sa drveta. Naišao je jedan Kinez, presekao uže i pokušao da ga povrati. Kuća je za to vreme gorela a Nevil Sajd sa njom.

Uhvatili smo Sanforda i on je na

kraju morao da prizna da je novac sakrio na groblju.

Razljućeni Džovet odveo je jednika tamo, izvukao iz nekog mrtvačkog sanduka torbe, a onda ubio bankara i strpao pod zemlju zajedno sa kesturom.

Posle toga se Talbot dosetio da izvučemo četiri sveža leša, stavimo na njih naša odela i ostalo, zapulimo neku usamljen kolibu i u vatru po bacamo leševe. Tako bi izgledalo da smo svi izgoreli. A da bi sve to bilo stvarnije, u leševe smo ispalili po nekoliko zrna, posuli okolo hrpu novčanica da izgleda kako je došlo do obračuna prilikom podele plena, i onda smo pobjegli. Naravno, prethodno se Kernan u La Hunti snabdeo novim odelima, uzimajući razne stvari na raznim mestima da ne bude sumnjiv.

Posle smo se razišli, pod zakletvom da dve godine jedan drugog ne posećujemo. Plen smo podelili na tri jednaka dela, a Džovetov, četvrti, bio je nešto veći. Uostalom, on je uvek u svemu prednjačio, pa mu to nismo zamerili.

Čini mi se da smo uspeli da zavaramo sve gonioce. Sve dok ovog dana, dok ovo pišem, nije došao Korson Džovet i doneo mi vest o Talbotovoj smrti. Zaboravih da dodam i to da je Nevil Sajd ubijen kalifornijskom mamuzom, kakve je nosio Džovet. Jednostavno ga je dokrajčio, po vratu, kada je ovaj izdisao.

Milo Anderson, dana 16. jula,
Albakerk".

Anderson presavi hartiju i stavi u poštutu koverat. Na sredini je na-

pisao: *Okrružnom tužiocu, Albakerk. U slučaju nasilne smrti — Milo Anderson.*

— Sad da ovo odnesem — promrmljao je.

Izišao je sa ograde korala doneo sedlo. Stavio ga je na konja, zategao kajase, a onda se premišljao da li da opase revolver ili da ga ostavi gde je bio sve ovo vreme.

U gradu su navikli da ga vide naoružanog. Zašto bi sada izazivao podozrenje i radoznalost?

Vrata njegovog ranča nikada nisu bila zaključavana. Uostalom, odatle se nije imalo ništa vredno odneti. Deo plena koji su poneli iz La Hunte, otišao je već na sitne pozajmice koje mu nikada nisu vraćane, niti ih je on tražio.

Onaj najveći deo odavno je otpustovao za Salinu, njegovoj kćerki Melindi, koju nije video sedam godina. Znao je da drži neki luckasti šerđzijski salon i da od toga jedva životari! Poslao joj je novac kao miraz, da može da se uda.

Nije dobio odgovor na svoju pošiljku. Verovatno je slutila da su te pare krvave, ali nije smogla hrabrosti da mu vrati, niti da mu zahvali.

Kada je odmakao od ranča, Milo Anderson se pokajao što nije poneo bar pušku o sedlu.

Jer, put mu je preprečio jahač.

Korson Džovet!

Cekao ga je, kao da mu je neko došapnuo da Anderson u džepu košulje nosi pravi dinamit za njega.

Imao je vremena da okrene konja i pobegne. Ali, nije želeo da Džovetu pruži i to zadovoljstvo.

— Mislio sam da imaš posla na ranču? — dobacio je Džovet sa vidnom ironijom.

— A ja sam mislio da si već u gradu, Korse — odgovorio je Anderson.

— Zastao sam da razgledam prirodu.

Sedeo je malo pogrbljen, raskopanog kaputa. Po izbočini kod levog pazuha, Anderson je zaključio da njegov bivši kompanjon ima revolver.

Verovatno onaj isti, marke „vajtnejvil“.

— Nikad ne ideš naoružan? — upitao je Džovet.

— Ovde nema neprijatelja.

— Nikad se ne zna — slegnuo je ramenima Džovet. — Zar si zaboravio ono zlatno pravilo: čovek bez oružja, čovek bez šanse.

— Trudim se da to zaboravim. Uostalom, zar nismo krenuli drugim putem, Korse? Bez nasilja i zločina? Ili si ti možda nešto zaboravio?

— Hoćeš da ti pravim društvo u gradu? — predložio je zatim.

— Ne — odbi Anderson. — Imam svog posla.

— Možda kod šerifa?

— Zašto bih kod njega?

— To bi ti trebalo da znaš.

— Nameravaš da me ubiješ?

Korson Džovet je začkiljio očima kao da nišani. Očigledno ga je prozreo. Nije više imalo smisla kriti.

— Dobro je da si to pomenuo, Milo. Znaš da nemam poverenja u tebe, kad se tiče La Hunte.

— Obično si verovao na moju reč.

— To je bila nekada. Sada si os-

tario, olabavio, kloniš se revolvera, gajiš krave. Bićeš lak zalogaj.

Anderson je ćutao.

Iznad njega širio se divan, sunčan dan, a on je osetio da će umreti.

Najveća šteta bilo je pismo u njegovom džepu. Nikada neće biti uručeno, osim, ako ga Džovet ne pretrese i ostavi ga da to pronađe neko drugi.

On potera konja i prođe mimo njega.

— Stani! — povika Džovet.

— Pucaj — dobaci ovaj, okrenuvši mu leđa.

— Misliš da ćeš me umilostiviti? Da sam tolika budala, koja ne puca prijatelju u leđa? Varaš se! Svako ima sada svoj životni put. Tvoj se ovde završava, Milo!

Anderson je jahao dalje.

Džovet izvadi svoj revolver. Povijena ramena njegovog nekadašnjeg kompanjona bila su sva u iščekivanju udarca.

Može li to učiniti?

Može li?

— Mogu — zaurao je i pritisnuo obarač.

Milo Anderson se trgao, ostao nekoliko časaka uspravan u sedlu, a zatim klonuo na vrat svom konju. Uplašena životinja je pojurila galopom preko kamenjara.

Džovet potera svog mrkova za njim.

Bilo bi đavolski teško stići prestrašenog konja da Anderson nije skliznuo sa sedla i pao.

Džovet oprezno sjaha.

„Vajtnjevil” je još držao otkočen

u ruci dok je prilazio palom prijatelju.

Milo Anderson je ležao izvrnut na leđa i posmatrao ga!

— Još nisi umro! — procedio je Džovet podižući kolt.

Ali, nije dobio odgovor.

Širom otvorene oči Mila Andersona bile su samo okamenjeni odsjaj ugaslog života.

Džovet ga odgurnu čizmom, da mu ne gleda u lice.

Osvrnuo se oko sebe; nekoliko ptica zaplašeno pucnjima kružilo je nad žbunovima tamariske.

Morao je da požuri.

Nesvesno je pretresao Anderse nove džepove i, našao ono što nije ni sanjao da će naći.

Učinilo mu se da je bezvredna hartija, ali kada je pročitao adresu, podera je koverat i preleteo preko iskrivljenih redova.

Lice mu je u početku bilo crveno od gneva, ali kasnije se rasplinulo u cinički osmejak.

Besno je pocepao papir u najsitnije komadiće.

— Nije ti uspelo — dobacio je prema mrtvom Andersonu. — Lepo si to zamislio, ali Korson Džovet ima nos. Osetio je da smrdiš na izdaju...

Bacio se u sedlo, sa željom da što pre pobegne od mesta zločina.

Uspelo mu je da to učini, neopažen.

Kada je izbio na drum prema Albakerku, osvrnuo se za sobom.

Video je nebo, dotle čisto i prozračno, kako se preseca krilima lešinara.

Tek pred gradom je usporio i do-

zvolio svom oznojenom mrkovu da malo predahne.

Koliko je uspeo da sazna, voz iz Albakerka za Santa Fe dolazio je tek sutradan. Razmišljao je da li da rizikuje i ostane u gradu, ili da krene do prve postaje na sever.

Ako se Andersonov leš otkrije brže nego što je mislio, imaće labav alibi.

Sve što ga je zadržavalo u gradu bile su stvari u sobi.

Kad sve izračuna, od dana kada je ostavio Puiblo Bonito pa do povratka, proći će celih pet dana.

Brže nije moglo. Voz je morao da prođe kroz Santa Fe a to je bilo bar dve stotine milja dalje.

Nije želeo da ga optuže i za krađu konja. Svratio je do konjušnice, uzeo odmornog vranca i platio ga zajedno sa sedlom. Nije se uopšte cenjkao.

Posle toga je otišao u „Paradizo” hotel.

— Odlazim — rekao je suvo čoveku na recepciji. — Javili su mi da moram odmah da se vratim.

— Žalim, mister Derek — slegnuo je ramenima ovaj. — Bilo mi je zadovoljstvo da vam učinim sve što mogu...

— Znam! Zadržite novac od sobe.

— O, veliko vam hvala. Vi ste zaista galantni... Poslaću dečka po vaše stvari. Želite odmah da krenete?

— Dal

— U redu, mister Derek. Našli ste „ujka Srečka”?

— Molim? — trže se Džovet i zamalo da se izda. — Ah, da... Ni-

sam, na žalost. Napolju je vrućina... učiniću to pre polaska.

Prokleti radoznalko, psovao je u sebi Džovet. Zar je morao baš toga da se seti?

Dok je recepcionar slao hotelskog dečka na sprat, Korson Džovet je nervozno lupkao prstima po pultu. Iako su mu usta bila suva, izbegavao je da svrati na piće. Činilo mu se da ga Andersonove mrtve oči još uvek proganjaju i prate.

Hotelski hol izgledao je prazan kada je ušao.

Međutim, osetio je iza sebe nečije kretanje. Po mekanom tepihu gazile su čizme novog posetioca, koji nije dolazio s ulice već iza nekog ugla predvorja ili velikih saksija sa cvećem.

Džovet skide svoj „srebrnjak” sa glave i mahnu njime oko zažarenog obraza.

— Takav šešir samo jedan čovek može da ima — čuo je nečiji glas.

Džovetova ruka zastade. Nemoguće da ga u Albakerku neko pozna! To mora da je greška, pa ipak... govorio je o šeširu, njegovom šeširu!

Nije želeo da se okreće.

Pravio se da se to njega ništa ne tiče. Međutim, čovek sa recepcije već je bio tu, na usluzi, načuljenih ušiju i izvežbanog pogleda.

— Džovet! — nastavio je glas sa mešavinom iznenađenja i radosti. — Korson Džovet! Neka sam proklet ako to nije moj stari prijatelj...

Recepcionar je izgledao zbunjen. Džovet je morao najzad da se okrene.

Prepoznao je Vina Haklija, bitangu iz Dodž Sitija, kome je Vajat

Erp dva puta otkazivao gostoprimitstvo, zapretivši da će sledeći put dobiti besplatan hleb i vodu na mesec dana.

Hakli je bio suvonjav, dugonog momak, bezbrižnog lica, plav, pegav i zubat. Gornja vilica vidno mu je prelazila preko donje, pa je zbog toga vrskao pri govoru.

Nosio je neku drečavožutu košulju i revolver nisko pripasan. Govorio je za sebe da je brz, što je i bilo tačno. Međutim, najbrže je rukovao skrivenom nožem u levom rukavu košulje. Jer, dok su protivnici obraćali pažnju na njegovo desno bedro i desnu šaku, on bi ih likvidirao nožem iz leve! Munjevito!

— Zar me ne poznaješ? — krivio se Hakli, ozarenog lica.

Džovet je, međutim, bio prilično smrknut.

— Ne — rekao je sasvim ozbiljno. — Ja se zovem Dik Derek — naglasio je ime što je mogao upadljivije. — Mora da ste me zamenili, mister.

I okrenuo se.

Vin Hakli je zbunjeno zurio u Džovetova leđa.

Onda mu je verovatno sinulo u glavi.

— promrmljao je i izišao napolje.

— Pa... verovatno sam pogrešio

Džovet je znao da će ga Hakli sačekati. Prilično brzo je „ukopčao“ da mu je stalo da ostane pod drugim imenom, ali će svakako potražiti objašnjenje i, možda, iskoristiti to.

Hakli je bio besposličar, a Džovet mu je ranije nalazio nekoliko sitnih poslića. Bilo da ga je vodio sa sobom u neku provalu, ili slao na

određene zadatke, one najpriljavije, u koje čak ni on nije imao smelosti da „zagazi“.

Dečak je najзад doneo torbu.

Džovet je klimnuo u znak pozdrava i žurno izišao. Više ga nije zanimala zbunjenost čoveka sa recepcije.

Video je Haklija da mu prilazi, ali ga ne sačeka.

Prebacio je torbu preko sedla svog tek kupljenog vranca.

Hakli se prišunja s druge strane.

— Imaš konja? — preseče Džovet njegova pitanja.

— Imam, ja...

— Onda jaši za mnom. I zaveži!

Hakli se povuče.

Malo kasnije, kad su poslednje kuće Albakerka na obali Rio Granda ostale samo podnevna jara, Vin Hakli je priterao svog ždrepcu uz Džovetovog vranca. Lice mu je bilo razvučeno u osmeh, zubi još izrazitiji.

— Nisam te godinama video, Kor sone — izletelo je Hakliju. Pogledao je u Džovetovo odelo i znalački zviznuo. — Izgleda da ti je krenulo. Podsećaš me na poslovnog čoveka iz Kanzas Sitija...

— Šta hoćeš? — prekide ga ovaj.

— Pa... ostao sam bez posla. A ti uvek naletiš da mi pomogneš. Sećaš li se Kolorado Springsa? Dao si mi dve hiljade dolara samo da pretučem dva smrdljiva ovčara, za račun Kejmana Kauzija. Bio je to lak posao... a teška „lova“, A ono u Sirakuzi? Sećaš se...

— Zaboravio sam — prekide ga ponovo Džovet.

— Pa, to je tvoja stvar. Nego...

zamalo da te ofiram, a? Došao si pod tuđim imenom? Zašto? Ima li tu nekog posla za mene?

— Već sam obavio.

— Sam?

— Sam!

Hakli se isceri.

— Znači, još si u formi! Sve mi se čini da se vraćaš, a da si napunio džepove. Siguran sam da nećeš starog prijatelja ostaviti na cedilu. Mora da su ti potrebni ljudi. Šta kažeš na to?

Džovet zateže uzde svom vrancu. Pogledao je u Haklijeve zube i dođe mu da se nasmeje.

— Tebe se nije lako otresti se — zaključi.

— Naravno! Ja se lepim samo za one koji šušaju dolarima.

— Koliko tražiš da me ostaviš na miru?

Hakli je žmirnuo očima, kao da je uvređen.

— Neću ništa, badava — reče.

— Zar to menja stvar? Novac je novac.

Revolveraš se iskezi lukavo.

— Slušaj, Korsone... Kad si u stanju da me isplatiš samo zato da budeš sam, onda ćeš sigurno petostruko platiti da ostanem s tobom.

— Ovog puta nisi jasan...

— Pa evo: u nekom si škripcu. Imaš na duši nešto što želiš sâm da rešiš i ja ti smetam. Poznajem te, svedok sam gde si bio, pod kakvim imenom... Ali... Hakli ti je potreban. Možeš li mi reći gde ideš, imaš ljude u koje se možeš da se pouzdaš.

Džovet je ćutao.

Zubata bitanga je prvi put rezo-

novala kako treba. I tu je đavolski bio u pravu. Nije bio siguran šta će zateći u Pueblo Bonitu kad se vrati. Ako je Kernan nešto zabrljao, Holidej će da privuče ostale na suprotnu stranu. Kejl Neligen je nesposoban, a ostali momci bili su navikli da od njega, Džoveta, primaju tačna naređenja šta da čine i kako da se ponašaju.

— Ćutiš? — prenu ga Hakli. — Možda misliš kako sam u pravu?

— Ne zanovetaj — obrecnu se Džovet. — Ja idem u Pueblo Bonito.

— Hej! — zviznu Hakli. — Tamo si gazda? A ja sam verovao da si glavni u Santa Fe ili nekoj drugoj većoj jazbini!

— Ako ti ne odgovara, slobodno se vrati.

— Taman posla!

XVI

Bio je to sasvim drugi grad. Strancu koji bi tih dana došao u Pueblo Bonito, činilo bi se da je stigao u nevreme.

Čako Salines zatvorio je kazino. Nije želeo bez Džoveta da nastavi sa radom.

Hotel „Beldon” primao je namer-nike u sobe, ali sala za poker i zabavu ogluvela je tih noći. A ostali saluni koje je nadzirao Korson Džovet jedva su tavorili.

Sve je bilo u nekoj vrsti iščekivanja.

Ni ljudi se nisu mnogo razlikovali od prostorija u koje su navikli da ulaze, piju, čuju muziku, žagor, osećaju duvanski dim i pivsku penu na ustima.

Smrt Bača Kernana delovala je jače nego što se iko nadao.

Momci Korsona Džoveta sjatili su se oko Majkla Buta, ali ni on nije želeo samostalnu akciju.

Čekali su gazdu.

Bili su to dugi, dugi sati.

Šerif Kejl Neligen ostao je prikovan za postelju, iako je pokušavao da ustane. Noge su ga odmah izdale.

Više od polovine stanovništva Pueblo Bonita smatralo je da će Džovet, kada dođe, sprovesti pravi teror nad svima onima koji su mu se suprotstavljali.

Zar bi nešto drugo i mogao?

On svakako nije imao nameru da se odrekne svoje moći i svog uticaja. U gradu je ležao čitav njegov kapital; bili su mu obavezni i ljudi i stvari. Svuda je ponešto pripadalo Džovetu.

Svuda, osim u „Dakoti“.

Uprkos tome što je ostatak Džovetovih momaka drsko šetkao ulicom naoružan do zuba, Bufi Di se veselio za svoj račun.

Iz njegovog saluna jedino se čuo zvuk Sajdove gitare.

Mladić i Japanac kao da nisu imali nameru da odu iz grada. Džoni Sajd je sve češće izlazio na trem, ispred vrata, svirajući balade.

Što se tiče Doka Holideja, bivši bostonski zubar spakovao je svoje stvari, ali je morao da odloži put na jug.

Ponovo je dobio napade kašlja. Umesto da miruje, on je do poslednje trunke snage ostajao na nogama u svojoj sobi i uništavao bren-di.

Nikoga nije puštao unutra.

Saluner mu je dodavao piće i hranu, i to je bilo sve.

Tako su prošla četiri dana.

Petog je došao voz iz Santa Fe.

A s njim i Korson Džovet...

XVII

Oni koji su železničku stanicu u Pueblo Bonitu postavili tako daleko od grada, verovatno su se nadali da će se naselje proširiti u najskorije vreme do železničke pruge.

Međutim, Pueblo Bonito kao da se protezao prema severu umesto prema istoku.

Kada se para oko točkova povukla iznad šina na drugu stranu vagona, Džovet je osetio u vazduhu da nešto nije u redu.

Zastao je na papučici, osećajući na sebi pogled dvojice železničara i nekolicine putnika koji su požurivali da zauzmu mesta u kupeima za Aztek.

Vin Hakli se takođe oslonio na šipku platforme i protekao.

Ne može se reći da Džoveta niko nije dočekao.

Tu se nalazio buljavi Majkl But, s licem kao u sove. Već dva dana on čeka ovaj voz, nadajući se da bi Korson Džovet mogao da dođe ranije nego što je trebalo.

Revolveraš se izdvojio iz senke jednog brda od sanduka i vreća i žurno krenuo prema svom poslodavcu.

— Je li to ta jazbina, Korse? — upitao je Hakli, posmatrajući oko lo neveselim pogledom. — Zar sa-mo ovo?

On nije video nigde salun, hotel, ili još neku pristojnu kuću. Činilo mu se da su pogrešno sišli na neku postaju.

— Je li ovo Pueblo Bonito? — okrenuo se on prema železničaru.

— Jeste, mister — pokazao je čovek prema zapadu. — Dve milje niže.

— A, tako? Onda je to druga stvar — razveseli se Hakli.

Kada se okrenuo prema Džovetu, ovaj ga je već ostavio samog i prišao Butu.

Korson Džovet je na Butovom licu mogao da pročita samo nevolju. Čim se revolveraš naprezao da nađe reči za početak razgovora, zaboravljajući i da pozdravi gazdu, onda je nevolja morala da bude veća nego što je pretpostavljao.

— Polako — opomenu Džovet svog čoveka — ne žuri. Vidim da se nešto desilo. Rekoh: polako. Gde je Kernan?

— Mrtav! — izbacila But i kao da mu laknu.

Džovet preblede; tome se najmanje nadao. Uspeo je da se nekako uzdrži od kletvi i da svom licu vrati boju i mir.

Hakli je već prilazio, kladeći se na svojim dugim nogama.

— Zar ćemo peške do grada? — upitao je bezbrižnim glasom.

— Sačekaj me tamo — pokaza mu Džovet na čekaonicu.

— Nije baš otmeno — napući usta Hakli. — A posle?

— Odmah ću ja.

Pošto su sačekali da revolveraš odmakne, Džovet i But se povukli u senku staničnog trema.

— Šta se sve desilo? — upita Džovet.

— Kernan je imao nameru da zapalimo „Dakotu“ — pričao je But. — Skupio nas je sedmoricu, oko ponoći smo poneli kante sa petrolejom, polili salun... I kad je trebalo samo da kresnemo, oni su pripucali!

— Oni? Koji oni, do vraga!

Majkl But je slegnuo ramenima.

— Svi su tu bili... Bufi, sa puškom, onaj zubar, Japanac i gitarista. Branili su se, u stvari... čekali su nas. Kao da su znali da dolazimo.

— Kako su mogli da znaju, prokletstvo!

— Ne znam... Ubili su Džekinsa i „Krastu“ a kada je Kernan naredio povlačenje, njega smo našli pred vratima kazina.

— Budala! — procedi Džovet nabrajanog čela. Odjednom se osetio usamljen. Prokleta usamljen.

— I? — upitao je najposle. — Holideja niste smakli? Nikoga od njih?

Majkl But je zavrteo glavom.

— Kada se to desilo?

— Čim ste vi otišli...

— Budala! — ponovo je rekao Džovet. — A otada, šta se radi ovde? Kako teku poslovi? Imam utisak da je sve stalo, ha?

— Pa, Čako je zatvorio kazino, hotel radi samo sa sobama. Svi čekamo na vas. Ne znamo šta da preduzmemo.

Džovet pogleda prema Vinu Hakliju.

— Dobro je da sam njega poveo — promrmlja.

— Ko je to? — upita But.

— Čovek više — odgovorio je Džovet.

Majkl But je krenuo uporedo sa svojim gazdom.

— Niko nije verovao da bi Kernan mogao biti ubijen — pričao je. — Sve se desilo tako naglo. Ne zna se kad, ni ko je. Jedino su kraj njegove glave našli neku staru mamuzu...

Korson Džovet skoro poskoči.

Zgrabio je iznenađenog Buta za prsa i privukao sasvim do sebe.

— Rekao si mamuzu? — zaškripao je, iskolačenih očiju. — Ponovi još jednom.

— Ali, gazda... Mamuzu... — krkljao je But. — Možda je nekome slučajno ispala?...

— Kakva je to mamuza, idiote! Govori!

— Neobična... Neki su kazali da je to kalifornijska...

Džovet odgurnu svog plaćenika od sebe.

— On je tu — procedio je, pogledavši prema krovovima Puebla Bonita. — Stigao je ovde... Neka sam proklet ako ne znam ko bi to mogao biti! Znam! Sada znam!

Nekoliko trenutaka stajao je tako, nepomičan, bleđ, iskrivljenih usta. A onda pogleda u Buta.

— Pokupi sve momke — naredi. — I čekajte me iza hotela. Svi!

— O keji! — obradova se But ovoj naredbi, samo da bi se izvukao ispod Džovetovog ludačkog sjaja u očima.

— Hakli? — pozvao je zatim svog novog pratioca. — Tebe ovde ne poznaju, je li tako?

— Pa, nisam bio ovde, Korse...

Što si tako bleđ, do đavola? Kao da ti je neko umro u porodici...

— Zaveži! Idi i pronađi salun „Dakotu“. Zapamti: „Dakota“! Promuvaj se tamo, izigravaj stranca koji je u prolazu i budi spreman da pucaš na moj znak...

— Na koga?

— Ima ih više, izaberi. Jedan je u crnom odelu, poput sveštenika, jedan svira u gitaru, a jedan je pravi Japanac.

— Neba mi — zatrepta Hakli — to je neki čudan zbor! Treba li sve da poubijam?

— Nećeš moći — odgovorio je Džovet — ali probaj. Za svaku glavu dajem pet hiljada dolara!

— Pet hi... Šališ se, Korse? Da nisu u tom salunu predsednici Sjedinjenih Država?

— Otkad su ti imena važna, Vini?

— Pa, i nisu. Za te pare ne pitam ništa, ali slutim da su opasni. Nadam se da ćeš me podržati s jedne strane?

— Hoću i sa dve. Kreći!

— Čekaj malo — zastade Hakli i prevrnu postavu od svojih džepova. — Zar ne bi bilo uljudno da platim svoje piće ako ga tamo popijem? Bilo bi vrlo upadljivo da ga uzimam silom...

— Evo ti pedeset dolara...

— Uf! Divno je imati tebe kao gazdu — pogladi Hakli novac i mahnu njime po vazduhu. — A ko-nja?

— Uzmi ovog — predade mu Džovet uzde svog zelenka. — Ja ću kočijom.

— Naravno, tebi ne priliči da klackaš u sedlu...

KAT DILLO

svakog
1.
u
mesecu

Džovet ne odgovori ništa.

Revolveraš uzjaha zelenka, pucnu jezikom i potera ga pored stanične zgrade na put.

Svet mu je opet bio lep, kao nekada. Kako mu je Džovet napomenuo, imao je da se reši trojice. A to je petnaest hiljada dolara! Toliko nije mogao, ponekad, da zaradi ni za nekoliko meseci!

Senke zgrada izmilile su ispod tremova sa njegove leve strane.

Na ulici, nikoga!

Verovatno su ga posmatrali iz prikrajka, kao kakvu retku životinjicu.

Hakli je čitao nazive krčmi, ali nijedna nije odgovarala onoj na koju je bio upućen. Tek dole, pri kraju, video je velika žuta slova i čuo treperenje žica sa nekog instrumenta. To ga je podsetilo na Meksiko, na Puerto Izabel uz Kalifornijski zaliv, i on se iskliberi, kao da je pošao na igranku a ne u opasnu neizvesnost.

Ispred „Dakote” bilo je privezano nekoliko konja. Četiri je izbrojao Hakli.

Utoliko bolje, pomisli; neće svi buljiti u moje zube.

Vin Hakli je stavio obe ruke na pokretna vratanca, a onda ušao.

Već na početku osećao se nelagodno. Kraj samog ulaza skoro se očešao o nekog kosookog džina. Stajao je kao kip, prekrštenih ruku, blistavog pogleda.

Unutra se nalazilo nekoliko gostiju.

Momak sa gitarom, koga je Džovet pominjao, sedeo je na jednom

stolu! Noge je držao podavijene poda se, i prebirao prstima po žicama.

Za šankom je stajao Bufi Di, oslonjen o svoje šake, kao da dremucka, uspavan monotonom melodijom sa gitare.

Tri građanina pila su pivo, utonula u neko mrzovoljno ćutanje.

Šum vrata trgao je salunera.

Džoni Sajd nije prekidao svoje muziciranje. S gitarom je skoro odrastao; imao je jedanaest godina kada mu je otac doneo instrument iz Denvera. Prve tonove „krao” je od nekog Daka Hembriksa, u salunu „Keč”. Izvanredan sluh pomogao mu je da savlada najosnovnije pojmove.

Kasnije, otkrivajući u sebi dar za crtanje, mladić je zarađivao novac po vašarima i rodeo takmičenjima, crtajući portrete na licu mesta za dolar po komadu.

No, sudbina nije bila naklonjena darovitom momku.

Otac nije sve mogao sam; pomagao mu je koliko je mogao, u nadi da će se jednog dana otisnuti u svet, za nečim boljim nego što je obaranje stabala u šumama kraj Arkanzas Rivera.

Dolazak četvorice ubica prekinule su i poslednju nit nadanja.

Uzeo je gitaru i kolt i krenuo tragom svojih crteža. Upamtio je lica zločinaca i sve ih preneo na papir. Šiguci ga je verno pratio na tom putu, dovodeći mladića u čestu nedoumicu: zbog čega mu je neko, ko mu je spasao život, ostao veran toliko vremena?

Čime je zaslužio to da mu Japanc bude senka i da mu čuva leđa iz meseca u mesec?

Ali, kad god je to pitao, nailazio bi samo na smeškanje.

Onda je odustao.

Tog dana, Šiguci je stajao kraj vrata i gledao na ulicu. Njegova čula su predosećala opasnost. Međutim, nije poverovao da bi krivonogi, visoki stranac s isturenim zubima mogao da predstavlja nešto više od slučajnog prolaznika.

Vin Hakli se uputio prema šanku. Bufi Di je visoko izdigao obrve. Gledao je u gosta pravo u zube umesto u oči.

— Krčmaru — pozdravio je Hakli veselim glasom — da li sam ja ovo zalutao na neko groblje ili u grad? Šta je ovo?

— Odakle dolazite? — upita Di.

— Iz Paso Krika. Mislio sam da uhvatim voz za Aztek, ali mi umače za dlaku.

Osvrnuo se oko sebe, kao da ima nameru da nekog časti.

— Ako pivo nije vruće... — dobaci.

— Hladnije je nego napolju — odgovorio je Di.

— Dajte mi!

Pošto je, malo kasnije, skinuo trag pene sa usta, Vin Hakli je ispod oka odmerio Sajda. On mu je bio najbliži. Činilo mu se da su mu pet hiljada dolara već zašuštali pod prstima.

Što se tiče Japanca, s njim će ići malo teže ako ostane na onom istom mestu. Međutim, morao je da se pomeri, kad-tad.

Trećeg nije video. Verovatno je izišao nekud. Nijedan od preostale trojice nije ličio na sveštenika, niti nosio crno odelo.

— Ovo je tužan grad, čoveče — okrenuo se prema Diu. — Zar je tako stalno? Da nije neka sahrana napolju?

— Bilo je i toga — rekao je saluner ravnodušno. — Rekoste da je voz za Aztek otišao?

— Da, zašto?

Saluner ukrsti pogled sa Džonijem Sajdom. Obojica su pomislili isto.

— Očekujete nekoga? — pitao je Hakli.

— Ovde mogu da očekujem samo nevolje, stranče — odmahnuo je glavom Di. — Bolje da i vi ode-te.

— A oni? — pokazao je revolveraš prema ostalim gostima.

Kao da su samo to čekali, tri građanina se ćutke pokupiše i iziđoše napolje. Ispratilo ih je žestoko udaranje Sajdovih prstiju po žicama.

Hakli se odvoji od šanka i priđe stolu na kome je sedeo mladić s „okovratnikom“.

— Znate li onu o „Princezi pre-rije“? — upitao je.

Mladić ga je pogledao odsutno. U stvari, Džoni Sajd je pokušao da se seti gde je video tu njušku sa zubima.

— To je vesela pesmica — primeti on najzad.

— Tačno — složi se Hakli.

— Međutim — produžio je Sajd — poslednjih dana ovde se sviraju samo tužne melodije. O smrti i osveti.

Vin Hakli je još uvek imao šeretski izraz.

— Kladim se da ne znate nijednu veselu — rekao je. — Čitam vam na licu, momče, da ste tužni. Nešto vam je ocrnilo dušu, iseklo srce. Vi krvarate. U ožiljcima ste...

— Napred — podrža ga Sajd — lepo ste počeli, stranče. To su divne reči za novu baladu. Hajdete, govorite još...?

Hakli izgubi volju za nadmudri vanjem. Očigledno da je tršavko bio tvrdi nego što se nadao.

On se vrati prema šanku.

Odatle je video deo ulice, ali od Džoveta nije bilo ni traga ni glasa.

I saluner je gledao u istom pravcu.

Iščekivanje je bilo i suviše prisutno u „Dakoti”.

— Najbolje je da sada odete — savetovao je Bufi Di svog gosta. — Ništa mi ne dugujete za pivo, ali idite...

— Baš mi se ovde sviđa — odgovorio je Hakli. — Zašto da odem? Možda mogu da vam pomognem? Bojite li se koga? Preti li vam opasnost? Video sam nagorele zidove, krčmaru... Šta je po sredi?

— Ništa — smrče se Di. — Ako ste ikada čuli za Davida i Golijata, onda možete mene zamisliti kao Davida.

— Ne mogu — priznade Hakli — pokrupni ste.

— Nemate razloga da nam pomazete — rekao je Di. — Meni je u životu ostao samo ovaj salun...

— A meni gitara — umeša se Džoni Sajd. — A kako salun i gitara idu zajedno, to sam i ja ostao.

— A on? — pokaza Hakli prema Komo Šiguciju.

— On voli moju muziku — reče mladić.

— Malo govori — primeti revolveraš.

— Malo? Ne govori on nimalo, stranče. On je nem!

— A čuje li?

— Čuje i pauka kad plete mrežu — izgovori šapatom Sajd.

Bufi Di obiđe šank i zastade pored mladića.

— Voz je došao — reče hrapavim glasom. — Možda je stigao i Džovet.

— Možda — složi se Džoni Said, štimujući žice.

— Ako je on došao, onda će neko platiti Kernanovu smrt. Ja ću biti među takvima.

Mladić podiže pogled.

— Šta treba da uradimo? — upita.

— Da odete — molećivim glasom će saluner. — Dosta ste učinili za mene, svi... Džovet je u stanju da digne u vazduh ovu kuću. Biće dovoljno da mu predam salun i on će odustati od osвете...

— I ja bih jedno pivo — samo — rekao Sajd.

Bufi Di uzdahnu i vrati se natrag na svoje mesto.

Džoni Sajd ispravi noge, skliznu sa stola i odšeta do izlaza.

Ne prekidajući baladu, odgurnuo je donjim krajem jedno krilo vratanaca i snažnim glasom produžio:

„Ali svet to još nije video:

s omče je sišao obešeni sin

i krenuo na put da osveti oca

s gitarom o ramenu i pesmom

smrti...

Svet to još nikada nije video...”

— Ne razumem — došapnuo je Vin Hakli saluneru — kakva je ovo pesma? Kako može sin da siđe s omče? Šta mu pa to znači?

— Ne znam ni ja — priznade Di — ali sve vreme peva to isto. I ja sam je naučio napamet.

Hakli ponovo baci pogled na ulicu.

Kao da mu se učini da između zgrada preko puta promiču senke.

Da li se to Korson Džovet približavao s momcima?

U tom slučaju, mogao bi da skrene pažnju na sebe. Naročito Japančevu, jer je žutokožac prosto prikovao svoj pogled na ulicu.

— Ovo je odvratna pešma — rekao je Hakli glasno. — Ja volim vesele poskočice.

— Zašto onda ne skakućeš, stranče? — upita Džoni Sajd oporim glasom.

— Ako neko ovde treba da skakuće, onda ste to vi, momci — smeškao se revolveraš.

Japanac skrenu pogled prema strancu.

Džoni Sajd razgrnu ogrtač, kasno shvativši da je dolazak zubatog i smešnog stranca mogao da bude naručen.

Vin Hakli izvuče kolt i lice mu odjednom prekriše tamni pečati. Pege su izgubile svoju žućkastu nijansu, bore su se usekle između očiju i oko usta.

— Otkopčaj se — pokaza on prema Sajdovom opasaču.

Komo Šiguci polako zavuče ruku pod košulju.

— Reci tvom mutavku da ću ga ubiti odmah ako ne pomeri šaku sa noža!

— Šta to znači? — jedva dođe do reči Bufi Di. — Ko ste vi?

Šiguci izvuče ruku.

Džoni Sajd se poboja da će goloruk krenuti prema lupežu. No, Japanac je jednostavno bio miran i nedokučiv.

— Ko ste vi? — ponovo se oglašao Di.

Vin Hakli pozva rukom salunera da iziđe i on pred njega.

— Ali, nemoj poneti pušku ispod šanka — opomenu ga.

Bufi Di istisnu neku psovku.

Za to vreme, Džoni Sajd je levom rukom otkopčao svoj opasač i pustio da mu padne na pod, kraj čizama. Ali, sve vreme se bezobrazno smeškao; nije bilo ni tračka straha u njegovim skupljenim zenicama.

— Džovet te poslao? — pogađao je zatim.

— On! Rekao mi je da po glavi dobijam pet hiljada dolara. Imam već deset, gde je onaj plus pet?

— O čemu on to priča? — upita saluner mladića.

— Govori o dolarima — objasni Sajd. — Samo, prvo nas mora ubiti.

— Tebe neću — pokaza Hakli na salunera — za tebe mi Džovet nije dao ni centa. Ne želim da trošim metke.

— E, kad to budeš pozeleo, biće kasno — zareža Di.

— Gde je treći? — upita revolveraš, — Otišao?

— Ovde sam, Hakli — odjeknu glas sa stepeništa i kao da okova revolveraša ledenom korom.

Nebesa!

Di, Sajdi i Šiguci okrenuše pogled na tu stranu.

I Vin Hakli za trenutak prevali očima gore.

Stresao se!

Na vrhu stepeništa, kao fantom, stajao je Dok Holidej.

Bio je bleđ, ali prav i satanski hladnokrvan. Činilo se da je ustao iz mrtvih; koža mu je dobila avertinjsku boju a ruke su izgledale prozračne.

Oba „linkolna” nalazila su mu se sa strane. Peševi dugog crnog kaputa bili su iza drški od slonovače.

Kaput mu je bio raskopčan, šesir namaknut na čelo skoro do samih obrva.

Vin Hakli je uzalud u sebi psuvao i kleo. Kako je samo mogao da smetne s uma da nekoga ima i u salunskim sobama.

Ovo je, dakle, bio Džovetov „sveštenik”?

Dok Holidej, glavom i bradom!

Poznavali su se od ranije; u Amarilu je kockar raspršio bandu Gasa Norina, kojoj je i Hakli pripadao. Sreli su se tada i on je, evo, zapamtio i njegovo lice i ime!

To nije bio čovek, već sotona!

Korson Džovet ga je lepo „nasankao” kad mu nije napomenuo da će imati posla sa slavnim kockarom.

Cev Haklijevog kolta nalazila se na sredini, negde između Džonija Sajda i Japanca. Svakako da sâm nije mogao ništa da uradi.

Jedino kad bi nekim čudom Korson Džovet banuo u salun sa tucetom revolveraša.

— Na tebe nisam računao — dobacio je revolveraš ne skidajući po-

gled sa Japanca i mladića. Znao je da Džordžijanac neće pucati u čoveka koji mu nije okrenut licem. To je, uostalom, bilo poznato na celom Zapadu.

Međutim, nije bio siguran da ga neće streljati u šaku.

Morao je da rizikuje.

Nije se radilo samo o petnaest hiljada dolara, već i o životu.

— Ko te je sad kupio? — upitao je kockar odozgo.

Hakliju se činilo da se na njega sručio nebeski glas. Kao da se tavница rastvorila i kroz nju sišao sam đavo u kockarevom obličju!

— Džovet — rekao je ovaj, oklevajući. — Ali, to ne menja stvar.

— Misliš da ćeš zaraditi?

— Moje je da pokušam.

— Nećeš daleko otići.

— Ako se pokreneš — opomenuo je Hakli — ubiću prvo mladića. Posle ćemo videti.

— Ne može on nikoga ubiti — smeškao se Džoni Sajd. — Siđite i pridružite nam se, doktore.

Ali, čovek iz Džordžije se nije micao.

Komo Šiguci je ispružio dlanove obe ruke i time dao na znanje da nema nameru da izvodi trikove. Samo se malo primakao svom mladom prijatelju u plaštu i tu ostao.

— Čovek sa zubima se plaši — progovorio je Japanac i izazvao zaprepašćenje kod salunera i kod Haklija. — Ruka mu nije sigurna kao malopre. Plaši se čoveka u crnom.

— Znači, nisi nem, proketo kobile — zaškrgutao je zubima Hakli.

— Pravio si se nevešt, a?

— Čovek sa zubima neće pucati

— nastavio je mirnim glasom Japanac.

— To ti kažeš — razgnevi se Hakli. — Ali, nećeš me uspavati pričama. Za tvoju kožu ne bih dao ni deset dolara, žučo, ali kad je Džovetu stalo do tebe, neka mu bude!

— Ne pokušavaj, Hakli — ponovo se oglasi Dok. — Ne grči prst, ako misliš da proživiš još koju godinu.

— To i mislim — odgovorio je ovaj. — Ne brini!

On ispruži levu ruku tako brzo da se pokret skoro nije ni video.

Nož je fjučnuo, izbačen iz njegovog rukava kao iz topa!

Holidej uzmače glavu za delić sekunde ranije.

Sečivo se zabode u stub, nekoliko santimetara od levog obraza.

Prvi put Vin Hakli je promašio...

On besno okrete svoj kolt prema stepeništu. Međutim, to je već bilo presporo za kockara.

Ne menjajući svoj položaj, Džordžijanac napravi levom rukom mađioničarski potez na boku. Niklovana cev njegovog „linkolna” bljesnula je istovremeno kada i plamitak.

Zrno je, poput otrovnog insekta, završilo let u zglobu šake Vina Haklija.

Nepogrešivo!

Revolveraševi zubi su se sasvim pojavili pod gornjom usnom, iskeženi u bolu i gnevu. Kolt je oklevajući pao iz malaksale ruke.

Džoni Sajd je duboko udahnuo vazduh.

A onda, neko je zaurao spolja:

— Ne mrdajte! Svi ste na nišanu!

I desetak pušaka uperilo je svoje tamne otvore prema četvorici u salunu. Bilo ih je u prozorima, na ulaznim vratima, a dve su se spuštale kroz otvor na krovu, preko tavanice do hodnika na spratu.

— Najzad — procedi Vin Hakli.

XVIII

Konjušar Selvin Nofjeld je sa senika video ljude kako se u skokovima, pognuti, približavaju salunu „Dakoti”.

Neke je prepoznao: Buta, Harlama, pa i Blekmena, cinkaroša. I on je dohvatio dvocevku.

Iza njih je Korson Džovet rukama pokazivao kuda da se kreću.

— Nebesa — promrmljao je konjušar, odbacujući vile od sebe — pa, ovo mi liči na pravi napad?

On side niz drvene lestve i odškrinu veliku kapiju sa ulice.

Dolazak Korsona Džoveta ispunio je strepnje svih u Pueblo Bonitu.

On nije hteo da dozvoli nikome da mu pomrsi račune.

A počevši od Bufi Dia, preko zubara i one dve skitnice pa do njege, običnog konjušara, više neće biti milosti. Blekman mu je sigurno već napravio spisak svih koji su one noći gasili požar na salunu ili zucnuli reč protiv Džoveta.

Nofjeld se išunja napolje, potraživši prema kući doktora Bira.

Ako mu se u prvi mah učinilo da je grad pust, sada se u to razuverio.

Bilo je itekako ljudi na njoj, ali dobro skrivenih u senkama iza pro-

zora i vrata. Svi su izašli da vide hoće li „Dakota” izdržati i označiti kraj Korsonu Džovetu, ili će sve opet biti po starom.

A salun su branili, sve sami stranci!

To ljudima nije bilo jasno.

Zbog čega se kockar opredelio da stane na stranu običnog, beznačajnog perača sudova, koji je kad-tad morao da se povinuje pred silom Korsona Džoveta?

Šta je to prikovalo za Pueblo Bonito mladog, bradatog i tršavog gitaristu i njegovog neobičnog pratioca žute kože?

Da li su poslali da pobrkaju račune najvećem, najbogatijem i najmoćnijem u gradu?

Ili je to bio samo sticaj okolnosti?

Odgovor na to pitanje trebalo je da padne tog popodneva.

Korson Džovet nije želeo čak ni noć da sačeka. Udario je otvoreno.

Dok je novajlija u njegovoj pratnji uspešno zagovarao one unutra, Džovetovi ljudi su se prikrali salunu neometano.

Nojfeld se probi do doktorovih vrata.

Nekoliko građana bilo je načičkano u udubljenju, uvučenih stomaka ali zažarenih pogleda.

— Kuda ćeš, Selvine? — oslovi ga neko. — Zar si se sada baš razboleo?

— Bogamu, vi ste bolesniji od mene — rekao je Nojfeld.

— Da te nije udarila sunčanica?

Konjušar uđe unutra. Prilikom otvaranja vrata zvono se javilo na vrhu, zakačeno ivicom desnog kri-la.

Doktor Bir je imao veliku prostoriju od nekoliko postelja. Pre desetak godina, u dogovoru sa Gradskim većem, on je preuredio deo svoje kuće u neku vrstu prihvatilišta za teške ranjenike. To je ostalo tako i do današnjih dana, a u jednoj od postelja nalazio se i šerif Kejl Neligen.

Bir je izašao na vrata, s rukama na leđima. Nosio je naočare na lovini nosa i obično bi dizao glavu kada bi hteo da bolje osmotri svog sagovornika.

— Šta je s tobom? — upitao je konjušara.

— Ništa — muklo se odazvao Nojfeld — nego, šta je sa šerifom?

— Bolje mu je.

— Da li mu je dovoljno bolje da može da ustane?

— Zašto?

— On je šerif, zar ne?

— Ništa te ne razumem — raširio je ruke doktor. — Pa, to svi znamo, Selvine. O čemu se radi?

— Hoću do njega!

Doktor Bir je nekoliko časaka razmišljao. Neligenu je trebalo samo više odmora, sve ostalo bilo je u najboljem redu.

On otvori vrata i propusti konjušara da uđe, uprkos mirisu koji je širio od sebe.

Neligen je više sedeo nego ležao. Bio je zavaljen u jastucima, bleđi nego ikada, pa mu je glava još više podsećala na kostur.

Oči su mu bile širom otvorene, a kesice pod njima nekako uvele i smežurane.

— Vidim da ne možeš, Kejle — rekao je konjušar bez uvoda — ali, bilo bi dobro da izideš napolje i po-

kažeš svoju značku, ali onu pravu stranu!

Doktor Bir je stajao iznad ranjenika, očitao zbunjen Nojfeldovim nastupom.

— Šta se desilo? — javi se Neligen hrapavim glasom.

— Sprema se pokolj — pokazao je Nojfeld rukom na ulicu. — Džovet je okupio sve svoje ljude i napada „Dakotu”.

— Napada? — namršti se Bir. — Kako to misliš da napada? Valjda nisu Indijanci u salunu?

— Nisu Indijanci nego stranci koji su pomogli Diu. Sad su došli na red da to plate.

Neligen se promeškolji na svom ležaju. Rame mu je bilo uvezano.

— Šta ja tu mogu? — prostenjao je potom. — Ovo s ramenom i kojekako, ali nogom ne mogu... ni da se oslonim.

— Šteta! — primeti oporo konjušar. — Znali smo te u boljem izdanju, Kejle.

— Kako?

— Džovet te je kao malo dete pokupio za sebe. A eto, njegov glavni čovek je hteo da te ubije.

— Bilo je slučajno...

— Možda, ali da ti onaj stranac nije odmah povadio metke i zautstavio krvarenje, ti bi pasao travu kod svetog Petra!

— Šta hoćeš? — zareža šerif. — Da iziđem na nosilima i viknem: Razilazite se!

— Ne bi ti to mogao — dobaci konjušar.

— Zašto si onda došao? — upita Bir.

— Ne znam ni sam — počea se Nojfeld po svojoj kosi punoj slame. — Hteo sam da olakšam sebi. Poverovao sam... da će šerif moći da krene... i nas nekoliko za njim.

— Protiv Džoveta? — samo što se ne naruga lekar.

— Niko nije večan, doktore! Džovet ima ljude u šahu samo zato što im ima potpise na priznanicama. Ali, ako bi neko te potpise ukrado iz njegovog sefa, onda...

— Ne budali! — planu Neligen. — Ko bi mogao da prodre u Džovetovu kuću? Ti?

— Zašto ne?

— Mogao bi da imaš krila...

— Znači, neka se puca? Neka ginu ljudi?

— Šta ja tu mogu? Čim ustanem predaću značku. Više mi nije potrebna, dosta mi je. Do guše!...

— A ako Džovet nastrada? — upita Nojfeld. — Onda nećeš baciti značku? Bićeš pravi šerif u pravom gradu?

— Ne verujem da bilo ko može da uzdrma Džoveta — primeti Neligen.

— Ni Kernan nije verovao, pa je umro!

— To je druga stvar!

— Nije! Napolju će se desiti ubistvo. U ime kakvog zakona Džovet napada salun „Dakotu”?

— Ubili su mu ljude.

— A ko je palio salun?

— Ne znam? Bio sam ovde, pa mogu da tvrdim da to nisam učinio ja. Ostavi me na miru!

Doktor Bir lako dotače konjušara po laktu.

Nojfeld oborene glave napusti kuću. Na ulici, gde se svet isku-

pljao, on zastade i zagleda se u lica ljudi željnih zabave. Zabave koja se dimila i krvarila. O, gospode!

XIX

Nije imalo smisla opirati se.

Nekoliko napadača prodrlo je u salun i opkolilo Doka Holideja, Džonija Sajda i Komo Šigucija.

Bufi Di je prepoznao Blekmana, Buta, Tejpera, Harlama... I svi ostali iz kazina i hotela. Sve što je moglo da nosi pušku i da puca, svi su bili tu.

Korson Džovet je upao poslednji.

U prstima je držao debelu, neupaljenu cigaru i poigravao se njom.

U kockareva leđa bile su uperene dve puške, U ostale — najmanje deset. Neki su se nalazili ispred saluna za svaki slučaj.

— Tako — rekao je Džovet i zastao. — Ovako je bolje, džentlmeni!

Kako se niko nije javio, on nastavi:

— Rečeno im je da na najmanji sumnjiv pokret pucaju. Bez opomene, bez milosti. Prema tome, ostanite tako lepo vaspitani i dostojanstveni. To najviše važi za vas, Holidej!

— Mislio sam tako — odgovori kockar.

Džovet se osmehnu.

Onda mu se pogled zadržao na Sajdu.

— Šta kriješ iza te narukvice na vratu, momče? — upitao je.

Mladić se za trenutak osmehnuo, ali to je već bio više grč nego smeh.

— Imam ožiljak — rekao je.

— Kakav?

— U vidu prstena. Nažuljio sam se pre dve godine na konopac.

— U La Hunti?

— Zašto pitaš, kad sve znaš?

— Malo je falilo da to smetnem s uma — reče. — Ali, kad je pored Kernana nađena mamuza, znao sam da mi je tvoje lice odnekud poznato. Istina... pustio si bradu, nešto si stariji, ali, sve je ostalo isto.

— Drago mi je da si se setio — dobaci Džoni Sajd. — Biće sve jednostavnije.

— I ja mislim — isceri se Džovet.

Mladić je stajao razgrnutog plašta. Opasač je još uvek ležao na podu, a desna ruka je samo pridržavala gitaru.

Džovet prezrivo odmeri Japanca.

— Tebe ćemo vezati licem za rep konju — kazao je. — I proterati tamo odakle se nećeš setiti da se vратиш. Nikada!

— Komo Šiguci nikada nije jahao straga — reče Japanac. — Neće ni sada.

— Videćeš da hoćeš, i to odmah!

On dade znak glavom i na Japančevu glavu se iznenada sručiše tri udarca kundakom.

Džoni Sajd htede da jurne, ali ga zaustavi zapinjenje oroza.

Komo Šiguci je pao, pogođen u potiljak.

U očima Džonija Sajda zaiskrila je divlja mržnja, pred kojom i Korson Džovet ustuknuo.

— Ubijte ga, ako se pomeri — pokazao je na mladića.

Zatim se okrete prema saluneru.

— A ti, svinjo, pokušao si da mi prkosiš? — uneo mu se u lice i pljunuo ga. — Meni, Korsonu Džovetu!

Nećeš moći ni da zapamtiš ovaj dan, osim na onom svetlu! Dosta je bilo uvijanja, od danas okrećem novi list! Pueblo Bonito će pripasti meni. Samo meni! Biće to grad, a ne selendra kao što je bio dosad...

— A šta ćemo s njim? — oglasi se Vin Hakli, pokazavši na Holideja. — Je li on zaista sveštenik, do vruga? Ne izgleda baš tako anđeoski, jer puca poput satane!

— Naravno da puca, jer to je Dok Holidej! Čuo si za njega?

— Šta? Dok Holidej? — promuka Hakli. — A ti si me poslao da ga sredim. Sigurno si hteo da me se otarasiš?

— Ne brbljaj! Obavio si dobro zadatak i bićeš nagrađen. A što se Holideja tiče... zar izgleda tako strašan? Pogledaj, ne sme da se pokrene. Pirneš ga malo, i on će pasti!

Vin Hakli je i dalje vrteo glavom.

— Ja se s tim ne bih petljao — mrmljao. — Mnogi su pokušali da mu stanu na put i nisu uspeali.

— Meni je uspeo!

— Ko zna? — oglasi se Džoni Sajd.

— Ja znam! Deset pušaka čeka moj znak. Samo jedan znak, momče, i svi ćete biti u paklu, zajedno sa Kernanom.

— Ko zna? — ponovi mladić opet bezbrižnim glasom.

— Zašto nešto ne pokušaš, Dok? — dobacio je Korson Džovet prseći se. — Hajde, da vidimo sad tvoju brzinu? Pokaži se!

— Ti i ja? — upita mirno kockar.

Džovet se iscrpi.

— Ne pali to kod mene. Ja nisam dovoljno pošten da bih dozvolio sebi tako opasan luksuz! Ja nisam Kernan. Ja sam Džovet!

— To smo već čuli — prezirivo će Džordžijanac — ako budeš to stalno ponavljao, ljudi će pomisliti da si zaboravio koliko uopšte vrediš.

— Ni to ne pali — odgovorio je ovaj.

— Zašto? Koliko ih plaćaš da drže puške? Po hiljadu dolara? — nastavio je kockar monotonim glasom. — Evo, ja im dajem po pet da okrenu puške prema tebi. Misliš da neće? Daću im odmah, na ruke, zaradio sam u tvom kazinu dovoljno za sve...

— Ne mrdaj! — naroguši se Džovet.

— Počeo si da bivaš nesiguran — zaključio kockar.

— Ne zaslužuješ da te pustim — dobacio je Džovet. — Ja ću učiniti kraj tvojoj legendi! Ali, prvo ću da se lično obračunam s ovim momkom ovde.

— Sa mnom? — upita Sajd s nekom pritajenom veselošću.

— Da! Sa tobom... Ti si ubio Kernana. I Tača Talbota u Heilzburgu. Ili poričeš to?

— Naravno da jesam — priznao ovaj velikodušno. — A ubiću i tebe, ako to još nisi naslutio. A kada budeš ovde ležao mrtav, staviću na tvoju pokvarenu njušku kalifornijsku mamuzu. Istu onakvu kojom si presekao grlo mom ocu...

— Zaveži! — ustuknu Džovet i izvuče iz kaputa svoje „vajtnejvil“. — To će ti biti poslednje što si rekao!

— U redu — pomiri se Džoni Sajd — ali, bar da umrem sa svojom muzikom...

I on okrenu gitaru i prevuče rukom po žicama.

Bila je to balada koju je Džovet već nedavno čuo. Pevala je o jednoj noći u La Hunti, o ubicama, o vešanju i o osveti...

— Dosta! — dreknu Džovet i podiže ruku.

Kockar je video smrt u njegovim očima. Nemilosrdno će ubiti mladića, a on nije mogao da mu pomogne. Dva Džovetova čoveka bila su sasvim blizu njega, zapetih pušaka.

A Japanac je ležao onesvešćen.

Džoni Sajd je morao da umre. Zajedno sa svojom tajnom o La Hunti.

No, lice tog momka još uvek je bilo mirno i nedokučivo.

Kad je Džovet podigao ruku sa revolverom, on je iznenada zavukao svoju desnu šaku u otvor gitare ispod žica.

I tada se desilo!

Gitara je prosto eksplodirala!

Vrh njenog „vrata“ se rastvorio pri pucnju i Korson Džovet je odskočio natrag kao kopitom udaren!

Kasnije se saznalo da je mladić imao u gitaru ugrađenu — pušku! Zato se od nje nikada nije odvajao, čekao je svoj trenutak. Maskirano oružje služilo mu je za ono vreme koje izgleda bezizlazno, kao ovo u „Dakoti“.

Gitara Džonija Sajda je „propevala“ na sasvim drukčiji način.

Pucnji su protresli salun i pali po najbližim napadačima.

Najmanje zbunjen ovim neočekivanim obrtom, Dok Holidej se ba-

cio na protivnika s leve strane, odgurnuvši ga preko stepeništa. Na drugog je odmah ispalio zрно.

Zatim su njegovi „linkolnii“ počeli da seju olovni otrov po zadimljenoj prostoriji.

Jauci su se čuli čak preko ulice.

Džovet je pao, i njegovi pratioci su počeli da beže. Oni najuporniji brzo su mu se pridružili na podu, razoružani i smrskanih udova.

Bufi Di se najzad dosetio da šmugne pod šank po svoju pušku.

Nekoliko njih palo je preko ogromnog Japančevog tela u trenutku kada se ovaj vraćao svesti.

Jednostavno je podigao svu tu gomilu telesa i stresao sa sebe kao otpatke.

Džoni Sajd je odbacio gitaru i dokopao se kolta sa podla.

No, sve je već bilo rešeno.

Nastupio je tajac.

Umukla je sva ta silna pucnjava. Salun je bio razrovan po zidovima i stubovima. Puške su ležale na podu, ljudi su stenjali i strugali čizmama.

Džoni Sajd skupi plašt oko sebe i uspravi se.

Na stepeništu, Dok Holidej napuni svoje koltove i zadenu za opasač.

Grupa Džovetovih momaka na polju bila je neodlučna. Pored njih su projurili njihovi pajtaši na čelu sa Vinom Haklijem, kao da ih gone veštice!

Nisu stigli da im dobace ni jednu jedinu reč. Pohrlili su prema konjima i prema uglovima kuća.

Majkl But je bio vođa ljudi koja je Džovet obezbeđivala prilaz saluna s ulice. Nije uspeo da sazna šta se desilo sa gazdom; bilo je previ-

še pucnjeva unutra. Mora da je otpor nadvladao prepad.

Čim je Hakli pobegao sa još nekolicinom, sramno i kukavički.

On repetira svoju „vinčesterku“, spreman da pomogne Džovetu.

Onda je ugledao Kejla Neligena preko puta. Hramao je, pridržavan od doktora Bira s jedne strane.

Košulja mu je bila navučena samo na desnu ruku. Leva se belasala pod zavojem.

Desna je držala kolt.

— Baci tu pušku, Majkl! — doviknuo je šerif.

— Šta? — zabezeknu se ovaj. Ni je verovao svojim ušima.

Metalna zvezda čuvara zakona bljesnula je na suncu, zakačena za rukav.

— Baci tu pušku, rekao sam. Gotovo je!

— Šta je gotovo? — dreknu But.

— Gotovo je sa Džovetom. Tamo je Dok Holidej...

— Ti, prokleti izdajniče...

Ali, Neligen preseče njegovu nameru preciznim hicem.

But se presamiti. Udarac u rame mu zamuti mozak i strahovito brzo približi prašnjavom tlu.

— Bacite oružje! — ponovio je Neligen čvrstim glasom.

— I ja tako mislim — dopuni ga kockar, pojavivši se na izlazu.

Onda je oružje počelo da pada na zemlju.

Kada su ostali podignutih ruku, zbunjeni, neobjašnjivo saterani u škripac, Džovetovi ljudi su se dosetili da je njihov gazda najverovatnije nastradao prvi.

Inače se ne bi olako predavali.

Sigurno ne bi, ako im je to moglo da bude neka uteha.

XX

Korson Džovet je ležao s kuglom u čelu.

Bila je to suviše laka i brza smrt za ubicu iz La Hunte.

Džoni Sajd je stajao nad njim i posmatrao ga. Čitavih nekoliko minuta on je tako stajao i čutao.

Njegov pratilac, Šiguci, pridružio mu se u nemom opelu nad ubicom.

Na drugoj strani, Bufi Di je vuкао ranjene prema izlazu, preteći da će im sasuti kišu olova ako ne isprazne prostoriju.

— Još jedan je ostao — rekao je Šiguci.

— Neću moći više da ga tražim — odgovorio je tiho mladić.

— Džoni Sajd je umoran — zaključio Japanac.

— Da... umoran...

On izvuče ispod ogrtača novu mamuzu i baci je prema mrtvog Džovetu.

Pala mu je tačno pod grlo, zakačivši se jednim od osam šiljastih krakova za jabučicu.

Onda se i sam zaklati.

Japanac kriknu, kao gromom pogođen i poturi svoje snažne ruke.

Džoni Sajd pade na njih.

Bufi Di se zablenu u taj prizor.

Japanac rastvori ogrtač i vide kako se crveno boji Sajdova košulja. Mladić je bio pogođen u jeku borbe, ali je ostao na nogama samo toliko da baci kalifornijsku mamuzu ubici pod grlo.

— Džoni Sajde — nežno je pozvao Šiguci svog mladog prijatelja.

Nije dobio odgovor.

— Džoni Sajde — tresao je mladićevo tel ošiguci već ovlaženih očiju.

Ništa!

Mir se nadneo nad zgrčenim telima Japanca i mrtvog mladića.

Saluner je zurio, nesposoban da kaže iole pametnu reč.

Đavolski je preznojavao pred činjenicom da div, kamenog lica kakav je bio Japanac, plače nad nesrećnom sudbinom tršavog momka s gitarom.

I neprestano je ponavljao njegovo ime, u zanosu. Ljuljao ga je poput deteta kome san nadolazi na oči. Glas mu je postajao sve tiši i tiši, dok se nije izgubio.

Onda su mu se ramena umirila.

Ponovo je to bilo lice kao od kamena. Holidej, koji se nalazio na ulaznim vratima, podigao je ruku i zaustavio ljude da prodru u „Dakotu“.

Zastao je i Kejł Neligen.

Za to vreme, Japanac je umotao Džonija Sajda u ogrtač, stavio njegovu gitaru oko svog ramena, i ponio ga preko sale ka izlazu.

Plašt se vukao po podu jednim krajem.

Tako je Komo Šiguci prošao kroz nemi špalir građana, prema severu. Telo Džonija Sajda nije uopšte stavio na sedlo. Nosio ga je na rukama, sve dalje i dalje.

— Kuda će ga? — došapnu Nojfeld doktoru Biru.

— Otkud znam? Valjda da ga sahrani.

— Grgoblje nije tamo...

— On i neće na grgoblje — reče

Bir. — Japanac traži za momka neko lepše, prijatnije mesto.

— Video sam mu suze.

— To je dobar znak da je i on čovek. Kao ti i ja. Možda i bolji?

Selvin Nojfeld nije na to ništa rekao.

Oko Džovetovog tela defilovali su građani Pueblo Bonita kao da ne veruju i u to čudo.

Takav moćnik, čijoj vladavini nisu videli kraja, pao je tog dana od samo jednog zrna.

Mnogi su potajno odahnuli.

Oni koji su živeli od njegove ruke, pobegli su glavom bez obzira. To se najviše odnosilo na Vina Haklija i Ernija Blekmana. Ovog prvog najviše, jer je poznavao vrednosti Doka Holideja i bežao je takvim žarom da ga ne bi mogla stići ni konjica američke vojske!

Buñi Di je prišao Kejlu Neligenu, podbočivši se.

— Došao si malo kasno — prebacio mu je.

— Znam — priznao je ovaj, bez uzbuđenja — zato moram natrag u postelju.

— Ko kaže? — zažmiri saluner.

— Ja — istupi Bir. — Pod zavojem je ponovo počeo da krvari. Nisam uspeo da ga zadržim da ne izađe. Želeo je da pomogne. Razoručao je Majkla Buta i ostale pred salunom...

— Pa šta? — frknu Di. — Trebali zbog toga da mu podignemo spomenik?

— Ne deri se — zareža Neligen, strgnuvši sa rukava zvezdu — evo ti ovo pa okači o svoju kecelju!

— To ti neće upaliti, Kejle —

prašao je Bufi Di na opšte zaprepašćenje prisutnih. — Znam ja tebe: najradije bi zatvorio moj lokal sve dok ne istrune on ili ja. Ali, sad ti nema Džoveta da pomogne. I ne samo tebi...

— I ne samo meni — okrenu se i šerif prema ostalima — vidim puno ljudi koji sada lakše dišu! Mogu i da ih imenujem? Zajedno sa mnom? Hoću li?

— Ma, šta ti pada na pamet — prsnu Bufi Di u smeh. — Ovo je salun za piće a ne za prozivke. Ja častim sve!

Kejl Neligen se okrete.

— Hajdemo, doktore — reče Biru.

— Čekajte — nadjača žagor odlučan glas legendarnog kockara.

Svi su se utišali.

Holidej se saže i podiže sa poda zvezdu.

— Zar gazite ovu značku? — upita tiho. Svi su ga posmatrali napregnutih lica. — Ko će je okačiti sada? Sada, kada vam je najpotrebnija?

— Džovet je mrtav — uzviknu Di.

— Jest! Ali, ne sme zakon da bude mrtav. Vi nemate čoveka pogodnijeg za šerifa od Neligena.

— Vi to stvarno — procedi saluner.

— Zašto da ne? On je dohramao da pomogne tebi, čoveče — pokaza kockar prstom na salunera — a ti ga nanadaš!

— Bio je Džovetov sluga — dobacu neko sa strane.

— A šta ste vi bili? — upita Dok. — Čak ni to. On je služio zakonu

i Džovetu, a vi ste služili onome ko na kraju bude jači.

— Zubar je u pravu — istupi Noifeld i uze od kockara zvezdu. — Neligen je odavno naš šerif. Neka to i ostane!

— Ali, ja neću — odazva se ovaj. — Pogotovu što mi to predlažete tek kad vas podsećaju stranci... Ostavite me!

Ljudi su zagalamili i zaboravili na viski.

— Tišina! — povikao je Bufi Di i nopeo se na sto. — Treba nam šerif, ali čvrste ruke. Šerif koji ume da kaže ono što misli, koji puca na pravo mesto. Takav nam treba. A znate li ko je od nas takav?

— Niko — izbacila Noifeld, pogađajući salunerove namere.

— Tako je! Niko! Zato predlažem, bar za prvo vreme, čoveka koji nam je pomogao, meni najviše, ali i gradu... Videli ste ga i na delu!

— Govori već jednom! — požurivaše ga ostali.

— Predlažem — preleteo je Di preko glava okupljenog sveta — predlažem... Ali, ne vidim ga? Kuda se deo?

— Ko?

— Dok Holidej! On je za nas!

— Dok Holidej? Je li to onaj Dok...

— Tišina! Gde je on?

— Nije ovde!

— Sad je bio tu, kraj mene. Pogledajte na ulicu.

— Nema ga ni ovde...

— Vraga! Pa, nije valjda propao u zemlju?

Bufi Di je zurio prema Neligenu koji je već bio sasvim daleko.

— Ljudi — promucio je — pa, mi stvarno nemamo šerifa?

XXI

Pueblo Bonito ostao je u lakoj večernjoj izmaglici kao grad iz nekog prividenja.

Umukli su pucnji, umukli su ljudi.

Sve je opet bilo nebo, prerija i dolazak povetarca sa bregova.

Čovek iz Džordžije je pustio svog šarca da ga nosi pored reke i zastajkuje gde mu se prohte.

A onda, malo kasnije, pred šumarkom koji je saplitao grane o granu, ždrebac je zastao i podigao njušku.

— Hej? Šta je sad? — pomilova ga kockar po vratu.

Šarac se nije micao.

Kockar sjaha i rastvori svoj kaput.

Do šume nije bilo nikakvog putelika, ali je opazio tragove mokasina.

U tim krajevima odavno nije bilo Indijanaca.

Prema tome, to je svakako mogao biti trag Komo Šigucija. Teret koji je sve dotle nosio, načinio mu je tragove dublje i vidljivije nego obično.

Zašto se Japanac odlučio da svog prijatelja sahrani tako daleko, na tako skrovitom mestu?

Kockar pođe dalje.

Ništa se nije čulo, ni šum lopate, ni reč molitve. Ništa!

Zatim se šuma na neki način otvorila pred njim, i on je zastao iznenađen.

Da: bio je tu grob: nabacana zemlja, krst i o njega zakačena naprsla gitara.

Ali, preko groba je ležao Šigucijevo telo!

Bio je mrtav!

Desna šaka stiskala je dugi nož namočen krvlju do drške.

Holidej nije morao da ga pomera da bi video: Japanac je po drevnom običaju svojih predaka izvršio samoubistvo zarivši mač u stomak.

Tako se pridružio svom prijatelju...

XXII

Skriven među sanducima, Vin Hakli je jasno video Doka Holideja na železničkoj stanici.

Bilo bi vrlo neugodno da putuju zajedno u istom pravcu: Hakli nije imao drugog izbora osim da se uspenetra na voz i ode što dalje. Ostao je bez konja, bez novca, a senka prokletog kockara nadvila se ponovo nad njim.

Znojavim dlanom je izvukao svoj kolt, zadenut za kaiš.

Odavde ga je imao na nišanu.

Ali, šta ako promaši? Ako se nečim oda? Ako se sanduk iznad njegove glave pomeri i otkrije skrovište?

Onda ga nijedan voz neće odneti sa stanice.

Zato se šćućurio i čekao.

Holidej je porazgovarao sa železničarom na stanici, koji je na sva kockareva pitanja odgovarao brzo, sa strahopoštovanjem, klanjajući se.

Onda se Džordžijanac udaljio.

Vin Hakli sačeka još malo pa se izmigolji iz gomile sanduka.

— Šta je hteo onaj stranac? — upitao je Hakli železničara.

— Stranac? Ah, onaj gospodin u crnom?

— Da, on. Šta je pitao?

— Raspitivao se za voz prema Santa Fe.

— Samo to? Šta ste mu rekli?

— Da će doći za dva dana.

— Dva dana! — zgranu se Hakli.

— Do vruga, pa šta ja da radim do tle? A znate li kuda je stranac otišao?

— Nisam ga pitao. Kazao mi je da pazim na nekog momka sa izbačenim zubima, jer ga juri policija iz Nebraske...

— A? To je rekao? — uvuče Hakli glavu u ramena i povuče se.

— Hej — povika železničar — hoćete da se okrenete? Nešto sam se setio...

— I ja — prosikta Hakli bežeći.

— Stranac mi je rekao da je to samo šala...

Ali, Hakli ga nije čuo.

Bežao je u brda.

KRAJ

SVA PRAVA PRIDRŽANA

Odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ

Izdaje i štampa NIP „FORUM“ Novi Sad, Vojvode Mišića 1.

Štampano: 1. novembra 1975.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine.

broj 413-279/73 od 10. maja 1973. godine.

novembar 1975.